

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
octombrie 2015 (Anul VII) Nr. 80 (10 / 2015)

BOEM@

Live Literature

octombrie 2015 (Anul VII) Nr. 10 (80) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

10 / 2015

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Paul Sân-Petru, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, A.G.Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Alexandra Mihalache (Slobozia), Mirela Savin (Constanța)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Mihaela Farcaș (p.12), Ignatie Grecu (p.13), Aurel M. Buricea (p.17), Vasile Dan Marchiș (p.18), Alexandra Mihalache (p.21), Lucia Pătrașcu (p.24), Mihai Merticaru (p.25), Mariana Mihai (p.28), Ionuț Caragea (p.30), Dumitru Cerna (p.31), Constantin Toma (p.35)

Proză: Cristian Biru: Închisoarea berberă II (p.3), Aurica Istrate: Te iubesc, tată! (p.7), Diana Dobrița Bîlea: Dragoste și război - fragment (p.15), Gheorghe Șeitan: Pândar la vie (p.37)

Cronică de carte: Lucia Pătrașcu: Un filigran argintat în fereastra poeziei (p.10), Melania Cuc: Testamentul lui Daniel Ioniță (p.19) / Dan C. Mihăilescu – "Viață literară*2" (p.20), Titi Damian: Cartea înaripată de Passionaria Stoicescu (p.32)

Eseu: Alexandru Cocetov: Consacrarea dragostei (p.29)

Note de lectură: Ioan Vasiu: Un poet cu "sufletul nins de iubire" (p.14), Catia Maxim: Camelia Pantazi Tudor și Misterul eșarfei roșii (p.23), Maria Ieva: Un mugur de lumină într-un ocean de nuferi (p.26), Marin Ifrim: Ioan Vasiu: "Livada cu metafore" (de măslin) (p.27)

Meridiane: Luca Cipolla: Poeme în limba italiană (p.6), Gheorghe A. Stroia: Poeme în limba albaneză (p.9)

Dedicații: Constantin Bejenaru-Beco: Dedicățiile lui Beco (p.36)

Opinii: Al. Florin Țene: Historia literaturii comparate, parte integrantă a istoriei literaturii române (p.22) / Unitatea genurilor literare este dată de unitatea operelor literare (p.22)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Vladimir Kush - Confession

Coperta a IV-a: Pablo Picasso – Trei dansatoare

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Cristian BIRU

Închisoarea berberă

II

- Ați înțeles sau nu? Întrebă deodată Essau, întrerupând gândurile bunicuțului și răvășindu-i toate amintirile.

O rumoare străbătu mulțimea de berberi care apăsăra mai mult frunțile în nisip.

-Noi suntem berberi, zise deodată bunicuțul, revenind cu greu la clipa cea repede care tocmai trecea. Nouă ne e teamă să omorâm și o pasăre. Când ni se taie oile, noi plătim un bir unui om al deșertului. El Kas⁷ are credința lui. El omoară oaia. Noi spunem rugăciunea și carnea oii devine halal.

-Noi v-am cerut doar să faceți o închisoare, zise nerăbdător călugărul, dar Essau îl privi cu reproș ca și când i-ar fi spus să nu-l întrerupă pe bătrân pentru că nu este politicoș și nu se cade.

-Când se aplică legea și trebuie omorât cineva, tot El Kas vine și ucide și judecata e halal, continuă bătrânul după un timp destul de lung de tăcere. La noi justiția e așa, de când a apărut pământul. Când vine stăpânul în așezare îl cheamă pe cel mai bătrân, adică pe bunicuț și cum spune bunicuțul asta e. Ca să fie sigur, stăpânul poate întreba și pe un al doilea bătrân și cum spun bătrânii, ăla e adevărul. Bunicuțul se numește Jur. Sunt sate care au și trei juri. Sunt sate care au doi juri, dar toate satele au cel puțin un jur. Cum spune jurul, asta e dreptatea. Dreptate halal. Stăpânul nostru, Essau Israel, dacă a judecat cu sabie și a tăiat vino-vații, a judecat așa pe oamenii care au străbătut cale lungă până aici. Dar nu pe noi. Noi nu am încălcat legea.

Generalul lăsă capul în pământ.

-...pe de altă parte, judecățile au fost publice. Toată lumea a plecat mulțumită.

-Eu însă nu sunt mulțumit, zise Iulian, dând hotărât din mână. Adevărul se cercetează prin metode moderne. Judecata lui Essau este mai mult un turnir. Essau se instruește în fiecare zi în tehnicile de sabie. Faptul că e un bun spadasin, nu îi dă dreptate.

-...metode moderne, zise bunicuțul deschizând gura larg.

-Da, metode moderne, bănuții vor trebui reținuți în închisoare, timp în care polițiștii vor strânge probe pe care le vor prezenta procurorului. Abia apoi procurorul va formula acuzația și va prezenta cazul în fața cadiului. Generalul știe despre ce vorbesc. Și la curtea lui Salah-ud-In se face la fel, numai că procurorii sunt numiți ispravnici.

-Așa este, zise tunător Essau.

-Noi suntem berberi..., zise bunicuțul, dar călugărul dădu din mână ca și cum ar alunga o muscă săcăitoare.

-Peste tot justiția trebuie să fie la fel.

Iulian dădu să le explice de unde vine cuvântul berber, de la silabele bal-bal, berberii fiind o specie de bălbăiți, niște primitivi care nu știu să scrie și să citească limba... stăpânilor, dar își dădu seama în ultimul moment că această explicație ar putea să-i insulte.

-Am hotărât, zise deodată stăpânul și se făcu liniște cristalină, auzindu-se vântul departe ca o fiară care-și freacă spinarea de coloanele imense de piatră. De mâine, toți berberii vor aduce pietre de pe munte pentru zid.

-Pentru zid?! șopti uluit bătrânul. Noi suntem... berberi, zise bunicuțul, ca și cum nu ar fi vrut să supere pe cineva. Casele noastre sunt numite de... străini troglodite, pentru că le săpăm în pământ. Mai degrabă am putea săpa închisoarea decât s-o zidim.

Generalul își privi mentorul și Iulian ridică din umeri:

-Celulele pot fi săpate, dar închisoarea trebuie să aibă totuși acoperiș.

-Așa va fi, zise generalul, de mâine toți sătenii se vor aduna gata de muncă în sunet de tobă, după prima rugăciune. Vom construi închisoarea într-o săptămână.

-Enchallah⁸, șopti bătrânul.

Dar nici după trei săptămâni închisoarea nu era gata. Berberii veneau de pe munte cu spinările pline de piatră, learcă de sudoare, lăsau pietrele fără să privească. Bătrânul slujitor Itziq ridică din umeri spre pereții strâmbi.

-Nici noi nu am făcut niciodată o închisoare, zicea arătând planurile lui Iulian, scărpinându-se-n cap. La noi în Iudeea folosim mai mult lemn. De unde să luăm lemn în Matmatta? Întrebă evreul, uitându-se spre cedrul fratelui Iulian Grigoriu Sărăcuțul care, vizitând închisoarea, la sfârșitul lucrărilor se declară în mod surprinzător mulțumit.

Bunicuțul lăsându-se coborât într-una din carcere zise mai mult pentru sine:

-Este exact cum mi-am închipuit, este groaznic. Nu se poate imagina o pedeapsă mai grea.

-Sbhan Allah, ajutați-mă, țipă panicat un berber care rămase pe fundul carcerii ajutându-l pe bunicuț să fie ridicat, simțind cum izolarea severă a locului îi ia mințile. Sbhan Allah, Arrabi dar cine o să stea în închisoarea asta, bunicuțule? Întrebă berberul gâfâind și galben de spaimă.

-Deținuții, zise bunicuțul cu gura căscată.

-Care deținuți?

-Care o să-i trimită deșertul, dacă o să trimită...

Închisoarea se afla deasupra așezării săpate în calcar lângă locuințele evreilor care le zidiră după modelul roman, în careu, întărindu-le cu un șanț și un val de pietre într-un fel de castru. Pe una dintre co-

(continuare în pag. 4)

loane, într-o grotă, evreii lui Essau amenajaseră un post de gardă. Santinela vedea tot ce se mișcă în deșert, până la marea din nord, spre est - drumurile spre Vechea Cartagină, în sud - deșertul alb El Hamma și dealurile caustice din Kebili, iar în vest - marile drumuri ale romanilor spre Ierusalim. Unele case berbere, adică unele gropi mai mari erau legate unele de altele prin coridoare în care unii dintre berberii mai înstăriți aduceau o cămilă care ținea loc de ușă. Noaptea cămila era adăpată bine și, când i se umflau cocoașele, se înțepenea în tunel. După ce se pișa dimineața, cămila scăpând de strânsoarea pereților ieșea la lumină, ceea ce însemna că locuința este descuiată. În perioada de prosperitate, toate cartierele din Matmatta miroseau a urină de cămilă, ceea ce era un semn de belșug, dar acum berberii mai aveau câțiva mehari uscați și crăcănați pe care-i sufla vântul. Așezarea mai păstra urmele bunăstării de altădată. Avea două piețe largi în care se pătrundea pe două drumuri late. Caravanele, încă de pe vremea romanilor, intrau direct în suq și-și descărcau mărfurile. Cămilele se urcau cu tot cu încărcătură pe cântare uriașe. În amândouă piețele, animalele aveau loc pentru adăpat iar oamenii se adunau într-un hamem din marmură construit pe vremea lui Hanibal. Hamemul mai funcționa încă, berberii se spălau de cinci ori pe zi cu apă termală izvorând din deșert, înainte de fiecare rugăciune. La baza defileului, așezarea avea o peșteră care se lărgea într-un bazin despre care nimeni nu știa la ce folosea. Pereții bazinului păstrau urmele unor lucrări. Unii dintre muncitori își scrijeliră numele pe ziduri la lumina făcliei. Văzându-le și citind însemnele muncitorilor, Iulian se întrebă:

-Oare ce căutau oamenii ăștia aici?

-Dar locul ăsta la ce folosea? își întrebă generalul mentorul. Unele colțuri sunt pline de oase.

-Este simplu, locul acesta capta apa. Se cunoaște și acum, spuse Iulian arătând o albie secată. Au muncit mult aici. Suntem în rezervorul orașului. Era nevoie de multă apă. Matmatta a fost pe vremea lui Hanibal o metropolă. Aici se făceau cele mai mari schimburi din regat. Pe mine mă intrigă stâlpii ăștia, ăștia sunt stâlpi de mină. Ce anume căutau? își zise Iulian ștergându-se cu palma pe față și cum se șterse, își linse dosul de palmă. Sare! Pe ce am pus mâna?

Ridicând făclia, Iulian și Essau zăriră uluiți tavanul de sare vântată străbătut de filoane de sare albă strălucitoare ca diamantul, un tavan pe care-l lumina măsurându-l câteva zeci de stâneni cu privirea.

-Ne aflăm, prietene, zise Iulian gătit de emoție, sub un munte de sare.

-Să ieșim, spuse Essau, auzind clopotul de alarmă.

-Sidi, strigă un copil berber, te caută niște călăreți înarmați. Sunt la închisoare.

-Sunt mulți?

-Sunt cinci.

-Mutaziliți, își zise Essau, văzându-le armele și cum erau îmbrăcați în piei de capră netăbăcite. Rămas un pic mai în urmă, fratele Iulian ajunsese în toiul discuției. Mutaziliții erau cunoscuți în deșert ca niște războinici deosebit de cruzi.

-Lăsați-l aici, zise Essau. O să stea la închisoare până va întoarceți cu probe.

-Probe? sâsâi un războinic, privind jungherul lui Essau și însemnele de general de pe piept. Nu ești tu Essau,

general al lui Sallahu-ibn-Adin al Yubi? Nu ți-a dat sultanul jungherul ăsta?

-Ba da, eu sunt.

-Atunci, noi am venit bine la judecata lui Essau, judecata sabiei. Dezlegați-l, zise căpetenia și tovarășii lui dezlegară prizonierul și-i dădură o sabie. Prizonierul era un tânăr îmbrăcat ca un prinț cu o cămașă neagră de in brodată cu însemne și arabescuri de șeic.

-O clipă, zise Essau, avem alte reguli acum, după când preventiv mâna la armă. Trebuie să vorbiți cu mentorul meu.

-Avem reguli noi, zise Iulian aproape țipând ca să fie mai convingător. La un proces e nevoie în primul rând de probe și o cercetare.

-Probe? Ce înseamnă probe? întrebă tânărul înaintând cu sabia odihnindu-se în mână.

-Sunt niște dovezi.

-Dovezi? întrebă din nou tânărul zâmbind, îți dau eu dovezi, kaadi⁹, și cum spuse asta, tânărul își străpunse gâtul cu sabia, spre spaima berberilor prezenți care priveau în tăcere de lângă stânci. Sabia intra ca în brânză în Mărul lui Adam și, întorcându-se într-o parte, tânărul își secționă beregata în așa fel, încât o jerbă de sânge îi sări lui Iulian pe față, iar tânărul mai avu timp să privească disprețuitor înainte să se prăbușească. Mutaziliții își luară mortul cu capetele plecate. Încălecară nemulțumiți și plecară, unii dintre ei fără să salute.

Ore în șir Essau încercă să-și liniștească mentorul aflat în stare de șoc.

-Aș vrea să beau ceva, zise Iulian tremurând.

Generalul trimise un om după vin. Beau în sala de arme a lui Essau, în care de obicei evreul își începea gimnastica de sabie.

-Crede-mă, mai devreme sau mai târziu, justiția și aici va fi la fel. Fără justiție, o societate modernă este imposibilă. Justiția este forma genuină a democrației, zise călugărul, dând peste cap o stacană de vin roșu rece, sec, cu un gust neașteptat de profund. De unde ai vinul ăsta?

-De la niște negustori din Douze, zise Essau, gândindu-se la ce-o mai fi însemnând cuvântul genuină, un cuvânt ciudat ca o bucată dintr-o armă sofisticată pe care o vezi în nisip în fața ta, la picioare, dar nu știi la ce-a fost bună. O împingi cu picorul și treci mai departe, dar ea poate însemna ceva foarte important.

-Se face vin în pustietățile astea?! Justiția trebuie să fie limpede, clară și egalitară pentru toată lumea,

(continuare în pag. 5)

zise Iulian, continuându-și ideile. Este o știință. Are nevoie de probe. Probe directe, evidente. Tânărul ăsta care și-a tăiat gâtul în fața mea este un... sălbatic, făcu Iulian cutremurându-se. Nici nu știu de ce era acuzat.

-Nici eu nu știu, zise generalul, văzându-și mentorul că nu mai tremura așa tare. Bea și liniștește-te, o să facem așa cum ai spus, Învățătorule, o să adunăm probe pentru fiecare caz în parte, deși aici... oamenii trăiesc altfel.

-Atunci înseamnă că greșesc?! zise Iulian înainte să bea cu sete. S-a omorât în fața mea, și-a aruncat sângele pe mine. Doamne păzește!

-Nu cred că greșești, simt că e bine ceea ce spui, zise hotărât generalul. O să facem o justiție modernă în Matmatta, o justiție cu închisoare.

-Ce se aude? Întrebă Iulian.

-Este un fierar, zise Essau. Face potcoave.

Sunetele repetate loveau pereții defileului stârnind eco-uri de parcă se apropia o armată.

-Dar nu este obosit?

-Se pare că nu.

Vântul ridică sunetele ca pe niște păsări căutându-le cuibul, plană și ocoli ulițele strâmte ale pieței, tavernele, şuieră printre bordeie și ridicându-se deodată intră pe sub oblonul unei ferestre în atelierul fierarului Imed, care ridica barosul cu două brațe subțiri ca niște bețe. Lovea însă fierul înroșit cu sete de sărea nicovala sub lovitură.

Cu două zile înainte vru să intre la soție, dar o găsi plânsă și cu părul despletit.

-Shpik¹⁰? Ce ai pățit, întrebă îngrijorat Imed.

-Cumnatul tău s-a dus o săptămână tocmai în Gabes și a muncit în port.

-Și?

-Și i-a adus surorii mele o rochie, zise soția cutremurându-se de plâns. O rochie cu paiete, strălucitoare.

-Și ce face cu ea? Întrebă nedumerit Imed.

-Cum ce face? O poartă.

-Unde se duce cu ea?

-O poartă prin casă.

-Aha, făcu mai nedumerit Imed.

-Să nu te mai atingi de mine, izbucni deodată femeia și Imed se feri într-o parte ca din calea unei flăcări. Până nu mi aduci o rochie cu paiete.

-Dar de unde să-ți iau rochie? Ce să mă fac?

-Fă ce știi!

Și Imed ieșise din casă. Căută prin defileu lemne și fier și aprinse foalele fierăriei. Lovind toată noaptea fierul, se

părea că lumina focului îl hrănește pentru că uită de nevastă. Strângând din dinți și blestemându-și zilele, lovea fierul cu sete, iar sunetele lichide, prelângându-i-se pe tâmpale, îi răcoreau creierii.

-Trebuie să fie foarte nervos, zise bunicuțul, ascultând sunetele metalice vibrând peste defileu.

-Da, bunicuțele, este foarte supărat, zise o rudă a lui Imed.

-Și ce face în atelier?

-Face potcoave. Atâta știe să facă. Potcoave.

-Hm... zise bunicuțul abătut, molfăind o bucată de pâine muiată în rachiul de coacăze. Dar noi nu avem cai.

-Da, bunicuțele, nu avem.

-Și focul, făcu bunicuțul, deschizând gura larg. Berberii îl priviră gata să-l sprijine dacă nu mai respiră și moare chiar atunci. Focul... continuă bunicuțul după un răstimp destul de lung, e scump tare.

Pentru a uita repede evenimentul, Iulian începu lucrările a patru puțuri. Berberii munceau fără să crâcnească. Străinul acesta despre care se spunea că poate calcula locul în care a început timpul în cosmos inspira mai multă teamă decât stăpânul. Faptul că stăpânul îl numea pe creștin Învățătorule îi deruta definitiv pe beriberi, pentru că în mintea lor un Învățător era un fel de Vrăjitor. În momentul când începu rezervorul orașului să capteze apa, fiecare berber înțelese importanța lucrării și sufletul comunității înflori ca o floare sălbatică sub o pală de vânt. Acum fiecare casă avea apă în curte și terenurile erau mult mai ușor de întreținut. Vechiul sistem de irigații aducea apa peste tot, chiar și în jurul coloanelor de piatră. Aerul deveni mai proaspăt și mai plăcut. Pământul ieși la suprafață, împingând în lături nisipul. Brusc apărură în jurul defileului pâlcuri subțiri de palmieri. Închisoarea dominând înălțimile Matmattei, însă genera o presiune semnificativă. Berberii treceau pe lângă ea fără s-o privească, iar dacă-i atingeau umbra din întâmplare, se fereau și scuipau într-o parte zicând: "Sbhan Allah!" Dacă se auzea clopotul de alarmă de pe stânci, oamenii lui Essau erau în picioare gata de luptă iar berberii ieșeau pe ulițele strâmte speriați, neștiind ce să facă.

⁷ ar. Pastor

⁸ ar. cu voia Domnului

⁹ ar. judecător

¹⁰ ar. ce se întâmplă?

(va urma)

Luca CIPOLLA

Un onirosurrealist fantast

Poetul și românistul lombard Luca Cipolla este un onirosurrealist fantast. Textele sale poetice par a avea un echilibru al modernității, dezmințit însă de narativitatea oximoronică între absurd amintind de Urmuz și Virgil Mazilescu și angelismul marilor orfici ai adorației fără frontiere. Formal, poeziile sale, rod al unei ingenioase ars combinatoria, învederează simultan tonalitățile contrastive generate de juxtapunerea unor versete și premeditate notații prozaice. Autorul se află în siajul spiritului postmodern al amănților dizarmoniilor și al spulberării bruște a idilismului: “Ca să disting greșeala mă-ncredințez oglinzii,/ și totuși dincolo de râu ajunge să mă uit/ la mine și la tine,/ la alții și la alte.../ Atunci va să-nțelegem jocurile noastre/ unde se-ascunde soarele adesea după nori de fosfor./ Nici un costum de scenă/ în material/ întregului perceptibil și tănuit/ iubirea/ să ne piardă ca versuri/ într-un cânt”. Aparent clar și accesibil, Luca Cipolla este un poet enigmatic dar plin de miez ce-și poate revendica fără complexe inutile o ars poetică de tip Mario Luzi. O poezie a cunoașterii prin ardoare, a conștiinței că perfecțiunea marmoreană tip Canova sfârșește prin a obosi cititorul. Compozițiile sale preferă premeditat impecabilului eroarea necesară ce dă curaj și undă verde feluritelor interpretări, unui evantai amplu de opinii. Luca Cipolla nu aduce în pagină perfecțiunea sferei, ci imperfecțiunea inevitabilă, fragmentul lapidar, dilema, cazulul, cu alte cuvinte tot ceea ce sporește vitalitatea, ceea ce Nietzsche numea sentimental Ființării. Poezia lui Luca Cipolla, fără a exclude sentimental infinitudinii, pivotează în jurul fenomenelor în mișcare, imature, în jurul sugestiilor de energie ce transmite formele nedesăvârșirii, impure, umane, emoționante.

Geo Vasile

Come sinfonia (dal titolo di una canzone di Pino Donaggio)

La puntina
sul disco della coscienza,
carte di focaccia,
la strada,
di stracci una palla..
Dove s'amavan
Dio lo ricorda,
- come sinfonia
- luci raccolte
alla tele, voci urlate
lungo vie
d'assolato quartiere
che agli occhi d'un bimbo
celava
campi di riso
non estranei al paese.

Mente mia..

Mente mia cullata
da dita curiose
sui ghazal del grande Hafez
quale asse portante
che un tarlo severo minaccia,
punteruolo d'un nemico sempre
in agguato,
erba bruciata
ov'io mi sotterro
senza croce,
se questo può servire
giusto a chiedervi
perdono.

Aśoka

Ferito Aśoka,
terra crudele disattesa,
arida sfera lustrale,
nèi che scommettono
chi sei tu
e sono io,
ove il peggior nemico
non getta la spada,
petalo avvinto al suo ricettacolo..
animale ferito,
umile e nobile Aśoka,
mastichi in disparte
una foglia di cicoria.

Ca simfonia (dintr-un cântec al lui Pino Donaggio)

Pick-upul
pe discul conștiinței,
hârtii de focaccia,
strada,
din cârpe o minge..
Unde se iubeau
Dumnezeu își mai amintește,
- ca simfonie
- lumini învăluite
la tele, glasuri strigate
pe căile
unui cartier însořit
care la ochii unui copil
ascundea
câmpuri de orez
cunoscute satului.

Mintea mea..

Mintea mea legănată
de degete curioase
peste gazeturile marelui Hafiz
ca o piatră de temelie
pe care un car sever o amenință,
sulă a unui dușman mereu
într-o ambuscadă,
iarbă arsă
unde eu mă îngrop
fără cruce,
de-ar fi de folos asta
numai să vă cer
iertare.

Aśoka

Rănit Aśoka,
pământ nemilos încălcat,
aridă sferă lustrală,
negi care mizează
pe cine ești tu
și pe cine sunt eu,
unde cel mai rău dușman
nu-și aruncă spada,
petală legată de receptacul ei..
animal rănit,
smerit și nobil Aśoka,
mesteci deoparte
o frunză de cicoria.

Aurica ISTRATE

Te iubesc, tată!

Abia venit în vacanța de iarnă, Victor căuta orice ocazie să se afle în preajma tatălui său. Nu mai stătea la mângâierile furișate ale mamei și nici nu-i mai răspundea îngăduitor la orice fel de întrebări. Ultima dată când l-a strigat „Victoraș” s-a întors furios către ea și i-a spus:

–Mă cheamă Victor, mamă! Uită-te la mine, nu mai sunt un copilaș! Mi-a crescut mustața și tu mă tratezi tot ca pe un țânc. Mă faci de râs față de frații mei și față de tata. Când vei înțelege că eu nu pot fi fata pe care tu nu ai avut-o?

La vorbele astea mama lui nu-i răspunse. Se întoarse cuminte cu fața spre sobă, se lăsă pe vine și privi îmbujorată neastâmpărul focului. Din izvorul cel de lacrimi porneau pe cărări știute peste obrazul ce fusese rumen odată, roua ochilor ei, dar, de la căldura focului, se usca fără să trebuiască s-o șteagă. Victoraș, rodul pântecului ei, pedeapsa și bucuria ei deopotrivă, îi cerea prin vorbe fără de tăgadă să-și vadă singură de plăcintele ei, că el vroia să șadă la vorbe cu Ilie, tatăl lui. Teama că acesta din urmă i-ar putea istorisi lui Victoraș povestea cea știută de ei și de întregul sat o înspăimânta de moarte pe Tincuța. Dar cum să astâmpere dorința unui copil ajuns bărbat de a se apropia de cel ce știa că-i este tată, dacă asta și-a dorit el cel mai mult de când se știa pe lume?

Victor își amintea cât de mult râvnea în serile de iarnă să fi putut și el, alături de ceilalți doi frați ai săi, să încalce pe spinarea tatălui, iar acesta, nechezând și bătând din copite, să-l poarte prin toată odaia și apoi să-l răstoane în pat, între perne. Nu putea uita că, ori de câte ori frații lui îl făceau și pe el călăreț, tatăl necheza altfel decât cu bucurie și îl răsturna de îndată în mijlocul casei și, de cele mai multe ori, lovindu-se, rămânea pitit sub masă, plângând, iar taică-său se mânia și ieșea val-vârtej pe ușă. Nu putea înțelege de ce tatăl său niciodată nu-l privea în ochi, niciodată nu-l mângâia ca pe ceilalți și, mai ales, pentru orice boacănă ar fi făcut, nu-l lovea niciodată. Ceilalți aveau parte de toate astea. El nu.

Își amintește și azi o poveste, de pe când avea el nu mai mult de cinci ani. Era o seară mohorâtă de toamnă. Frații lui își făceau lecțiile înghesuiți la masa din bucătărie. El, neavând ce face, luase un cui și un ciocan și, adăpostit sub masă, o făcea pe meșterul. Într-un târziu ieși de sub masă și-i spune mamei: „Mamă, eu bat un cui, scot un cui...”. Când s-a uitat biata femeie sub masă, descoperi că fiul ei făcuse ciur lutul de pe jos. Niciodată nu se supăra Tincuța pe fiul cel ce-i ținea loc de bucurie și de pedeapsă, dar de data asta tot l-a urecheat un pic. Mai târziu, nemaibăgând de seamă ce face Victoraș, Tincuța spuse așa ca pentru ea: „Iar o să vină beat taică-tu

acasă!”.

Victoraș, supărat că fusese urecheat, își trase ciubotele în picioare, luă o cușmă la întâmplare pe cap, o bundă și ieși afară, fără să fie observat. Mai fusese el cu frații lui mai mari după taică-su la cârciumă, dar acum s-a pornit singur-singurel. Când ajunse la ușa bodegii, doi bărbați tocmai ieșeau lălăind. Victoraș se strecură printre picioarele lor și intră în crâșmă. Cușma prea mare pentru căpușorul lui abia de lăsa să i se vadă ochișorii negri. De la o masă, un bărbat cât un urs îl întreabă: „Ce cauți tu pe aici, pui de gâtlan?” Copilul îl privi nedumerit, dădu să fugă, dar ursul îl înșfăcă de bundă și-i repetă întrebarea: „Ce cauți pe aici, pui de gâtlan?”. „Îl caut pe tata, vreau să vină acasă, că m-a bătut mama!”. „Da? Caută-l, caută-l și dacă-l găsești să-i spui și lui Ilie a lui Țârluc!” adăugă ursul, și toți cei din jur porniră într-un râs batjocoritor. Taică-su, care era la o masă mai retrasă, îl văzu și veni spre el fulgerând. „Cine te-a trimis pe tine aici, mucosule?”, îl luă el la rost pe copil, împingându-l spre ușă. Victoraș se împiedică, taică-su deschise ușa, îl înhăță de bundă și-l aruncă, ca pe o cârpă, afară în noroi.

O femeie, trecând pe aproape, îl ajută să se ridice și-l întreabă ce caută la ora aceea la cârciumă. Copilul îi spuse că venise să-l ia acasă pe taică-su, dar femeia, fără să-i asculte răspunsul până la capăt, își văzu mai departe de drum.

A plâns tot drumul până acasă. A ajuns înghețat de frig și, printre suspine, i-a povestit mamei că fusese să-l aducă acasă pe taică-su și că un om ca un urs îi spusese că-i pui de gâtlan, iar taică-su s-a supărat rău de tot pe el și l-a trimis acasă. Nu înțelegea cum de aflase tatăl lui despre jocul său nevinovat de „bat un cui, scot un cui” pe care-l jucase singurel pe sub masă, căci cu altceva nu știa bietul copil să-și fi supărat tatăl. Mama l-a dezbrăcat, l-a schimbat, i-a dat să mănânce, apoi l-a așezat în pat. S-a întins lângă el și au adormit amândoi, suspinând.

Astăzi și-a amintit toată istoria asta și tare ar fi vrut să vorbească cu tatăl lui despre cele întâmplate atunci.

Ieși în curte. Moina de afară îl obligă să reintre în odaie și să-și pună ceva pe cap. Mama plângea îngenunchiată în fața sobei. Victor se făcu că nu o observă, înhăță cușma din cui și ieși grăbit. De peste drum se auzeau lovituri sacadate de topor. Deschise poarta, trecu drumul și-l surprinse cu scârțâitul porții pe tatăl lui care crăpa lemne. Acesta se întoarse, dar când îl văzu, se răsuci în loc și-și continuă treaba.

Victor veni și i se așeză în față, obligându-l să-l privească. Dar tatăl, fără să ridice privirea spre el, îi spuse să se dea mai departe să nu-l ajungă vreun lemn și continuă să lovească cu sete buturuga. Victor însă continuă să-l privească. Chipul tatălui deveni din ce în ce mai înmărmurit.

–Am venit să te ajut, tată, spune el hotărât.

–Să mă ajuti? Dar când ți-am cerut eu ție ajutor, băiete?

(continuare în pag. 8)

-Nu mi-ai cerut, dar acum sunt și eu mare și pot și vreau să te ajut. Ia și dumneata o pauză, fumează o țigară, mai spune una, alta, iar eu o să crap lemnele astea. Vine o vreme când orice tată are nevoie de ajutorul băiatului lui...

-Mie încă nu mi-a venit vremea aceea, băiete! Mă descurc eu și fără ajutorul tău, spune Ilie și mai încruntat.

-Încetează, tată, nu mai sunt un copil! Uită-te la mine, îți semăn leit, doar că m-a lăsat mama prea mult în soare de mic și am rămas mai tuciu. Sunt fiul tău, după statură, după uitătură și, mai ales, după încăpățănare. Oricât de încăpățânat vei fi fiind dumneata, eu să știi că tot te întrec. Dă-mi toporul, așază-te ici pe cioată și să depănăm povești, tată!

-Ce povești? se încruntă și mai tare Ilie.

-Am o mulțime de întrebări să-ți pun, tată!

-Mă aflu la un interogatoriu cumva? Ce-ți veni, băiete, să mi te bagi în vorbă așa, nitam-nisam?

-Tată, cu ce te-am supărat eu de mic, de foarte de mic, de nu te porți cu mine la fel ca și cu ceilalți frați ai mei? Spune-mi, și dacă stă în puterile mele, crede-mă, tată, că voi face orice să te fac să mă ierți.

Ilie se opinti, înfipse zdravăn toporul în buturuga pe care-și așeza lemnele de crăpat, apoi se îndreptă de șale și-l fixă în ochi pe Victor.

-Te-a trimis mă-ta să mă tragi de limbă?

-Ce spui? Mama? Ea ar da orice să stau după fusta ei și s-o ajut la plăcinte! Am venit de bună voie, tată, pentru că a venit vremea să stăm și noi de vorbă, ca bărbații. Hai, treci ici pe bușteanul ăsta, fumează o țigară și spune-mi orice, numai stai de vorbă cu mine. Știi, uneori, când frații mei mai mari veneau de la școală, eu mă furișam în podul grajdului și vă ascultam vorbind. Îi întrebai de școală, de fete, de cum e la internat... Pe mine de ce nu m-ai întrebat niciodată, tată? Ți-aș spune că am note bune, că mă iubesc profesorii, pedagogul, dar că am un coleg care mă face țigan, deși nu i-am făcut niciodată niciun rău. Mă urăște de moarte și, drept să-ți spun, chiar mi-e frică de el, tată! Nu sunt singurul cu care are el ceva, dar la ceilalți băieți au venit tații lor și i-au amenințat și s-a mai potolit, dar la mine cine să vină, tată, dacă tu nici să mă privești în ochi nu poți! Cu ce ți-am greșit, tată?

Ilie se îndreaptă spre bușteanul indicat de Victor și se așază ca un bărbat care abia își poartă greutatea corpului, deși era acum doar un țâr de bărbat. Victor scoase cu greu toporul din cioată, își potrive lemnul pe buturugă și lovi cu sete. Depicat, lemnul sări cât colo, aproape să-l atingă pe Ilie.

-Vezi că era să mă pălești, băiete, îi spune morocănos băiatului.

-N-am vrut, tată, iartă-mă! Am lovit prea cu sete, dar măcar te-am făcut să scoți și pentru mine o vorbă...

-Da, mare lucru o vorbă! îngână Ilie.

Apoi se așternu tăcerea. Victor era îndemânatic. Tatăl său trăgea din țigară cu sete. Din când în când însă îl privea pe furiș pe cel care, când îi spunea tată, îl făcea să i se ridice tot sângele în cap. Câtă rușine îndurase din cauza lui, câtă bătaie de joc din partea celor din sat! Noroc de verii lui, căroră le știau mai toți de frică. Dar nici aceștia nu-i puteau bate pe toți și, mai ales, nu puteau cu băta să oprească gura satului.

Au stat așa tăcuți, fiecare cu gândurile lui, până când Victor termină de crăpat toate lemnele. A înfipt

toporul în buturugă și s-a așezat alături de tatăl său.

-Ce-ai zice dacă ți-aș cere o țigară, tată?

-Dar ce, tu fumezi?

-Și dac-aș fuma, ți-ar păsa, tată?

Ilie se uită în palme, le ținu căuș și se uită chiar în ele, apoi îmbrățișă cu palma dreaptă pe cea stângă și îmbrățișarea asta dură o vreme.

Victor observă, simți tremurul înăbușit al îmbrățișării palmelor și întinse un braț peste umerii firavi ai tatălui.

-Te iubesc, tată, spuse Victor și brațul lui îi adună umerii într-unul singur. Ilie tremură, tremură ca varga.

-...

-Am obosit, spuse Ilie într-un sfârșit, mai mult pentru el.

Brațul lui Victor îl strânge ca într-un clește.

-Am obosit, am obosit să aștept să mi se limpezească gândurile, așa, ca de la Dumnezeu, adăugă Ilie și încercă să se ridice de pe buștean.

Brațul lui Victor îi zădărnicește încercarea. Acesta îl strânse și îl îndesă la loc, cu o forță pe care Ilie nu o ghicise până acum în flăcăul de lângă el. Se întoarse apoi cu fața spre el și îl străpunse cu privirea:

-Da' văd că ai căpătat curaj, băiete și te încaleci cu mine! Ia fă bine și ia mâna de pe mine, că de nu...

-Că de nu, ce, tată? Mă bați? Știi, tată, multe în viață sunt de înțeles să-și dorească un copil, dar să-și dorească ca tatăl lui măcar să-l lovească, e peste înțelegerea firii. Lovește-mă, să simt și eu că sunt copilul tău, lovește-mă să-ți știu de ascultare, de teamă, de drag. Nu este cumva o vorbă că unde dă tata crește? Din ce-oi fi crescut eu tată, că nu m-ai lovit niciodată?

Ilie se răsuci în strânsoarea brațului zdravăn al flăcăului său și, cum acesta nu-l eliberă, scăpă dintr-odată printre dinți: „Gâtlanul mă-tii!”

Victor auzi, dar nu înțelese nimic.

-Ce ai zis, tată?

-Gâtlanul mă-tii!, repetă Ilie.

Ciudată înjurătură, își zice Victor și eliberă trupul tatălui său care însă nu se ridică, ci rămase ținut pe buștean.

Victor îi căută privirea. Era de negăsit. Se ridică și i se proțăpi în față.

-Uită-te la mine, tată! Acum, aici, suntem doar noi! Niciunul dintre noi nu ar trebui să ieșim pe această poartă, până nu-mi spui și mie de ce până și de înjurat mă înjuri altfel decât pe frații mei. Trebuie să ai tu vreun motiv!

Ilie stătu țeapăn, înfipt în buștean. Nici să se ridice nu încercă, nici să spună ceva nu putu. Scrâșni din dinți și mestecă din nou aceeași înjurătură: „Gâtlanul mă-tii!”

Dintr-odată se încinse sângele flăcăului și obrăjii îi luară foc. Își înfinse adânc mâinile în umerii pricâjiți ai tatălui, îl ridică ca pe un umerăș pe care atârna o zdreanță și îl propti în ușa grajdului.

(continuare în pag. 12)

Gheorghe A. STROIA

Moto:

O ceață
deasă, deasă,
se-așterne
peste mine,
ridic ochii
spre Ceruri,
spre Tine, Doamne,
strig:
Înălță-mă-n
lumină
și Uită-mi
de păcate,
și Fă
să nu-mi mai fie
tot sufletul...
un frig!

*

Dă-mi, Doamne,
trup de vânt
și ochi
de curcubeu,
să zbor
peste pământ,
să-mi fac
din suflet zmeu.

*

Dă-mi, Doamne,
trup de floare -
petale
în culori,
lumini de
lună-n noapte
stingându-se
în zori.

*

Dă-mi, Doamne,
mâini de argint,
să-mi prind
lutul în palme,
să-l fac
să strălucească
prin lumile
de cazne.

*

Dă-mi, Doamne,
conștiință
să pot privi-n
oglină,
să-mi văd
chipul răsfrânt
în versul
din colindă.

Traducere în limba albaneză

BAKI YMERI

Moto:

Një mjegull
e dendur, e dendur,
vendoset mbi mua,
hedh sytë
drejt Qiellit,
drejt Teje, o Zot,
thërras:
Lartësomë në
dritë
falmi mëkatet
dhe bëj që
shpirti im
mos të ngrijë...
nga acari!

*

Jepma, o Zot,
trupin prej ere
dhe sytë
prej ylberi,
të fluturoj
përmbi tokë,
dhe nga shpirti
ta bëj një ballonë.

*

Bërma, o Zot,
trupin prej lulesh –
me petale
prej ngjyrash,
hëna gjatë natës,
duke e ftuar
agimin.

*

Më jep, o Zot,
duar argjendi,
në pëllëmbë
argjilën të bëj,
të shkëlqejë
nëpër botën
e munduar.

*

Më jep, o Zot,
ndërgjegje
të mund
të shikohem në
pasqyrë,
të shikoj
imazhin reflektuar
në vargjet e këngës.

Lucia PĂTRAȘCU

UN FILIGRAN ARGINTAT ÎN FEREASTRA POEZIEI

Volumul **“Armonii brumate”**, Editura StudIS, 2015, 135 pagini, acest nou dar în versuri făcut de doamna **Georgeta Muscă-Oană**, ca un șal de dantelă argintată așezat în fereastră cu doruri a poeziei, vine ca o invitație pentru împlinirea tuturor promisiunilor. *“Ca o punte între lacrimă și zâmbet, între întuneric și lumină”*, cum spunea autoarea în alt volum al său. Sau, așa cum numește criticul Dumitru Anghel versurile poetei, indiferent căror volume scrise sau nescrise încă, ar aparține, *“O poezie de impact sentimental...prin care poeta se expune sufletește...”*.

Acest volum vine după alte daruri pe care poeta le face cititorilor săi. Le voi enumera: **„Pe frunte-mi plânge clipa”** - poezii - Editura Anamarol, București, mai 2007; **„Vibrând pe clape de lumină”** - poezii - Editura Anamarol, București 2012; **„Soarele copilăriei”** - poezii pentru copii - Editura InfoRapArt, Galați, oct, 2012; **„Soarele copilăriei”**, Ediția a II-a, Editura Neliniști Metafizice, Cța, iulie 2013; **„Regine efemere”** – poezii - Editura Neliniști Metafizice, Constanța, 2013; **„Rătăcirii”** – poezii - Editura Pim Iași 2014; **„Zămbiți?! – epigrame”** - Editura StudIS, 2015; **„Mirific dans”** Editura StiudIS, 2015.

Poeta Georgeta Muscă-Oană (omul acesta cu suflet de rouă!), ascunsă parcă între cei patru pereți ai gândurilor, zugrăviți în culori diferite ca și cele patru anotimpuri, este ea însăși surprinsă de nevoia unui anumit grad de mărturisire și, atunci, alege să desprindă acoperișul acestei casete fermecate și să elibereze fluturii simțămintelor sale pline de iubire, creând versuri încărcate de fluidul spiritului sufletească propriu, versuri mărturisitoare, deoarece simte **“Serafice chemări”** (*Surâs alb*, pag. 80), așternute **“Pe câmpul poeziei, cu rostul înțeles”**, acolo unde **“Din firele răbdării nuanțele se țin / Prin cântecul rodirii.”** (*Prin cântecul rodirii*, pag. 81). Astfel, cu părgihii poetice deosebite, coboară cerul în inima sa, culege stelele strălucitoare ale metaforelor, și, împodobind cu ele cotidianul fiecărui cititor, înalță pământul la Ceruri, ca într-o rugă neostoită **“În curs teluric, temător / Mă-ndrept mereu, mereu spre Tine”** (*Doar om*, pag. 91).

Cu temperamentul său liric neistovit, trăiește nopțile gândurilor, căutărilor, neliniștilor sale și le culege pe acelea străbătute de stelele căzătoare ale versului, vindecându-și astfel în brațele tandre ale poeziei toate negurile sufletului. Și pierderile: **“Mai sângerez peste al tău apus / Prin timpul searbăd, crud și infidel // Acolo unde inima-mi știam / Nimic...nicicând...nu va mai fi la fel!** (*Aș vrea*, pag. 86). Și regăsirile: **“Târziu, lumini trecut-au prin zăbrele / Și-au revărsat în mine împăcare, / Răspunsuri la-ntrebările rebele”** (*Lumina înțelegării*, pag.106). Încercând să calchieze *timpul-otravă* în *timp-leac*, doamna Georgeta Muscă-Oană, acest **“suflet în răspântii rătăcit”**, ia cu sfințenie, ca pe o *anafură* în pragul altarului, cuvântul și îl așează în **“cuvinte potrivite”**, cum spunea Tudor Arghezi. Și atunci, **“Catrene senfiripă din rânduri arzătoare / Înălțuind dorințe cu foșnet, de zenană. // Dezlegi și legi silabe cu rime vâlorinde / În sunete de inger, prin doruri cuibărite”**. (*În sfera împlinirii*, pag.113).

Ca un om hăruit prin naștere cu neastâmpărul împo-

dobit al spiritului, împletind imagini și armonii în ecoul unor nostalgii, al unor regrete, poeta își etalează deschis sentimentele, reușind, prin limbajul emoțional al poeziei și felul în care își așează în paginile cărții ființa sa vie, înfășată cu toate trăirile, exprimate vibrațional în cea mai delicată nuanță, să deschidă canalele afective ale cititorului. Se consideră îndatorată poeziei: **“Mă cheamă poezia - lumină și parfum - / În unică nuntire pe-al nemuririi drum.”** (*Dor - lumină alergând*, pag.114), deoarece aceasta este singura cale de salvare a sufletului: **“Mă desprind de umbrele îndoii / Și-n solitudinea regăsirii de sine / .../ .../ în primăvara trezirii / privesc ninsoarea florilor de mai pe chipul dimineții, / strâng în palme mugurii fierbinți ai libertății / și ascult cum urcă sevele răsând”**. (*Primăvara regăsirii*, pag.93).

Poate și datorită faptului că, deși are încă o mare nevoie de a se întreba, de a afla, de a se mira, de a se îndoii, de a greși, poate, și a învăța din jocul vieții și al cuvintelor, identificându-se cu tot ceea ce este omenesc, poeta nu face din acest fapt un demers plictisitor, anost, pentru că nu se joacă potrivit vorbele ca pe niște mănuși de gală, dându-le o caracteristică banală, futilă și așteptând aplauzele cititorului. Cu o implicare asumată în actul artistic de creare a poeziei, autoarea așterne pe coala albă versuri calde, armonioase, ca o proiectare în diferitele sale stări sufletești. Este adevărat că versurile sale au motive insinuant *melancolice*, cu neliniști, frământări, incertitudini **“O lacrimă îmi cade în cerneală / Penița o strunește într-un vers, / Iar tocul trist cuprins de oboseală / Nu înțelege-al slovelor demers”** (*Ai mai putea să vii...pag. 94*), *sentimentale*, cu inedite frăgezimi de gând, pentru că nu poate trece nepăsătoare pe lângă nimic din ceea ce aparține tuturor celorlalți...Nici durere, nici minciună, nici delăsare...Este convinsă că atunci când se întâmplă astfel, **“pierderea este a celor care / nu pot vedea oceanul de lumină, / dar văd cu ușurință un strop de întuneric!”** (*Nu suferi! !pag. 62*).

Versurile doamnei Georgeta Muscă-Oană strălucesc printr-o prozodie armonioasă, o ritmicitate și o cadență muzicale deosebite, plutind în auzul cititorului ca într-un vals al lui Dmitri Șostakovici. Limbajul figurat, ca sistem de simboluri, este o împletire spectaculoasă de trăiri acoperite cu grație de un roi de metafore, ce curg asemeni unui madrigal cântat pe sub fereastră cu iubire. Iată cum, **“timizii vrăjitori”** ai iernii, **“Lunecând pe-al serii șal / În ecou de madrigal / Fulgii țin în pumnii strânși / Orele cu ochii plânși”** (*Ninsoare*, pag.97). Și rotunjind muzicalitatea versurilor, ca pentru a înlătura, parcă, înnegurarea gândurilor, într-un aer de idilă primăvăratecă, **“În acorduri de violă / Toamna rade-n calendare/.../.../ Și-n acorduri de violă / Rade tâmpla întomnării”** (*În pași de dans*, pag.89). Sunt versuri îmbrăcate somptuos cu figuri de stil. Exemplificare: *sânul nopților, glezna vieții, trupul clipei, al sorții sân, brațe tandre de zăpadă, umerii galaxiei, tâmpla unei clipei, trupul clipei, frunza clipei, clipa perlată, raze despletite, pumni înlăcrimați, spice de lumini, holde stelare, clape selenare, timp flămând, rime vâlorinde, zodii șubrede-n aripă, chipul dimineții, tăceri descătușate,*

(continuare în pag. 11)

crinii albi ai dăruirii, bronzatele secunde, al serii șal, foi de anotimpuri. Sau: *alerg prin timpul primăverii; prin copaci săruturi inelare beau seva altor timpuri; amurgul suspinului obosit; ascult cum cântă iarba-n zori; lacrimi vărsate de nor.* Astfel de exprimări, realizate prin împletirea a două cuvinte care, fiecare în parte, semnifică imagini proprii (*sân-nopti; umeri-galaxie*), conduc la reflectarea concretului în abstract, rezultând sensuri noi, ce îmbogățesc limbajul poetic, înnobilându-l într-o trăire simbiotică. În poeziile sale infuzate cu efluvii de simțiri autentice, autoarea își șlefuește fără încetare verbul, dându-i o muzicalitate ce se revarsă firesc între existența cotidiană, în care „*furtuna împrăstie glas de ploaie*” (*Înseninare*, pag.13) și puterea autoarei de a crea, chiar dacă „*firele de lumină*” cad „*sub coasele nocturne*” (*Nocturnă*, pag. 14), mărturisind că „*lumina mă-mpresoară și...mă strânge ca-ntr-o rugă*” (*Cântecul clipei*, 15), pentru că poeta trăiește „*trilul clipei mele*” (*idem*), țesând „*îmbrățișări de rime în tainele zidirii*.” (*Nocturnă*, pag.14).

Temele versurilor doamnei Georgeta Muscă-Oană sunt diverse, însă toate, cuprinse într-o deosebită angajare afectivă a poetei, se împletesc în propria sa stare existențială, de aceea ele circumscriu o anumită zonă temporo-spațială și îmbogățesc prin sentimentele pe care le insuflă cititorului: dragoste de oameni, de natură, de bunici, părinți și copii, de locuri natale, de natură, dragoste de Dumnezeu. Însuși titlul volumului sugerează starea de „*Armonii brumate*”, în care bucuria cuvântului iertător, purtător de iubire, interferează cu o liniște interioară, dobândită prin înțelepciunea de a dăru și a zâmbi tuturor. „*Zâmbește, suflete!*”, spunea autoarea într-o poezie, convinsă fiind că prin zâmbet, va ajunge la lumină, la iubire, la speranță împlinită. Este concludiv să lecturăm „*Întoacerea târzie*” (pag.70-72), un poem cu 15 strofe, scrise în versuri de mare sensibilitate, ce par a fi continuarea peste timp, ca un arc de gingășie, a versurilor lui George Coșbuc, în care o mamă, dintotdeauna aceeași mamă binecuvântată, așteaptă. Spune poeta: „*Te-ntorci încet, cu pas mărunț / Prin firul amintirii / Și-n fruntea dorului cărunț / Simți roua regăsirii. // Te vezi copil neprihănit / Sau ditamai flăcăul! / Bărbatul cu nădejdi hrănit, / Bătrân ce simte hăul*”. Amintirea bunicilor, „*Pe-un balan-soar, bunica împletea ciorap, mânușă, / Iar bunicu'-și lăsa cartea și privirea-i jucăușă / Ne îmbia să-i fim alături*” (*Seri de iarnă*, pag.46), amintirea părinților „*Se-aștern pe geana sorții târziile zăpezi /.../ Secat nu este timpul, că poți să mai visezi /.../ La opt decenii, tată, dureri te-ncorsetează / Simți slăbiciunea-n oase, dar mintea-ți este trează*” (*Iubire-n orice anotimp*, pag.38), creează icoane suave: „*Eu nu pot crede, mamă, că ochii tăi n-au plâns! /.../ Un rid își amintește de nopțile pierdute / Un altul îmi șoptește că eu l-am înflorit*” (*Îmbrățișare*, pag.39), amintiri de neuitat „*Mai trăiesc și-acum din vraja clipelor demult apuse / Și gândesc spre ierni în care au rămas povești nespuse*” (*Seri de iarnă*, pag. 46).

Toate poeziile oglindesc și reflectă universul liric al autoarei, populat de căutări neconținute „*În inima ce nu mai știe / să-și potolescă-n rugă plânsul*” (*Fior celest*, pag.84) și regăsiri; sentimente de împăcare cu viața și cu moartea, cu destinul apăsător uneori, fără a se păstra în limita existențială a protestelor patetice. Deoarece gândul credinței în Dumnezeu îi luminează viața: „*Însetat de biruința / Înțelegerii de-a fi, / Din fântânile credinței / Voj șorbi în orice zi!*” (*Orb căzut*, pag.24).

Numai „*prin altarele credinței / Simt mângâieri de necuprins*.” (*Pe strunele iubirii cânt*, pag.37), după ce a înțeles definitiv că: „*Plinătatea bucuriei o găsești în rugăciune*” (*Curge-n fibră răsăritul*, pag.23). Sau: „*Câtă vreme prin icoane gânduri proaspete aleargă, / Iar genunchi ce-ating pământul din păcate vor să șteargă /.../ vom găsi în noi iubirea, zboruri către împlinire*” (*Credința e în noi*, pag.27). Chiar dacă acceptăm ideea că iubirea se poziționează față în față cu ura, ca un simbolic Yin-Yang, trebuie să recunoaștem că versurile din acest volum rup această balanță fragilă, situându-se total și definitiv într-un regat al iubirii, în care domnește iubirea și, mai ales, iubirea pentru poezie, un domeniu înconjurat de taină, ca de o aură de sacralitate, ce nu poate fi înlocuită cu nimic altceva. „*De n-ai fi fost tu, poezie, / aș fi un glas cu șoapte frânte / Și-n iarna aspră, timpurie / O harfă ce-a uitat să cânte*” (*De n-ai fi fost tu, poezie!*, pag.127). Deoarece pentru poetă, ca pentru fiecare dintre noi, limba română rămâne dragostea eternă: „*De ziua ta, frumoasă limbă / eu scriu pe tricolor iubire*.” (*De ziua ta*, pag. 67), cu îndemnul adresat fiecăruia dintre noi, ceilalți: „*...dar ai grijă să nu lași / Să se piardă o comoară... Dăruiește-o la urmași!*” (*Să nu uiți limba română!*, pag.69).

Poeta nu permite existența unei dihotomii între ceea ce trăiește și ceea ce scrie. Dimpotrivă, prin conexiunea între ființa sa lăuntrică și versurile sale, doamna Georgeta Muscă-Oană, ca un drumeț statornic pe calea rimelor, căutând noi și noi miresme, traversează „*Și ier-nile geroase / și toamnele cu ploi / Și primăveri în floare / Și veri cu rod în toi*” (*Împreună prin anotimpuri*, pag.81), cu puritatea celui care știe, poate și dorește să presare flori de frumusețe pe cărarea versurilor, recunoscând că: „*Sunt simplu om / Sunt visător / Izbânzi, căderi nu-mi sunt străine /.../ Și-ncerc să mă ridic din hău / Pășind pe treptele iertării /.../ Iar pe acest pământ să fiu / Doar om! Cu bune și cu rele.*” (*Doar om*, 91). Pentru a crea acel tărâm binecuvântat al frumosului, păstrând poezia ca pe un odor, un leagăn al tinereții fără bătrânețe, care vindecă sufletul, împăcându-l cu Lumina și cu Dumnezeu. De aceea, așterne în fața tuturor poezia sa...Ca pe un testament, ca o profesiune de credință: „*Când îngerul se-rii de voi mă desparte / să cânte iubirea șoptită-ntr-o carte! / Tihnita-mi suflare spre ceruri s-apu-ce, / Iar versul meu ultim rămână pe cruce!*” (*Să cânte iubirea șoptită-ntr-o carte!*, pag.21), în timp ce își exprimă ca o ultimă dorință „*O, Doamne, tare-aș vrea să dorm / în murmur dunărean... de pot*” (*Murmur dunărean*, pag.102), convinsă fiind că: „*Îm-brățișări de rime în tainele zidirii / strâng snopii de lumină din trupul glăsurii*” (*Nocturnă*, pag.14). Fără păreri de rău adună „*...în palme cupele de floare / Care-au sfârșit sub armonii brumate*” (*Zâmbet alb*, pag. 59).

Mulțumiri omului **Georgeta Muscă-Oană** pentru gândul de a ne fi dăruit volumul de poezie „*Armonii brumate*” și felicitări poetei care, sământă din creația divină, cu o sensibilitate cu totul specială, exprimată într-un univers poetic remarcabil, își împlinește devenirea pentru a se apropia de Dumnezeu și ne aduce noi cărări de *Lumină*, înstelări neasemuite, ca un filigran argintat în fereasta poeziei!...

-Acum sau niciodată, să-mi spui, tăicuțule, cum de mi-ai găsit tu mie așa o înjurătură specială! Nu tu crucea mă-tii, nu tu dummezeii mă-tii, nu tu hristoșii mă-tii, nu tu biserica mă-tii. De unde și până unde, tată, „Gâtlanul mă-tii!”?

Ilie atârna pe umeraș în ușa grajdului. Abia de mai respira.

-Ori spui, ori mor cu tine de gât, îi șopti flăcăul în ureche. S-au mai văzut de-alde astea...

-Lasă-mă jos, scoase Ilie găjât cuvintele.

Flăcăul îl ascultă și umerașul se scurse, până îi îmbracă umbra întinsă la picioarele lui.

-Cine-i Gâtlan, tată, întrebă flăcăul domolit, și întrebarea îi păru că are acum un sens odată cu înjurătura.

- E tat-tu, îi răspunse furios Ilie, de sub cârpă.

- Cum? fulgeră flăcăul, nu tu îmi ești tatăl meu? Gâtlan? Cine-i Gâtlan, că n-am auzit în tot satul de așa un nume? Cine-i? Spune, ori te omor! strigă flăcăul și-și propti iar umerașul în ușa grajdului.

- A fost pădurar la noi în sat, spuse Ilie și alunecă iar peste umbra de la picioarele flăcăului.

Victor îl privi cu dispreț. Pentru o clipă simți o sete imensă de a călca în picioare cârpa întinsă peste umbra lui Ilie, dar își stăpâni pornirea. Un rânjet viclean i se așternu în colțul gurii.

- O, ce veste minunată, nu sunt fiul unui bețiv, a unui puturos, nu sunt fecior de cârpă, sunt fecior de pădurar, de gospodar! Ce veste minunată mi-ai dat, mă duc s-o felicit pe mama!

Plecă fără să privească în urmă. Poarta scârțâi scurt în urma lui, apoi tăcu. Doar ea, poarta, stătu să mai asculte ce mai avea de spus Ilie. Victor tăie drumul din doi pași și din alții doi se opri în ușa. Mamă-sa frământa încă la plăcinte. Se repezi la ea, o pupă și-i spune:

- Mulțumescu-ți, ție, mamă, că nu-s fecior de bețiv, că așa mare grijă aveam să nu mă las să-mi cadă dragă băutura, că nu m-am atins până acum nici măcar de un strop. Muream de teamă că mătușa Mărioara ar putea avea dreptate spunând: „țârlicii ăștia, au paharul în sânge”. Mulțumesc, mamă! Acum plec și eu la bodegă, ca tot flăcăul, că am o sete de-aș bea cât a băut tot neamul lui Țârlă de când i-a împroprietărit Ștefan cel Mare și până azi.

Își mai sărută odată mama pe obraji și ieși, trântind ușa. Femeia nu apucă să scoată nici măcar un sunet. Era uimită de cele auzite. Doar frământa, în continuare, aplecată peste covată. Frământa și plângea.

Ceva o apăsa mai greu decât piatra de moară ce o avea pe inimă. Ce-o să se aleagă de Victoraș al ei? Ilie? El are sângele în țuică. Uneori nu se trezește nicio săptămână. Dar Victoraș e fraged, ce-o să se aleagă de Victoraș al ei?

Mihaela FARCAȘ

Lanul de secară

„Acolo, departe, acolo, departe
Am rămas ca o pasăre moartă
În lanul de secară,
Să te chem
Dar să nu știi pentru cine
am venit”.

Ochiul se prelinge în pasteluri dramatice,
prin crăpăturile zidului melancolic,
zidul nihilist, nu existențialist
interpus între mine și lume.

Am rămas în lanul de secară,
o pasăre neagră ciugulind spicele,
acestea fiind o metaforă
pentru rememorarea trecutului.

Pe pământul torid se scurge căldura,
solul fiind dornic de mângâiere
nu de soarele atât de îndepărtat.
Aș vrea să văd marea,
să o ating ca pe un clopot de sticlă,
să mă întind pe nisip

ca pe divanul psihanalistului,
să las tot suflul narcisic
să plutească înspre cer.

Eroziune

Sufletul meu împreună cu toată substanța
sa malignă
s-au evaporat pășind în „tărâmul
făgăduinței”,
în deșertul fraged și totodată stins de
veacuri,
din pielea ce acoperea claviculele, măru
primului om,
de sub cele două lacuri verzi, aproape
secate, mlăștinoase.

Poezia mea e abruptă ca o lamă de cuțit,
taie mințile sinonime în existență și esență,
renaște din embrionul etern al decăderii
organice,
din pânțele evocat de Miller.

Este vară și totul gravitează
în jurul aceluiași nucleu ideatic:
„Fericirea e mila pentru propria noastră
nefericire” - A. Camus

Ignatie GRECU

MÂINILE MAMEI MELE

Mâini neodihnite nîcîcînd.
 Parcă cioplite din pămînt
 De fier de plug, de sapă,
 Pămînt adînc, fîră de apă.
 O țesătură încîlcită de vene
 Încordate de atîta muncă.
 De a lor sfîntă poruncă
 Firul de iarbă ascultă și se teme.
 O, mâini ale mamei mele,
 Îmbătrînită prea devreme.
 Fiecare deget e-un fluier de dor
 Pentru necîntate poeme.
 Flori triste bătute de vînt,
 De lacrimi, de soare, de ger.
 Mâini neodihnite nîcîcînd,
 Grele de aduceri amînte.
 Ramuri pline de efort
 De pe care stolul cumînte
 Al unui vis de mîngîiere
 A zburat speriat la cer.
 La tîmple ades le-am simțit
 Cînd durerea mă sîgeta.
 Fiecare deget îmbobocea
 Un cuvînt abia presimțit.
 Corăbii de dor mă-ncearcă
 La ele cînd mă gîndesc.
 Mi-i inima grea, ochii parcă
 În fluvii de lacrimi vîslesc.
 Cînta-voi cu glas sugrumat
 Plaiul natal și cîmpia.
 O, mâini care mi-au legănat
 Și odihnit tristă copilăria.
 Sfînte mâini aspre de la țară,
 Cît de greu v-ați lăsat
 Cuprinse de-al meu sîrutat
 Tremurînd demult într-o seară.
 Doar voi mi-ați mai rămas
 Comoară zăvorâtă în timp.
 În cîntecul meu de pripas
 Strălucind pe cer ca un nimb.
 Mâini neodihnite nîcîcînd !...

TRASĂ-I LUNTREA

Trasă-i luntrea mică la țîrm.
 Lopețile grele suspînă,
 Luna răsare din apă
 Mare, rotundă și lină.
 Ca pruncii la sân adunați
 Strugurii sub viță s-au strîns

Sălciile pe mal s-au oprit
 Bătrîne și oarbe din plîns.
 Obosit și însetat la izvor
 Un pelerin fața-și îngroapă
 În unda răcoroasă din palme
 Și soarbe-o picătură de apă.
 Trece pe sus fîlfîind
 O mare pasăre cenușie.
 Umbra ei acoperă cerul
 Lăsînd dungi largi pe cîmpie.
 Ici-colo, înalte, bătute,
 Sîngeră mari cuie de aur.
 Cine, pe cer, rîstignit
 Moare tîrziu, de toți, părăsit?

IISUS PE CÂMP

Iisus pe cîmp odată cînd trecea
 (Era demult, demult, se pare,
 Taborul sfînt în depărtare
 Cu piscu-n nori, alb, strălucea)
 Văzu zvîrlit lîngă-o cărare
 (Nu e un basm, nu-i o-ntîmplare)
 Un cîine mort ce-ntins zăcea
 Umplînd tot locul cu duhoare.
 Apostolii privind la hoit abia
 Mai respirau scuipînd cu-nverșunare
 Și pasul îl grăbeau cît se putea.
 Din mers atuncea Domnul se opri,
 Cu gînd suav și milostiv grăii:
 - Priviții la dinții lui, ce perle albe, rare!...

ÎNDEPĂRTAT, UN COCOȘ

Îndepărtat, un cocoș proclamă zorii.
 Una câte una stelele se-ascund.
 Părăsite și pline de-ntunerice
 Fîntînilor oftează greu din adînc.
 Tremurînd, printre dealuri, nesfîrșite
 Drumuri se duc și vin
 Sub pasul tăcut, fîră grabă,
 Al celui din urmă bătrîn peregrin.
 Biserici așteaptă în sat
 Bătînd din clopot rar și lin,
 Pe mese sub cruce-n altare
 Cu pâine, sare și vin.
 El lasă la ușă toiagul
 Și intră smerit și plin de rouă
 Și dintre ușile vechi împărătești
 Spune însemnînd înalt: Pace vouă!

CU SINGURĂTATEA PE UMERI

Gaurii se leagănă pe sîrmele de înaltă tensiune
 ca notele rătăcite ale unui festival muzical.
 Cu singurătatea pe umeri ca un șal
 cîmpiile îngenunchiază la rugăciune.
 Din loc în loc, dealuri ca preoții par
 să zică poruncitul înalt ecfonis.
 Luna răsare și toate intră în vis
 în haina luminii ei îmbrăcate,
 ca-ntr-un strălucit veșmînt, princiar.

Ioan VASIU

Un poet cu „sufletul nins de iubire“

Talentat poet, binecunoscut critic literar, neobosit editor și apreciat jurnalist, **Ioan Romeo Roșianu** este autorul mai multor volume, majoritatea de versuri.

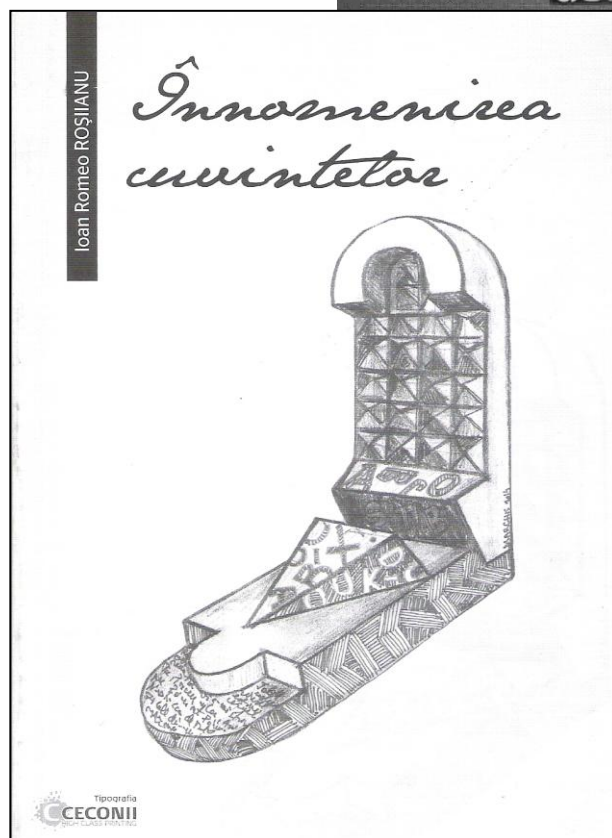
Am avut fericita ocazie să primesc, cu autograf, unul dintre cele mai noi volume ale sale, intitulat atât de frumos „**Înnomnirea cuvintelor**“, apărut în anul 2014 la Editura CECONII din Baia Mare. Este o minunată carte de versuri pe care am lecturat-o cu multă plăcere, de la prima și până la ultima filă, pentru că tânărul poet reușește să capteze atenția cititorului printr-un discurs liric „ornat“ cu metafore ce strălucesc asemenea unor diamante, înșirate pe un colier: „**într-o / ultimă / icoană veche / îngerii-și plâng veșnicia...**“ (*Îngerii-și plâng veșnicia* - pag.16) sau: „**Îngropate șoapte-au rodit / lângă cel mai înalt sunet / îmbătat / de miresme autumnale**“ (*Lizieră-a cuvintelor apuse* - pag.35).

Poet adevărat și echilibrat, romantic pe alocuri, dar și sentimental incurabil, cufundat în descifrarea unor secrete existențiale, capabil să-și transmită mesajul liric pe diferite lungimi de undă, Ioan Romeo Roșianu se „mișcă“ la fel de bine în poezia scrisă-n vers alb sau în poezia scrisă în dulcele stil clasic: „**Versurile sunt nouri / deasupra sufletelor / ceață risipită de patimi / ascunse-n metafore / umbre risipite-ntr-verse / complicitate-a materiei / cu tăcerile / Poetului singur.**“ (*Patimi ascunse-n metafore* - pag.11) sau: „**Aștept să mănchizi în pocale de somn / să-mi pui căpătâi amiezilor toate / să-ți fiu și ibovnic și slugă și domn / să-ți fac din iluzii și vise palate // ... // să-mi fii și iubită și soră și mamă / să-mi mângâi tristețea din ochiul închis / să-mi pui în clepsidre secunde de-o seamă / și slavă-n poemul ce încă n-am scris**“ (*Descântec de jale și suflet* - pag.90).

Ioan Romeo Roșianu are toate șansele să se alăture plutonului format din cei mai importanți și apreciați poeți, apăruiți și afirmați în literatura noastră, după 1990. El manifestă o responsabilitate egală, atât față de propria-i creație, cât și față de cititorii cărora se adresează prin cărțile sale. Trebuie semnalat, de asemenea, apetitul poetului pentru „șlefuirea“ fiecărei poezii și chiar a fiecărui vers, dar și pentru detaliile care dau un plus de frumusețe creației sale lirice: „**merg pe ape limpezi cu mărmi de vânt / port cu mine visul mort la jumătate / cerul se înclină până la pământ / soarele-și clădește prin livezi palate //... // că voi fi o umbră pusă la uscat / pe un mal cu sălcii c-o să-mi dorm nesomnul / c-am să port în mine vreascuri de păcat / amintirea-ntr-oagă poate chiar și dorul**“ (*Merg pe ape limpezi* - pag.80).

Poezia pe care ne-o oferă Ioan Romeo Roșianu este o „**hartă-a sufletului**“, e „**durere acută**“ sau „**rană deschisă cât visarea**“. El încearcă să convingă cititorul că „**liniștea are gust de blestem**“ și că „**Dumnezeu s-a ascuns în Deltă**“. Același poet „**are mătânii bătute-n odaie**“ și „**cetăți strălucite în vise**“. Sensibilă, capabilă să emoționeze uneori până la lacrimi, melodică pe alocuri, profundă, fluentă și deloc vetustă, poezia din acest volum este o impresionantă provocare a destinului, sau, de ce nu, un spectacol al vieții, cu bune și rele, cu bucurii și necazuri, cu lumini și umbre.

Boem@ 10 / 2015

Descoperim în cuprinsul cărții nu puține memorabile poeme. Citez în întregime doar unul dintre acestea: „**Clopotele sapă-n mine statui / alungite / de teamă. // Prin viiturile visurilor / îmi mai ning copilăria / înmagazinată-n trecut / ca-n hambarele ploii.**“ (*Clopotele* - pag.28).

Nu puține dintre poeziile lui Ioan Romeo Roșianu lasă impresia că sunt frânturi dintr-un jurnal intim, puse în pagină sub forma unor „**scrisori de dragoste neexpediată**“. Rând pe rând, poetul ne vorbește, în ultimul grupaj al acestui volum, despre „**cartea vieții și florile ei**“, „**un condamnat la iubire pe viață**“, „**o lacrimă uscată pe gene**“, „**un surâs și-o pasăre în zbor**“, „**o dragoste rurală**“. Citez la întâmplare, dintr-o emoționantă și sinceră „**scrisoare**“: „**...mi-am propus să nu rup nici o filă din cartea / viețuirii mele într-o lume improprie poeziei și visului / sunt lecții din care-am învățat chiar și căzând, lubito / sunt lecții care mă dor și palme pe care mi le-a dat viața...**“

Fără îndoială că Ioan Romeo Roșianu a făcut școala în „clasa“ marilor noștri poeți. Versurile sale „**curg**“ asemeni unui pârâiaș grăbit de munte, care lasă în urmă parfumul codrilor abia înfrunziți. Poezia lui irumpe în peisajul, atât de variat și de controversat, al liricii noastre contemporane.

Prin acest minunat volum, în care a grupat nu doar poezii publicate în alte cărți tipărite anterior, dar și poeme inedite, Ioan Romeo Roșianu ne dovedește că este înzestrat cu darul și cu harul de a ne lumina privirea, de a ne îndulci auzul și de a ne bucura sufletul. El este poetul „cu sufletul nins de iubire“.

Diana Dobrița BÎLEA

Dragoste și război
(fragment)

Mama îi jelise ca pe morți, cu multe zile înainte, ca să fie sigură că o să se sature de plâns. Când le venise ordinul de înrolare, își pusese jos genunchii, și așa negri din cauza orelor petrecute în fața icoanei, și îl certase pe Dumnezeu:

-Degeaba m-am rugat eu Ție, Doamne? Mi i-ai luat pe toți patru băieți la război să mi-i omoare bolșevicii! Da, mi-ai lăsat-o pe Lilica... Bine că am făcut-o mai târziu, s-o pot privi în ochi și să-i văd pe frații ei! Doamne, dacă tot i-ai trimis la război, păzește-i cu grijă! Ajută-i să nu fie nevoiți să slobozească gloanțe în alți oameni și să aibă pe conștiință sufletele altora. Îndură-te de ei, Doamne! Altfel, nu știu dacă o să mai pot crede că există și că ne dai ajutor!..."

Horia Gheorghiu se retrăsese într-un colț al curții și începuse să bată un fier cu un ciocan mare. Se chinuia să-l îndrepte, deși nu se gândise încă la ce i-ar fi fost de folos. Se opintea din adâncurile ființei lui, ridica ciocanul greu și lovea cu dușmănie. Săreau broboanele de sudoare de pe spatelul lui ca picurii de ploaie.

-Măi bărbate, acum ți-ai găsit să bați fiarele alea? se înfuriase Niculina, temându-se că Dumnezeu n-ar mai fi auzit-o bine.

Bărbatul nu renunța însă la îndeletnicirea lui, nu că n-ar fi vrut, dar nu putea. I se lipiseră palmele de coada ciocanului și brațele i se ridicau amenințător în aer, mânate de o forță pe care nu reușea să și-o stăpânească. Sunetele asurzitoare ale întâlnirii ciocanului cu fierul de îndreptat reușeau să-i mai astupe din gurile vacarmului interior. Nu mai auzea nici vaietele Niculinei și asta îl mulțumea. Apoi, pe băieți nu mai putea să-i privească în ochi. Nu știa sigur din ce motiv. Poate pentru că nu putea să le oprească plecarea la război sau de teamă să nu cumva să zărească pe chipul lor umbra morții. Drept era să moară el primul, nu fiii săi.

Savin o dăduse pe glume, stârnise râsul fraților săi, Lilica împușcase cu un lemn dușmanii direcți ai băieților și încet-încet atmosfera se destinsese. Niculina zâmbise și ea de câteva ori, iar Horia, care nu mai era bun la nimic după atâta trudă, își turnase un ulcior de apă în cap și se așezase pe prisma mică, de piatră, ce ținea loc și de canapea. Își făcuse curaj, se înecase, tușise și reușise până la urmă să-și privească fiii. Erau tineri și frumoși. O singură lacrimă îi căzuse pe obraz, dar nu era de teamă sau de supărare, ci de mândrie.

Apoi, Savin își aminti ultima întâlnire cu Rebecca. Ea i se dăruia mereu ca și când ar fi fost pentru ultima oară, cu o disperare care venea din flăcările vremurilor, dar și din felul ei unic de a fi. Acum, nu plânsese cum se mai întâmpla uneori, ci vorbise continuu în timp ce-l săruta, îi spusese cât de mult îl iubea, îi povestise despre copilăria ei frumoasă, îi relatase întâmplări prin care trecuseră cei dragi, aiurase, apoi revenise la clipa prezentă și vorbise cu pielea și cu mâinile lui, declarase credință veșnică frumosului piept bărbătesc și se supărase pe tălpile lui, care îl smulgeau mereu de lângă ea. Delirul fetei lăsase urme adânci în sufletul lui Savin, ca niște șanțuri menite să-i ascundă împreună. I se părea că el nu mai era el, cel

pe care îl vedeau toți ceilalți, ci bărbatul din aceste șanțuri adânci, protectoare, unde ea îi stătea alături pentru totdeauna.

Rămase cu gândul la Rebecca lui până seara, când alarma aeriană îl trezi la o realitate urâtă, pe care n-o simțea ca fiind și a lui. Următoarele alarme din timpul nopții îi zguduiau împotrivirea. Acceptă că începuse războiul, că acesta era o realitate și că el trebuia să se concentreze numai asupra acestui fapt dacă dorea să se afle printre învingători. Faptul că avioanele sovietice veneau doar în recunoaștere și pentru a testa apărarea inamicului îl liniști. Ultima alarmă îl lăsă aproape rece. Era obosit pentru că nu dormise decât două ore, iar insistența sovieticilor de a-i spiona îl irita.

Din nefericire, aceștia nu se mai mulțumiră doar să spioneze. Răsăritul soarelui nu aureolase încă cerul când se auzi primul bombardament.

(...)

Cele două distrugătoare rusești se îndreptau acum spre barajul de mine amplasat de-a lungul litoralului în locuri știute numai de submariniștii și puitorii de mine români. Această armă a săracului, cum mai era denumită mina în jargonul marinăresc, avea un rol deosebit de important în planul defensiv al sistemului de apărare de la țărmul Mării Negre. Bateriile de coastă "Tirpitz" și "Elisabeta" anunțară că au luat în vizor navele inamice și că se pregătesc de tragere. Se declară gata de luptă și apărarea aeriană.

-Încă nu ne văd, aprecie comandantul distrugătorului românesc "Regina Maria". Ne ascunde faleza foarte înaltă. Suntem în avantaj, putem să-i luăm prin surprindere.

Mai întâi, deschise focul distrugătorul "Harkov", urmată la scurt timp de liderul "Moskva". Țintele lor le constituiau portul și rezervoarele de petrol.

-Ridicați ancorele! ordonă comandantul, pentru a trece la atac.

Se auziră, puternice, rafalele bateriilor de coastă și paravanul navei "Harkov", care mergea în frunte, cedă. Marinarii văzură cum cele două nave inamice își schimbă poziția între ele și cum, cu nava "Moskva" în cap de linie, se îndreaptă către direcția sud, sud-est, aproape paralel cu litoralul. Din păcate pentru ele, în această poziție se expuseră în fața tunurilor distrugătoarelor "Regina Maria" și "Mărăști", aflate în formație de atac.

Telemetrul anunță distanța până la navele inamice. Era prea mare, încă nu puteau să tragă.

"Mama voastră de tâlhari!", scrâșni din dinți directorul de tir, care se vedea în fața unui adversar cu tunuri mult mai puternice decât ale lui. Stați că vă facem acușica primirea!"

-Viteza 27 de noduri! ordonă comandantul. Ne apropiem. Gata de tragere!

Telemetrul anunță că ajunseseră la distanța optimă de tras.

Comenzile năvăliră una după alta:

"Armarea bateriei!"

"Țintă la tribord!"

"Tragere centralizată!"

"Atenție!... Foc!"

Tunurile din prora "Reginei Maria" vărsară prin gu-

(continuare în pag. 10)

rile lor toată obida marinarilor români și jerbele de foc aureolară orizontul în direcția distrugătoarelor sovietice. Proiectilele acestora, care produsese războaie de daune în portul Constanța și făcuseră să explodeze 13 vagoane cu muniție în gara Palas, se opriră brusc și navele inamice se întoarseră cu prova în larg, apoi se înconjură de perdele imense de fum pentru a nu mai fi văzute. Era clar pentru marinarii români că sovieticii încercau să scape prin fugă.

-Unde plecați, domnișoarelor? se certă cu navele inamice aspirantul Savin. Chiar așa, veniți să vă plimbați nării pe aici și pe urmă vă luați tălpășița? Nu se poate, fetelor... Așteptați o clipă să vă arătăm ce băbați suntem noi!

Când fugarele ieșiră din perdelele de fum, în drumul lor de retragere, se auzi din nou vocea comandantului:

-Atenție!... Foc!

Comanda căpitanului-comandor Borcea fu urmată de salvele tunurilor. În total, șase salve. Traseră și cei de pe distrugătorul "Mărăști" patru salve, apoi interveni și artileria de coastă.

O flacără imensă și rotundă umplu cu furie zarea.

-Am nimerit-o! exclamă un elev al Școlii Navale.

Cealaltă nu mai respira. Așteptau să vadă exact unde se produsese explozia și ce consecințe avusese.

Flăcările înalte amenințau să cuprindă cerul.

-Să sperăm că „Titanicul” e nava care s-a rupt în două, zise Savin.

Comandantul îndreptă spre el un zâmbet de confirmare:

-Cam atât i-a fost bolșevicului...

Două sute de voci ale marinarilor se ridicară, toate deodată, spre înaltul cerului:

-Uraaa! Uraaa!

Nava, în flăcări, începu să se scufunde. Era "Moskva". Se vedea cum oamenii de la bordul ei se aruncau în valurile fierbinți și îmbăcșite de păcură. Cealaltă navă sovietică, grav avariata, își continuă retragerea cu toate forțele rămase:

-Are picioarele lungi domnișoara "Harkov", glumi Savin. Saltă ca o căprioară hăituită...

Mai-tinerii marinari, entuziasmați de bătălia câștigată, dar și cu piepturile tresăltând de ură și de dorința de răzbunare, își uniră vocile către comandant:

-Să nu-i lăsăm să plece, domnule comandant! Să-i scufundăm și pe ei!

Ascunzându-se în dese perdele de fum, "Harkov" alerga mâncând valurile, deși în zig-zag din cauza avariilor. Un avion german survolă un timp marea, dar nu aruncă bombe. Faptul că "Harkov" se retrăgea făcea să nu mai fie o țintă importantă.

Nervii marinarilor de pe "Regina Maria", cărora cu puțină imaginație, în timpul confruntării navale, li s-ar fi putut auzi vibrațiile de oțel, începură să se relaxeze. Chipul tuturor, de la cel mai neînsemnat elev și până la comandant, strălucea în razele unui zâmbet conturat de însăși bucuria victoriei.

Cu câțiva admiratori în preajmă, de care nu se înțelegea dacă îi păsa sau nu, aspirantul Virgil intona cu vocea-i înfrumusețată de multele lecții de canto *Marșul triumfal* din opera *Aida* de Verdi. În scurt timp i se alătură alte voci, apoi altele și în acest fel "Regina Maria" aruncă de la bord sentimentele de ură și de frustrare ale marinarilor săi.

"Moskva" se scufundă cu o viteză amețitoare. În

cinci minute, nu mai rămăseseră decât câteva zeci de marinari, care strigau după ajutor. La fața locului sosiră hidroavioane și vedete românești și-i luară la bord pe supraviețuitorii sovietici, printre care și pe comandantul navei scufundate. Acesta era leșinat, în timp ce marinarii săi aveau ochii înroșiți și arsuri pe față și pe corp. În afară de comandant, sovieticii, foarte tineri și ei, păreau foarte mirați de întâmplare și declarară că, la plecare, nu le spusese nimeni că vor ataca portul Constanța. Practic, nu fuseseră înștiințați că aveau să participe la prima lor confruntare navală.

Uitându-se la prizonieri, Savin observă că nici nu aveau figură feroce, nici nu le musteau privirile de ură. Erau doar recunoscători pentru faptul că fuseseră salvați de la înec. Vorbeau despre război ca despre un concept abstract și cu care nu doreau să aibă vreo legătură. Situația de față îi bulversase mult și se vedea că nu mai doreau altceva decât liniștea și înțelegerea celorlalți, fie ei și din cealaltă tabără a războiului.

"Să pleci la război și să n-ai habar de asta...", se miră Savin. Și ei sunt niște victime. Cum să te mai superi pe băieții ăștia?"

Și totuși, Savin se supără pe sovietici la scurt timp după acest eveniment. Și nu puțin. Comandantul îi dădu cea mai îngrozitoare știre din câte putea să audă: Lilica era moartă! Îi fu imposibil să creadă. Zise:

-Domnule comandant, vă rog să-mi spuneți că e o glumă...

-Nu știu amănunte, Gheorghiu. Pot să-ți spun doar că telegrama a fost trimisă cu cinci zile înainte. De "sus", s-a dispus să ajungă abia azi la tine. Ai o permisie de două zile.

Când ajunse acasă, Niculina vorbea singură pe prispă. Scutura din cap, își punea mâna la gură și se uita mirată la fructele dintr-o oală, peste care turnase apă. Horia nu se vedea prin curte, deși era seară și ar fi trebuit să fie acasă, așezat și el pe prispă, să stea de vorbă cu femeia lui.

-Mamă! strigă de la poartă Savin.

Intră în curte ca o furtună și o căută în jur pe Lilica.

-Trăiești? întrebă simplu Niculina, văzându-l la poartă.

-E adevărat, mamă? rostogoli el cuvintele grele ca pietrele. Lilica noastră... Ce s-a întâmplat cu ea?

-Doarme, răspunse Niculina arătând cu mâna tremurândă spre marginea orașului. A cules flori de câmp și a obosit...

Savin înghiți nodurile care-i blocau, unul după altul, respirația. Comportamentul mamei sale îl năucea. Nu se putea gândi la altceva decât la faptul că Niculina cedase psihic în fața durerii năprasnice.

-Mamă!...

Se așeză lângă ea pe prispă și-i mângâie brațul pe care trona, mare, o pată de funingine, probabil de la fundul oalei unde pusese fructele.

-Mamă!...

O strigase încetșor, ca și cum s-ar fi temut să n-o tulbure și mai tare. Spera să obțină o reacție care să-i demonstreze că se înșelase și că mama lui nu-și

(continuare în pag. 21)

Aurel M. BURICEA**PSALMUL 1**

Natura s-a hrănit cu sufletul meu
Toate florile primăverii m-au plâns
În cugetul Sfântului Duh s-au strâns
Cum apa din lumina din curcubeu

Ziua și noaptea vibrează-n cuvinte
Ca un pom roditor lângă izvoare
Roadele lui nasc lumi trecătoare
Despre viitor ne-aducem aminte

Cel fără credință spulberat de vânt
De se pierde ca praful în furtună
Nu-i nimeni în uitare de-l adună

Calea dreptilor prin Domnul ia avânt
De trece dincolo spre veșnicie
Și veghează ruga din poezie

PSALMUL 2

Patimi rele vor crește s-o frângă
Cu cel de sus să n-avem legătură
Dar nu pot lua spirit din natură
Orice anotimp e-o hrană nătângă

Vine porunca de pe Muntele Sfânt
Cu frică să-l slujim și-n trup cutremur
Urgia Lui mă face azi să tremur
Din orice rugă îmi fac mereu avânt

Pe calea cea dreaptă urcă gândul meu
În cuget hrănit cu lumina de-apoi
Să nu-mi cioplesc din necredință altoi

Ca să crească roadele unui ateu
Doar prin Tine Doamne calea cea dreaptă
Fericit voi fi pe ultima treaptă

PSALMUL 3

Între bine și rău crește risipa
Din orice păcat nimic nu rămâne
Doar materia vrea moartea s-amâne
Numai din Dumnezeu se naște clipa

Această vreme din a Ta privire
Hrănește viața pentru credință
Pregătit sunt să trec în neființă
Eternizat întru dumnezeire

Cu glasul meu către Domnul am strigat
Din muntele sfânt vin roade bogate
De ziua de mâine sunt azi legate

La plăcerile lumii n-am fost argat
De patima nopții nu mă voi teme
Gata sunt Doamne să trec peste vreme

PSALMUL 4

Te caut în gânduri clipă de clipă
Oriunde aș fi ascultă ruga mea
N-am rupt minciuna și deșertăciunea
Să îmi cioplesc din cel veșnic aripă

M-ai zămislit minunat și cuvios
Jertfa dreptății mi-a consumat viața
Din raza feței Tale dimineața
O deduc tainic cum vibrează prin os

Puls mai profund decât în inima mea
Rodul de grâu de vin și de undelemn
În muguri de pădure cresc cruci de lemn

Lumina din cuvinte filtru de stea
În nădejdea Ta voi adormi Doamne
Să pot cânta prin rodul unei toamne

PSALMUL 5

Al meu grai și strigare înțelege
Ia aminte de glasul rugii mele
Când spăl în zori sufletul meu cu stele
Să nu fiu umbre de fărădelege

Dimineața vei auzi glasul meu
Stau înaintea Ta și mă vei vedea
Cei vicleni vor avea soarta cea mai grea
Criminali mincinoși cu foame de ateu

Mila și frica deschid sfânta ușă
În altar spiritul meu se hrănește
Cum într-o mare stoluri mari de pește

Pe Calea Ta smerit și drept pe tușă
Când trupul meu se va retrage-n pământ
Doar sufletul meu zori va fi în Cuvânt

PSALMUL 6

Sufletul meu s-a tulburat de noapte
Oasele mele-s ninse de atâta cer
Scoate-mă Doamne din nevăzut mister
Cum iese lumina din fructe coapte

În iad cine Te va lauda plângând
Tulburi sunt ochii mei de supărare
Glasul plângerii mele pe cărare
Chemă rugăciune născută din gând

Dă-mi Doamne gândirii partea mea de cer
Și vindecă-mă de patimi și de dor
Chiar dacă rămân prin spirit călător

Și n-am puterea acestui veac să-ți cer
Să rămân pe veci în satul meu natal
Cu numele scris pe-o cruce de metal

(Din volumul *Psaltirea lui David în sonete*)

Vasile Dan MARCHIȘ

GEOGRAFIA FĂRĂ CUVINTE

Doar zăpezile veșnice care
sunt mai vechi decât istoria
nu pot fi încadrate în aceasta
deoarece
despre zăpezile veșnice
nu s-a putut spune niciodată nimic în plus
de ceea ce sunt astăzi...
Geografia prin ce nu poate fi schimbătoare
sau înșelătoare?
De la o zi la alta,
Pământul poate fi umed sau uscat;
apele pot ieși din matcă sau seca;
plantele pot fi verzi sau uscate,
însă zăpezile veșnice au fost întotdeauna
și sunt de asemenea reci
și unice prin alcătuirea care
n-a înșelat așteptările...

Geografia fără zăpezile veșnice
se poate menține viabilă doar
punând în plan cimitirele
când acestea
sunt etalate prin simple imagini
fără a fi prezentate în cuvinte
fiindcă atunci ar părea istorie...

NINSOAREA DE ACUM

Ninge fără complemente ,
fără atribuție
în al douăsprezecelea ceas
Fulgii minuscule nu țin
nici în loc de amintiri
de jucării, de bun rămas.

Fulg cu fulg
nu pot reda un gând ,
un joc .
Ninsoarea aceasta este
nepăsarea ajunsă la soroc

Iubirea noastră față de zăpadă
compromite legenda și analele...
Doar amintirea
și dorul de a ne lăuda cu iarna
lărgesc hotarele...

Ninge fără complemente,
fără atribuție.
Parcă au intrat și mirările
sub restricție.

Ehei, atunci ce iarnă trăiam
când de-a zăpada jucându-ne
nu știam
că de nebunii ne curățam...

AȘTEPTARE

Doamne de sete și dor
tot ce mișcă am confundat cu tine
până și izvoarele
Și te-ai ascuns în rai să uiți de mine
când am confundat cu tine soarele

Ridică Doamne sentimentul meu
la puterea ta
Ca pe toți compatrioții
să-i pot alinta

Ademenindu-mă spre tine
să-mi perfecționez zborul
cum prin înviere mi-ai estimat
tinerețea și dorul

NINSOAREA DE IERI

Experiment fără strategie
ca zborul pufului de pădăie...
Fulgii căzând
fără temei ,fără rând
par a fi manifeste
sau teste plagiate, promovate din orgoliu
sau indulgență
dar trecuți în insolvență
că-i doar o mascaradă
a anotimpului care a intrat în istorie
neavând acoperire pe zăpadă

SITUAȚIE

Azi m-am simțit sărman
și sărac și prin aspectul că
persoana mea e doar una.
Și dacă sărăcia este constituită cum că am
o mână de boabe de grâu
câte a avut Robinson Crusoe , naufragiatul ,
cu care a avut tăria să facă agricultură,
eu nu mă supun la acest risc
,ci fac din ele
cea mai mică pâine posibilă,
deoarece prin orice poți deveni suspect,
mai puțin prin sărăcie ...

MEDITAȚIE EXTREMĂ 10

Pe când doream să constituie odihna
între două bătăi ale inimii,
muza mea mă aborda astfel:
*De ce nu ceri ajutorul Tatălui Ceresc
pentru unele treburi*
Am intervenit cum că Dumnezeu
nu se ocupă de fleacuri
Iar pe de altă parte,
nici poezii nu v-a scrie în locul meu...

Melania CUC

TESTAMENTUL LUI DANIEL IONIȚĂ

[Daniel Ioniță - „TESTAMENT” - Antologie de poezie română modernă / Anthology of Modern Romanian Verse, 416 pp., Editura Minerva, București, 2015]

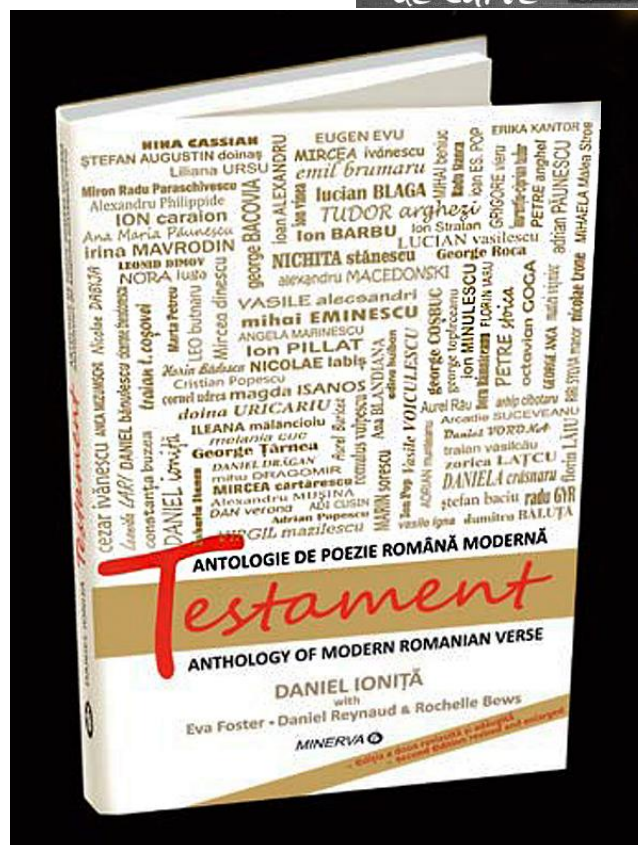
Aflat la a II-a ediție, volumul colectiv de poezie, un proiect editorial amplu realizat de scriitorul Daniel Ioniță, condus de Eva Foster, Daniel Reynaud și Rochelle Bewsm, a apărut în condiții grafice deosebite, la Editura „Minerva” din București, în cursul anului 2014. Eveniment cultural meritoriu și care adună în peste 400 pagini de carte, poezie românească de calitate din ultimii 100 și mai bine de ani.

Lucrarea, bilingvă, în limba română și engleză, se adresează cititorului de limba română, dar și iubitorilor de poezie vorbitori de limba engleză. Este o fereastră de lirică românească deschisă spre lume, un demers pentru care scriitorul Daniel Ioniță a lucrat neînterupt ani la rând. Daniel Ioniță nu reprezintă o instituție, este un Om care a învins inerția neaoșă, ne-a demonstrat că aveam valori naționale certe cu care ne putem așeza la masa țărilor cu tradiții culturale dinamice și recunoscute ca având un rol clar în civilizația Europeană, a lumii. Ambasador de credință al culturii române, Daniel Ioniță a gândit volumul de față ca pe un document național pe care să-l facă cunoscut și dincolo de fruntariile țării.

Daniel Ioniță locuiește în Australia de mulți ani, dar a rămas cu inima și cu mintea ancorate în spațiul cultural al locului din care își trage rădăcinile, România. După cum domnia sa mărturisea, a adunat și a tradus din poezii moderni din țara-i natală, inițial, pentru a-și ajuta proprii săi copii să cunoască și să iubească poezia țării din care a plecat tatăl lor. Proiectul a luat avânt, cercetarea s-a extins și cu mare grijă de selecție a adăugat numele altor și altor poeți din spațiul vorbitor de limba română. Traducător, poet, scriitor cu experiență, Daniel Ioniță a ales cu atenție numele poezilor ale căror poezii formează această carte. Așezarea în pagini este în ordine cronologică, începând cu Vasile Alecsandri (1821-1890) și încheind cu Ana Maria Păunescu (1990). Ca un exercițiu de penitență în fața Poeziei, autorul, poetul Daniel Ioniță, a ales ca numele său să figureze ultimul pe „listă”, astfel că textelor lirice din volum li se pune punct, cu poezia semnată de Daniel Ioniță însuși.

Înainte de orice, cartea (colectivă) gândită și realizată sub bagheta scriitorului Daniel Ioniță, este, după cum citim chiar în nota de prezentare: „tributul pe care îl datorează țării în care s-a născut și s-a format atât cultural, cât și ca om și, de asemenea, un testament pe care arta românească îl dăruiește culturii universale”.

Azi, „Testamentul”, face posibilă trecerea Poeziei

românești dincolo de granițele convenționale și îi înlesnește cititorului de limbă engleză să pătrundă în tainele rostirii literare din România modernă. Cred că niciun poet important din sfera românească nu lipsește din carte, sau dacă există vreo lacună în acest sens, autorul „Testamentului” și-a propus să meargă mai departe, în ediția următoare a cărții (revizuită și adăugită) și să vină cu completările de rigoare, să așeze la locul potrivit detaliile lirice ale acestui puzzle fascinant, care este Poezia din România.

Cu accente profesioniste certe, cu dexteritate în mânăuarea sintagmelor, traducătorul/poetul Daniel Ioniță a reușit să scoată la lumina tiparului, să ducă în librăriile și bibliotecile lumii o carte cu adevărat valoroasă pentru noi ca neam. Este un alfel de mod de a face imagine Țării, și în condițiile date, echipa care l-a susținut necondiționat pe Daniel Ioniță în demersul său merit și ea toate mulțumiile noastre.

Daniel Ioniță, prin coagularea textelor în volum, prin așezarea numelor unor poeți notorii lângă altele abia cunoscute, nu intenționează să facă departajări pe școli sau pe grupări literare, nu face o selecție academică, dar face ceea ce este cu mult mai important pentru cititorul iubitor de Poezie, pune pe piața de carte mondială un eșantion din bogăția spirituală românească.

Cartea în sine implică un volum de muncă uriaș, și un merit în acest sens îl are și Editura Minerva, care prin profesioniștii săi de top, i-a conferit volumului o ținută grafică elegantă, i-a dat tușe de carte ce are cu adevărat valoare testamentară.

120 de poeți, importanți pentru cultura modernă națională, sunt cuprinși în paginile volumului. O radiografie a stării la zi a Poeziei noastre se poate face, foarte bine, fie și doar răsfoind paginile, dar, odată ce

(continuare în pag. 20)

ți-a stârnit curiozitatea, cartea aceasta se citește cu sufletul la gură. Descoperi că, indiferent de generație, poezii români au fost și sunt un miracol, prin perenitate, prin libertatea și originalitatea exprimării. Fiecare poet este un univers, sau (păstrând proporțiile între geniu și poetul de rând) fie ea și numai o galaxie în care sintagmele sunt ceea ce sunt stelele pe cerul care ne cuprinde egal pe toți pământeni.

„TESTAMENT- Antologie română de poezie modernă (Antology of Modern Romanian Vers1)” ne relevă și frumusețea interioară a unui intelectual care, departe de locurile natale fiind, a știut cum să-și exprime dragostea pentru tot ceea ce Țara sa, România, i-a așezat în ranița cu vise ce au devenit posibile. Mulțumim, Daniel Ioniță! Mulțumim, Editura Minerva!

DAN C. MIHĂILESCU – „VIAȚĂ LITERARĂ*II”

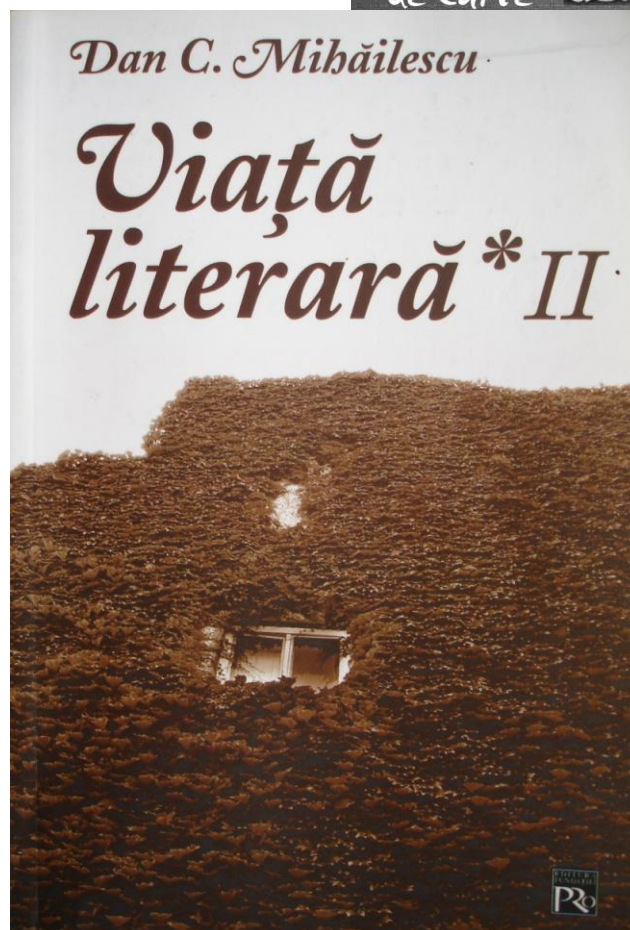
• Cartea „**Viață literară* II**” semnată de Dan C. Mihăilescu, a apărut la Editura Fundației PRO în anul 2007.

Să scriu despre cărțile și despre activitatea maestrului Dan C. Mihăilescu este ca și cum aș face bungee jumping, aș sfida gravitația, și totuși...

Nu doar că i-am citit mai toate materialele de presă, din publicațiile culturale naționale, că i-am urmărit emisiunile televizate cu sufletul la gură, dar am avut privilegiul să mă bucur pe îndelete și în timp, de lectura volumului în care Dan C. Mihăilescu adună o parte consistentă din textele care i-au fost publicate inițial în revista „Idei în dialog” în perioada anului 2006. Cu toate că au trecut ceva ani de atunci, de curând recitind cartea am simțit același aer proaspăt al ticlurii unui text serios, cu care criticul literar ne-a obișnuit. Nimic distorsionat sau perimat de trecerea anilor! Stilul personal, inconfundabil, savuros și încărcat de o bogăție de informație din sfera culturală, readuce în memoria mea un ecou al timpurilor bune, în care Cuvântul avea sens, și Sens(ul) era dat de la Dumnezeu, de la o Divinitate, care l-a înzestrat pe Dan C. Mihăilescu cu darul introspecției, al valorificării ideilor care pentru alții ar părea irealizabile, și cu bucuria de-a scrie despre acele „piraterii” scriitoricești, care dau farmec aparte Istoriei Literare.

Nu sunt eu în măsură să-mi dau cu părerea despre viața literară a maestrului Dan C. Mihăilescu, dar nu am cum să rezist tentației de-a mărturisi, nu bucuria lecturii, ci, acel ceva care înseamnă mult mai mult, precum cititul unui volum de „critice”! După ce am închis copertele cărții la care fac referință, am trăit senzația că întreg peisajul scriitoricesc, prin care am hălăduit este opera unui arhitect vizionar, nonconformist. Franchețea, vocabularul, care te duc cu gândul la marile personalități din Micul Paris, forma vie care face punte între Literatură și lumea politică, curajul cu care „taxează” moravurile tipic dâmbovițene, sunt detaliile care mă fac să spun că Dan C. Mihăilescu este un om de cultură mai altminteri decât eram noi obișnuți. Fără morgă academică, cu simplitatea aristocratică a intelectualului cărui nu-i este frică să coboare din turnu-i de fildeş, maestrul este un depozitar de informație contemporană și istorică pe care o valorifică așa cum un bijutier din Amsterdam taie diamantul din gema brută.

Boem@ 10 / 2015

Pentru cei care nu au avut (încă) norocul să parcurgă paginile cărții, voi cita doar câteva titluri de (mini)capitole: „Istoria lui Alex Ștefănescu: Fervoarea criticului kamikadze”, „O utopie: solidaritatea intelectuală la români”, „Vremea gândirii pozitive”, „A ști, a înțelege, a ierta”, „O moarte și mai multe învieri”...

Ironia, rod al unei inteligențe creative, este prezentă ca un contrapunct la lucrurile extrem de serioase pe care autorul le dezbate cu dezinvoltură. Încă de la căpătâiul cărții ne acroșează cu un titlu care ar trebui să constituie (clasic) Prefața: „Un an prehen-sibil”. Nu ai cum să nu zâmbești când, Dan C. Mihăilescu, de la care te așteptai să „taie și să span-zure”, ca orice critic care se respectă, te introduce în „anticamera” unui volum serios cu... teoria cozii de maimuță la propriu (nu metaforă).

Acesta este spiritul liber care acționează ca o rezistență la tabloul electric, spirit prin care Dan C. Mihăilescu ne demonstrează încă o dată că „lumea este Literatură” și că „literatura este Lumea”.

Dan C. Mihăilescu este omul care, printre atâtea minuni ce țin de istoria literară, a reușit (și) să transforme o bălbă de televiziune în perlă literară adevărată. Inconfundabil.

Dan C. Mihăilescu s-a născut în anul 1953, este absolvent al Facultății de Litere din București. A debutat editorial cu volumul „Perspective eminesciene”, iar de atunci a publicat zeci de volume, dar și materiale de presă dintre cele mai interesante.

Este un erudit modern. A devenit „vizibil” și în lumea celor care nu se prea înghesuie la Cultură, cu emsiunea „Omul care aduce cartea” de la ProTV. A

(continuare în pag. 21)

spart gheața dintre publicul larg și membrii Confreerii numită Literatură.

Dan C.Mihăilescu este ceea ce este (și) unul dintre cei mai bine cotați critici de teatru, dar și cetățeanul, pe care l-am întâlnit la casa de bilete de la Teatrul Foarte Mic din București, așteptând la rând cu toți ceilalți.

Mai înainte de-a pune punct acestui material, mai trec o dată cu privirea peste paginile volumului „Viață literară* II”. Nu am cum să nu mă opresc pe textele care, din orice unghi le-aș citi, îmi oferă imagini spectaculare, decupaje dintr-o lume (lite-rară) pe care o credeam a fi (aproape) în aer, dar care s-a dovedit a fi... „prehensibilă”/ca să-l citez într-un registru ceva mai haios pe maestru Dan C.Mihăilescu.

(urmare din pag. 16)

pierduse mințile. Continuă să-i mângâie brațul și să-i privească mâinile tremurânde, aflate într-un freamăt continuu.

-S-a terminat războiul? întrebă Niculina. Nu se mai aud bombe. Nu mai explodează vagoanele.

Savin îi înlănțui umerii și o lipi câteva secunde de el, apoi o sărută pe tâmplă. Niculina rămase indiferentă la gestul fiului său. Privirile îi rămăneau mereu departe, în zare. Simțăminte grele îi înnegreau intermitent albastrul irișilor, ca niște vulturi care plecau și se întorceau din nou pe cerul ființei sale.

Horia apărui din eter, Savin nu-i auzise pașii. Era sigur că nu venise din casă, ci “din spate”, unde Lilica își ținea jucăriile.

-I-a rămas ciorbița neterminată, zise el fiului său, izbucnind în hohote de plâns. Pusese niște pietricele într-un hârb, tocuse o fărâmă de ardei și turnase apă...

Savin se ridică și își îmbrățișă tatăl. Și el avea lacrimi în ochi. Și le șterse cu dosul palmei, apoi, desprinzându-se din îmbrățișare, întrebă:

-Ce s-a întâmplat cu Lilica noastră?

Bărbatul făcu mai întâi eforturi să se liniștească, apoi se așeză pe un scaunul de lemn făcut cu mâinile lui. Începu să povestească:

-În ziua aia s-a ținut după mine, n-am mai scăpat de ea. Am plecat singur, cum plec de obicei, dar ea, încăpățânată cum o știi, s-a luat după mine. “Vreau să culeg flori, tuțelule. Pe-acolo, pe lângă trenuri, am văzut eu odată flori frumoase.” N-a mai ajuns să le culeagă. A început bombardamentul și o schijă a doborât-o pe fetița tatii... Vrei să mergem la ea? Stă în partea aia nouă de cimitir, aproape de nuc...

-Am pus niște semințe de crizanteme la marginea Raiului, zise Niculina privindu-l cu ochii tulburi pe fiul său. Vezi dacă au ieșit!

Savin se uită întrebător în ochii tatălui său. Acesta îl apucă de braț, îl trase după el spre poartă și, în timp ce ieșeau, îi zise cu ton încurajator:

-Nu e întotdeauna așa, să știi. Ieri, când am întrebat-o de ce vorbește câteodată în dodii, mi-a zis că a pus florile culese de Lilica pe cuvinte... Și că să stau liniștit...

(fragment din romanul în pregătire “Dragoste și război”)

Alexandra MIHALACHE

De câte ori

De câte ori îți căutam privirea
Să-mi fie călăuză, dar și leac,
De-atâtea ori simțeam dezamăgirea,
Plecată ești în al durerii veac.

De câte ori îmi căutam o vină
A rănilor ce dor neconținut,
De-atâtea ori făptura ta divină
În gândul meu părea că a-mpietrit.

De câte ori îmi caut înțelesul,
Un rost pe lume de a exista,
De-atâtea ori mă-ndeamnă universul
Ca să renasc din veșnicia ta.

Ai locuit

Ai locuit o vreme într-un gând
Și era pace, liniște, lumină,
Dar ai plecat de-acolo prea curând
Lăsând în urmă doar tristeți și vină.

Ai locuit o vreme-n sinea mea
Și era soare, tihnă, împlinire,
Dar ai fugit apoi fără `a lăsa
Măcar un bob curat de nemurire.

Ai locuit o vreme-n suflet pur
Și era cald, senin ca primăvara,
Dar ai plecat fără ` să privești în jur
Fără să vezi cât mi-e de grea povara!

Sonetul primăverii

Mi-e sufletul o caldă primăvară,
Au răsărit și mugurii luminii,
În palma mea își strâng parfumul crinii
Din cupa unui vis de-odinioară.

Tresar în dimineți cu rozmarinii
Lăsând în urmă ultima povară,
Ecouri sfinte vin și mă-nfioară,
M-adăpostesc la tâmpelile grădinii.

Mă iartă, sunt o floare de credință,
Petale se răsfire în eter,
Am învățat că omul prin căință

E-o lacrimă ce suie către cer.
În zborul meu mai am o năzuință,
Iubirea preacurată să-ți ofer.

Rondel de toamnă

Toamna ți-a pictat veșminte,
Cerule lacrimă fierbinte,
Dorul de senin te cheamă
Să te-appropii fără teamă.

Nourii îți sunt năframă,
Rochia ta, vâl de aramă,
Toamna ne-a pictat veșminte,
Cerule lacrimă fierbinte.

Valsul nopții, vise sfinte
Se îmbracă în cuvinte,
Haina toamnei se destramă
În a veșniciei ramă.

Toamna ți-a pictat veșminte...

Al Florin ȚENE

ISTORIA LITERATURII COMPARATE PARTE INTEGRANTĂ A ISTORIEI LITERATURII ROMÂNE

Istoria Literaturii Române a fost percepută ca o istorie națională a literaturii. Valoarea literaturii naționale este condiționată și de extinderea limbii naționale într-un teritoriu mai cuprinzător, inclusiv prin numărul de vorbitori.

Adeseori raza de acțiune a limbii și a literaturii române coincide și cu granițele în care s-a organizat națiunea noastră din punct de vedere politic. În cazul limbii române nu există o influență hegemonică. Spre deosebire de limba franceză, și mai de curând limba engleză, care au o importanță universală, astfel s-a ajuns la o suprapunere peste diferitele spații naționale, în decursul căreia păturile dominante reprezintă într-o anumită măsură enclavele și punctele de sprijin ale mișcării de înstrăinare. Spre exemplu: supunerea culturală a Romei de către limba și literatura elină, și, mai aproape, implementarea literaturii iluministe franceze în Europa, care nu numai că a fost recepționată de păturile dominante francofile din multe țări, dar aceste enclave au și contribuit activ la constituirea ei. Fenomen care se petrece în secolul nostru cu limba și literatura engleză promovată de păturile dominante anglofone implicate în globalizarea economiilor naționale.

La fel ca orice activitate intelectuală, literatura depinde de limbaj și de corespondențele lingvistice. Există un raport indestructiv dintre limbă și literatură. Dar acest raport ar fi răsturnat în contrariul său dacă am căuta să vedem sensul și obiectul procesului literar, motivul său hotărâtor, în formarea, dezvoltarea și desăvârșirea limbajului. Unii cercetători susțin că limbajul, care reprezintă un mijloc de comunicare, nu este hotărâtor, ci valorile mari și perene create în limba respectivă. Eu cred, și susțin cu tărie, că limba are un mare rol în promovarea operelor literare. Cu cât aria de răspândire a limbii și numărul de vorbitori este mai mare cu atât literatura scrisă în acea limbă este mult mai cunoscută și promovată pe mapamond.

În acest context, mai trebuie să se țină seama și de faptul că literatura română este situată într-o lume înconjurătoare de literaturi învecinate, cum ar fi maghiara, sârba, ucrainiana, bulgara, ce o influențează sau care sunt influențate de ea. Urmărirea atentă a acestor influențe constituie obligația istoriei literaturii noastre implantată într-o lume de literaturi. De la o epocă la alta se exercită noi influențe; Franța a influențat literatura română în secolul XIX, Italia a influențat literatura germană în secolul XVI, Spania în secolul 17, și Franța în secolul 18. Însuși Eminescu a fost influențat de literatura germană, la fel Maiorescu.

Influențele, întretăierile și migrările motivelor literare au apărut într-o abundență atât de mare, începând cu secolul XVI, încât s-a impus dorința unei tratări separate a acestor

componente. Astfel a fost menită noua știință a istoriei comparate a literaturii române să devină știință ajutătoare a istoriei literaturii române.

Înrudirea primordială a literaturilor nu este întemeiată decât pe cea ce este general omenesc, pe ceea ce este universal. Ca precursori ai comparatisticii îi considerăm pe Herder și Goethe, iar la noi pe Eminescu și Maiorescu. Iar mai târziu Adrian Marino.

Trebuie reținut că o istorie comparativă a literaturii române nu poate avea cu adevărat un sens decât dacă este considerată în funcție de istoria literaturii române. Misiunea ei ar fi complet îndeplinită atunci când istoria literaturii noastre și-ar însuși procedeele și cunoștințele comparatisticii. Metoda comparatistă ar trebui să fie folosită și în studiul literaturii române. Gardul despărțitor dintre cele două ramuri trebuie exclus, fiindcă teoria literaturii comparate nu reprezintă trecerea la o nouă metodă, ci prezentarea mai amplă a fenomenelor tratate până acum. Și în acest caz, istoria literaturii române are rolul unui punct de plecare necesar pentru toate tendințele comparatiste.

UNITATEA GENURILOR LITERARE ESTE DATĂ DE UNITATEA OPERELOR LITERARE

O tradiție nu se menține de dragul tradiției în sine, ci prin prezența ei, prin capacitatea de a se mai preta încă la o actualizare. Tradiția se stinge iremediabil îndată ce devine incompatibilă cu concepțiile despre lume precum și cu cele sociale care au ajuns să domine. Acest fenomen îl regăsim și în continua transformare a genurilor literare.

Cunoaștem cu toții că genurile literare există. Dar ce ne dezvăluie existența lor, dacă nu ne spune o caracteristică esențială a fenomenului literar? În expunerile moderne referitoare la poetica din antichitate și din perioada iluminismului nu se contestă existența genurilor literare, dar ea nu este explicit, ci numai subînțeleasă ca o premisă tacită. Benedetto Croce avea neîncredere în rostul delimitării genurilor. Unitatea tuturor operelor poetice este dată prin unitatea actului de expresie poetică. Chiar și autorii moderni tatonează delimitarea genurilor. Astfel scrie Thomas Mann către Jean Schlumberger: "Datorită faptului că este mai încheagată, ceea ce o înrudește mai îndeaproape cu drama, nuvela, ca formă artistică, posedă, după cum, cred eu, anumite avantaje față de roman, care o fac să reziste mai bine scurgerii timpului" (18 septembrie 1931).

Dezvoltarea modernă ne arată că pe lângă genurile vechi mai apar altele noi, în corelații formale precis conturate: schița, scenariul de film, scenariul radiofonic, scenariul de televiziune.

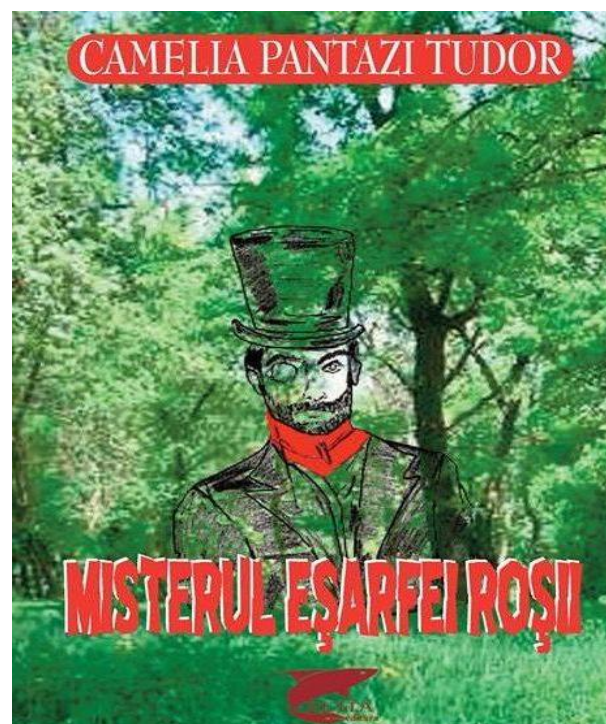
Numai în decursul a foarte puține epoci se poate vorbi despre o interdependență a diferitelor genuri literare. Până în vremurile cele mai apropiate de noi, triumful unui anumit gen literar constituie mai degrabă un fenomen fără corespondență în celelalte genuri. Glorioasei epoci a artei romanului realist din

(continuare în pag. 23)

Catia MAXIM

Camelia Pantazi Tudor și Misterul eșarfei roșii

În acest an, editura Betta a publicat romanul **Misterul Eșarfei Roșii** semnat de prozatoarea **Camelia Pantazi Tudor** al cărei debut literar - 2008, în Magazin istoric - a continuat în 2010 cu cel editorial (volumul **Atingerea unui ideal - literații din perioada dinastiei Tang**). După alte volume și apariții în antologii și almanahuri, prozatoarea **Camelia Pantazi Tudor** și Editura Betta oferă, de data asta, publicului un roman ce utilizează încă din prima pagină o tehnică psihologică, grație căreia un chip poate fi privit ca o carte, astfel încât să i se poată descifra personalitatea: *"Îi plăcuse să studieze fețele oamenilor, să pătrundă prin piele și cartilaje, dornică de a cunoaște cât mai multe, de a dezlega misterele psihologiei umane. Simțise nevoia de a auzi zgomotul roțițelor creierului, de a-l prelucra prin propriul sistem de gândire pentru a-l înțelege, chiar și într-o proporție redusă, pe omul din fața ei."*

Misterul Eșarfei Roșii devoalează o parte din natura femeii. Frumoasă prin stările ei, indiferent de chip și trup. Un roman despre dragoste - în toate sensurile gândite și inventate de om - și prietenie. Ambele tratate cu umor. De la prima până la ultima pagina, pledoaria asumată ar putea fi aceea că femeia reprezintă cea mai frumoasă și mai năstrușnică descoperire realizată de Dumnezeu sau de Bărbat. O făptură care își dorește - chiar dacă obsesiv și obositor - să fie mereu îndrăgostită. Fie că se numește *Ioana Vlad*, fie *Celia Ioanid*, ambele profesoare și bune prietene. De fapt, una alter-ego al celeilalte.

Roman de introspecție - autoobservare și reflexive - psihologic și moral, scris cu acuratețe, simplitate și eleganță, **Misterul Eșarfei Roșii** este ușor

(continuare în pag. 35)

Trebuie considerate ca fiind eșuate toate încercările de a explica genurile literare prin derivarea unuia de celălalt. Astfel a existat tendința de a considera apariția vorbirii directe în stilul rapsodic ca o punte între epopee și dramă.

O tradiție nu se menține de dragul tradiției în sine, ci prin prezența ei, prin capacitatea de a se mai preta încă la o actualizare. Tradiția se stinge iremediabil îndată ce devine incompatibilă cu concepțiile despre lume precum și cu cele sociale care au ajuns să domine. Adeseori stingerea unei tradiții este pregătită prin mai multe trepte de degradare. Epopeea trebuia să constituie piatra de temelie a tuturor literaturilor naționale. Ceea ce dăduse Homer grecilor, Vergiliu romanilor, Camoes portughezilor, sperau să obțină și spaniolii, italienii, englezii, de la o epopee în care urma să fie prelucrată suma experiențelor istorice ale fiecărei națiuni. În Anglia locul fruntaș al eposului este cucerit prin *Paradisul pierdut* al lui Milton, la 1667. În secolul XVII s-a făcut și în alte literaturi încercarea de creștinare a materialelor epice. Messias al lui Klopstock este punctul de plecare al dezvoltării literare clasice germane. Aici se termină istoria eposului. Începuturile epopeii se pierde în vremurile străvechi ale preistoriei, în timp ce majoritatea celorlalte genuri literare existente și în timpul nostru, posedă un început ce poate fi precis în epocile istorice: Eschil a creat drama, Pindar oda, elenismul a produs romanul în proză, literatura italiană din secolul 13 a creat nuvela, iar Petrarca sonetul. Funcția politică a odei a rămas în memorie, chiar dacă specificul ei nu mai era reacționar, ci în multe cazuri își schimbase mesajul. În secolul 16, oda a fost adusă în actualitate în cerul lui Ronsard pentru a promova atitudinea față de războiul religios din Franța.

Alte genuri literare au fost menținute în viață prin preferențe mereu repatate; acesta a fost cazul nuvelei. Folosirea cuvântului de „novella” poate fi urmărit în Italia până în secolul 13. Într-un anumit fel, Boccaccio a standardizat nuvela italiană de tip popular; ea a găsit o nouă întrușurare în *Novelas ejemplares* de Cervantes (1613).

Este interesant ce spune La Fontanelle în prefața comediilor sale: Tragedia tratează despre principia, iar comedia despre viața particulară. Astfel cele două genuri se află într-o situație antitetică.

Este evident că soarta genurilor literare nu este nicidecum independentă de marile transformări și răsturnări petrecute în baza materială a societății. Astfel, de exemplu, epopeea nu a putut supraviețui apariției societății capitaliste. O estetică literară care nu ține seama de acest punct de vedere trebuie respinsă, deoarece omite legitatea obiectului său.

Lucia PĂTRAȘCU

ÎMPODOBIREA PĂMÂNTULUI

După ce-a făcut Pământul, frământându-l cât să ncapă rotunjour ca o turtiță, pusă-ntre văzduh și apă, Domnul, Sfântul, mulțumit, socotea de-acum să facă ceva, să-l împodobească. Dracul n-a putut să tacă:
 - De ce, Doamne, te mai zbuciumi? Nu-i bine așa cum este?
 Ai făcut o lume nouă, să rămână de poveste!

Socotea el, necuratul, c-o să-l ia în stăpânire și o să facă el, acolo, tot ce-i va trece prin fire, dar acum, surprins, insistă: - Doamne, nu ai ostenit? Hotărât, Domnul frământă, modelează și-n sfârșit, a făcut tot ce-i nevoie: munți înalți și trecători, dealuri, văi, râuri înguste sau mai late. Și cărări.

S-a oprit o clipă numai, a privit și, bucuros, i-a răspuns: - N-avea tu grijă, că va fi foarte frumos! Vor fi plante, animale de tot felul. Vezi, drăguță, voi clădi o lume-ntreagă... A-ntrebat iar michiduță:
 - Cum se vor hrăni acestea? - De la Pământ, mama lor, care va purta deasupra apă rece de izvor, râuri, fluvii, mări, oceane, să fie de ajutor ce vor duce hrană bună în oricare colțișor.

A tăcut cel curios și a început a se uita ca să știe cum se face, când va fi la vremea sa și va fi stăpân aici. Nici nu-i rău că Dumnezeu face atâtea lucruri bune și muncește-n locul său! Oricum, e mai priceput! C-a făcut și-n altă parte alte lumi împodobite, mai aproape, mai departe.

Și-apoi, vrea și el să-nvețe cum se face, cum se drege, când o fi vremea venită, el să fie ca un rege peste tot Pământu-acesta, ce-l va stăpâni cândva, când Domnul se va întoarce la El, Sus, în Casa Sa... Bunul Dumnezeu lucrează, face cum a plănit și nu-și bate Dânsul mintea cu potrivnicul smintit, pe care-l știe cu poftă de mărire și flămând s-ajungă cât mai curând șeful mare pe pământ.

Necuratul tot colindă și, deodată-l bate gândul că e apă mult prea multă și s-o scufunda Pământul.
 - Doamne, zise el în grabă, nu știu eu ce se petrece, dar cum stă pe-atâta apă, Pământul n-o să se-nece? Domnul a zămbit ușor și apoi l-a liniștit:
 - Știi că cel ce construiește este foarte chibzuit! Cum aș fi putut să fac lumea aceasta ca să fie, fără ca să-i dau un sprijin, așa, ca o garanție?

Ia, coboară jos, acolo, că doar tu ești priceput, vezi ce este și apoi vii ca să-mi spui ce ai văzut! A coborât necuratul, bândâbâc! În apa mare, roată a privit în juru-i cu ochii plini de mirare, căci pe patru stâlpi de piatră, albi, înalți și lucitori, stătea sprijinit Pământul! Ca pe patru căpriori!

Curios, a dat ocol, măsurând în jur cu pasul, socotind că și-ntre ei și-ar putea găsi popasul. Ar putea să facă-acolo o altă împărăție, mai micuță, mai ascunsă... Nimenea să nu i-o știe! Și ar locui vremelnice, așa, ca într-o vacanță, în orele de odihnă, ca un loc de siguranță.

La piciorul unui stâlp, tare-a fost surprins văzând pe-un pom alb cu ramuri multe, mere roșii atârând.

A-ntins mâna ca să ia, căci poftea și el măr dulce, însă ramurile toate se-înălțau să nu apuce să rupă și el un fruct. Deci n-a reușit de fel! Probabil că nu erau potrivite pentru el!...

După ce s-a mai plimbat, s-a întors iarăși la Domnul.
 - De ce-ai stat atât acolo? Am crezut că te-a prins somnul!

- Am stat Doamne, să mă uit! C-ai făcut minune mare! Și Pământ... Și patru stâlpi, să-i fie de apărare...
 Ba, lângă unul era și un pom cu ramuri pline, Dar n-am luat niciun măr, că toate fugeau de mine!

- Este drept ce spui! Acolo este-un pom ce face mere ca niciunde!... Bune, roșii... Fructe cu mare putere! Însă nu-s pentru oricine! Mărul roșu i se spune! Este pomul fermecat. Mărul cu înțelepciune. Cine-ajunge să cunoască și să guste Mărul Sfânt, înseamnă c-a înțeles ce e bine pe Pământ.

- De aceea eu, sărmanul, niciun măr n-am apucat?
 - Sunt sigur! Fii cu răbdare, mai ai multe de-nvățat! Ai să afli că de-acolo vin apele pe Pământ și tot acolo se-ntorc, închipuind un rotund, fiindcă acolo-i miezul vieții, e buricul, cum s-ar spune și-ar fi bine să-nțelegi că de-acolo-ncepe o lume.

- Nu le dai și lor un nume? Nu cumva să-i încurcăm! Care-i unul, care-i altul, să știm cum să îi chemăm!
 - Să-i numim! Uite acela! Îi spunem Începătorul, iar pe cel din fața lui să-l cheme Ascultătorul. Unu-ncepe tot în lume, așa ca un Răsărit, Celălalt va fi Apusul, păstrând tot ce a primit.

Lateral, Arătătorul, Miază-zi, duce pe-o parte, Iar în față, Somnorosul, așipește-n Miază-noapte.

A făcut Tatăl de toate, rostuind cu bucurie, Încât celălalt, dând roată, curios, precum se știe, colinda încolo-încoace, de parc-ar fi numărat, ca un stăpân de moșie, câte s-au mai adunat.

Ori urca pe vârf de munte, ori se cobora pe vale, întrebând mereu pe Domnul câte mări, câte oceane. Toate vroia să le afle!... Iată-l, acum s-a oprit lângă două râuri care curg mai neobișnuit! Una susură încet caldă, caldă, parcă arde, iar cealaltă, ca de gheață, cată drum în altă parte.

Bagă dracul un picior să simtă de i se pare, însă cele două ape sunt fără asemănare.
 - Doamne, de ce apele astea sunt așa? Par mai altfel! Tatăl Sfânt se odihnea, dar nu s-a supărat pe el:
 - Bine zici! Sunt două ape ce vor lucra împreună Pentru a învia orice a murit de moarte bună.

Una este Apa moartă, care-ncheagă ce-a murit și rămâne așa o vreme. Numai când va fi găsit cel vrednic, curat la suflet, o să ia într-un ulcior Apa vie, nespurcată, și-o va duce-n ajutor. A-nțeles fârtatul vorba, s-a mirat ceva mai tare, dar a ocolit cu grijă cele două ape rare.

Și-a clătit mâinile Tatăl... Și din Palmele Sfințite s-au risipit împrejur picături împodobite cu fir limpede de-argint, care străluceau în ceață... Erau sigur stropi Sfințiți, dătători de nouă viață!

(din vol. A FOST ODATĂ... povestiri din mitologia românească)

Mihai MERTICARU

Poet, eseist, gazetar - cu o vastă experiență literară - având mereu *inima deschisă spre infinitul uitării*, Mihai Merticaru incită fără odihnă spiritul prin scrierile sale. Sonetul, genul literar care l-a impus cel mai accentuat în memoria cititorilor și pe care îl stăpânește cu meșteșug și, nu exagerăm dacă am spune cu măiestrie, poartă în sine predilect motivul iubirii.

Are o predispoziție specială de a-și îmbrăca poemele în haina clasică - armonie, ritm, cadență - infuzindu-le propria-i emoție cu care contaminează cititorul, ținându-l captiv în incantațiile cuvintelor.

Membru al U. S. - filiala Bacău, prezență activă în revistele literare și în volume, ne invită cu generozitate prin sonetele sale la un ospăț spiritual, atât de binevenit în contextul haosului social.

Sonete de la poetul Mihai Merticaru ca **raza unui sentiment**.

Tase DĂNĂILĂ

O NOUĂ GALAXIE

Cu trup de fum și ochi de vijelie,
Iubirea-și taie prin granit fereastră,
Infiltrându-se-n ființa noastră
Cu pași flămânzi și simțuri o mie.

În suflet gri cu inimă albastră,
Își zidește o nouă galaxie
Al cărei cer în fiecare zi e
Involtă floare ori lacrimă salmastră.

Extrasă din necuprinsul nepătruns,
Din divinitate și omenesc blestem,
Fericire, durere s-au întrepătruns.

Întrebare străveche fără răspuns.
Lumină de aur ori de necazuri ghem,
Altceva mai scump pe lume nu avem.

EA E ACEEA

Rege sau sclav, mie-mi este totuna,
Dacă dragostea-mi este împărțită
Și de Dumnezeu blagoslovită,
Iar soarele-mi face din raze cununa.

Fericirea-i o credincioasă iubită
Care poate îmblânzi și furtuna,
Zi de duminică întotdeauna,
Livadă-nflorită, veșnică ispită.

O lacrimă neplânsă e femeia
Și veritabilă mitologie,
Fără de hotare împărăție,

Câte puțin din toate-i place să fie,
Dar mai presus de orice e aceea
Care aprinde troitul, scânteia.

MINUNE

Blestemat să cazi la pat de-o boală grea,
Părăsit de speranțe și de lume,
Picioarele-ți au ajuns două legume,
Iar căpățâna, butoi de tinichea.

Nimeni nu te mai strigă pe nume
Ori să te mai vegheze nu mai vrea,
În ceruri vezi cum se clatină o stea.
Cu o semnificație anume.

Creieru-ți găzduiește o casă de nebuni
Încuiată, rămasă fără cheie,
Cu o mireasă-n negru simți că te cununi.

Nu te mai aștepți la niscaiva minuni,
Dar sari în sus de-un metru când vezi o zee,
Un înger blond cu buze de femeie.

SCLAV SUPUS

Până la ceruri ne-nalță iubirea
Și-acolo ne face egali cu zeii,
Ne împrumută puterea scânteii
Ce-aruncă butoiul cu pulberi aiurea.

Taina aceasta o știau și aheii,
Grecii care-au uimit omenirea
Și ne-au lăsat din Troia amintirea
Când cu celebra răpire-a femeii.

Omul iubit nu-i singur niciodată,
Că-n el se zbugiumă o-nțreagă lume,
Anonimă și mult prea ahtiată,

Să intre-ntr-o poveste colorată.
El nu urmărește un scop anume,
Că-i sclav supus al unei vechi cutume.

RENAȘTERE

Viscolit de visuri și singurătăți,
Pe-o rază-ntre nadir și azimut,
Te topești ușor în voluptuos sărut
Și-apoi în fabulos miraj te arăți.

Ce sublimare dintr-un bulgăre de lut!
Cine te-a trimis în lumea asta să-ți
Etalezi menirea ca-n atâtea dăți?
E un miracol prea greu de priceput.

Tu crezi în dragoste ca într-un altar,
Vrei să retrăiești destinul lui Orfeu,
Vezi în suferință corolar amar

Și în iubită, infinit avatar.
Tu o cauți într-un celest minereu,
Iar ea renaște din rouă mereu.

Maria IEVA

Un mugur de lumină într-un ocean de nuferi[Mariana Mihai, **Clipe de lumină**, Editura Genius, București, 2015]

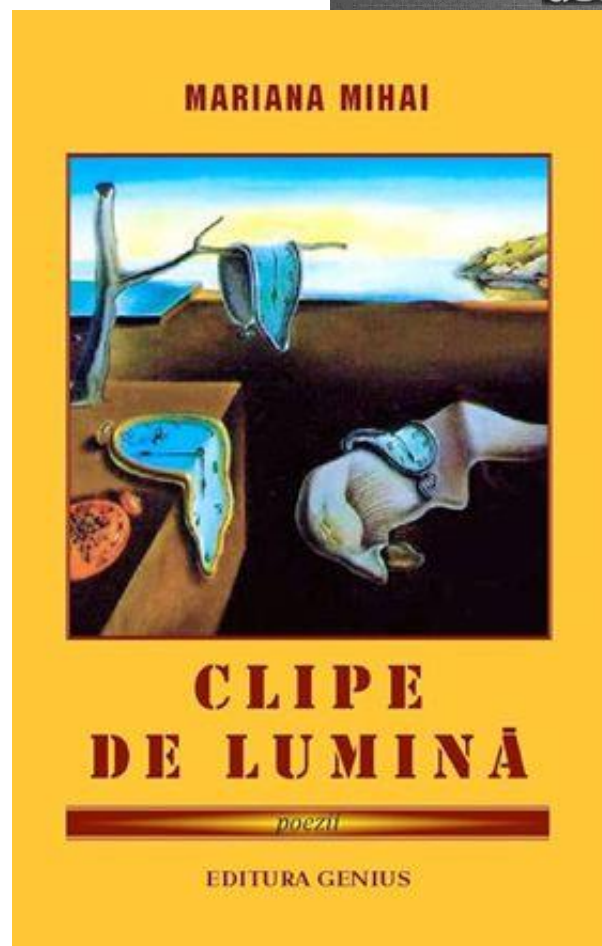
Căutător de sensuri într-o lume în care simțul frumosului a devenit un defect și nu o calitate, poetului îi revine misiunea de a aduce aproape de inima cititorului trăiri autentice îmbrăcate în cuvinte pline de lumină. Fiind la cea de-a patra carte de versuri, după "Puterea simplității", "Porunca iubirii" și "Călător prin suflet", de data aceasta poeta Mariana Mihai vine să împartă cu noi "Clipe de lumină", lăsând lumina dinlăuntru ei să se reverse în versuri pline de sensibilitate. Cu visurile albastre, autoarea poposește o clipă pe tărâmurile străine, unde, într-o liniște cuminte, trăiește miracolul creației, căci așa cum spunea Mircea Eliade, "Lumina nu vine din lumină, ci din întuneric": "În lumea ta, poete, eu am găsit o mare/ De fluturi, anotimpuri, furtuni... dar cine are/ O inimă ca tine, să-mpartă și-n tristețe/ Neliniștile sale mustind de frumusețe?" (**O clipă printre slove**).

"Când dau în clocot razele de soare/ și râde câmpul vesel..." (**Ofrandă**), aduce ca ofrandă divinității inima ei și, cu smerenie, desculță prin lanuri de ninsoare, își pune întrebarea: "Dar ce să fac eu, Doamne, /cu Harul ce mi-ai dat? " (**Și ce să fac...**). Sunt momente în care întunericul se întinde din toate părțile, însă lumina Duhului Sfânt este cea care dă vedere orbului, poetul se călăuzește după ea pentru a deveni el însuși un creator.

"Copacii plâng și florile suspină/ ... / Potecile nesfinte sunt amare" (**Cu Dumnezeu pe-a inimii cărare**), dar pe drumul spre Golgota fiecare își poartă crucea cu nădejdea că dincolo de durerile acestei lumi există ceva mai presus de puterea de înțelegere a minții. Pendulând între lumea visului și realitate, autoarea ar vrea să poată cuprinde într-o îmbrățișare cerul și pământul, păstrând la pieptul ei (pieptul unei mame) întreaga frumusețe; să se contopească cu Universul, ca apoi să revină în haina de lut cu nimbul credinței pe frunte. Chiar dacă nu-și răspunde la toate întrebările și uneori nu știe ce să facă cu Harul pe care l-a primit, nu se sfiește să își ia seva din Cuvânt, iar când amurgul dansează și zâmbete de smoală se întipăresc pe chipul semenilor, simte că ispășirea păcatului se află tot în poezie. Pentru Mariana Mihai fiecare zi este o poezie, o poezie fără de care întreaga sa existență ar deveni anostă, pentru că doar atunci când viața capătă cu adevărat sens: " Sunt fericită./ Mă pierd în lumea cuvintelor./ cânt, /dansez cu ele./ Cuvintele-mi sunt aripi,/ frunze și stele./ Când scriu / creez o lume / mai bună, mai frumoasă. / Mă înalț, / vă iau cu mine/ fiindcă îmi pasă./ Când scriu / învăț să iubesc,/ dau viață tăcerii./ Și slovei./ Când scriu/ e clipa Învierii" (**Când scriu**).

Fiecare vers este o rugăciune și viața însăși are gust de poezie; cu mâinile împreunate și gândurile mustind de credință, Mariana Mihai soarbe din Fântâni cu Apă Vie elixirul frumuseții, minunându-se de clipa în care o petală de floare, ori o adiere de vânt, o aduc în starea de beatitudine, stare în care omul simte că își depășește condiția de om și se simte ca făcând parte din Marele Tot. Cu dorurile adunate în palme și în inimă, poeta dă

Boem@ 10 / 2015

glas unor sentimente înălțătoare, își îngroapă durerea în cuvânt și tot în Cuvânt își găsește leacul: "Mă iartă, Doamne! Poate, și asta-i un păcat,/ către cuvinte, cerul și pacea-am așezat./ Când înfloarește slova într-un pământ pustiu,/ eu nu scriu poezie, ci dorul meu îl scriu" (**Eu nu scriu poezie!**).

Durerea și iubirea se întrepătrund, hrănindu-se una din cealaltă, dar autoarea este conștientă că din mugurii luminii sufletul va renaște de fiecare dată, reușind să-l izbăvească de păcate până și pe luda. În căutarea sinelui divin șlefuește lumina, apoi o adună sub aripi de tăcere de unde fiecare clipă își înalță zborul. Clipele Mariane Mihai ajung la porțile dorului, acolo unde gândurile se transformă în cântec și rugă îmbobocită, primește binecuvântarea cerului pentru a înflori în versuri mângâietoare, căci doar privind prin ferestrele sufletului deschise spre cer, putem privi adevărata frumusețe a Universului și a omului de lângă noi. Cu piepul plin de lumină și candela credinței aprinsă, autoarea străbate întunericul care dospește în jur și fiecare vers, conștient sau nu, este un strigăt, un strigăt din care, la fel ca în ziua cea dintâi, răzbate lumina primordială, lumina dătătoare de viață.

Pe cărări nebănuite, prin colțuri de cer, pe fășii de curcubeu, am pășit alături de Mariana Mihai, o poetă care prin iubirea oferită, prin dragostea față de Cuvânt, are credința că omul poate deveni mai bun, că lumea în care trăim din templul poeziei poate renaște într-o formă pură. Poezia Mariane

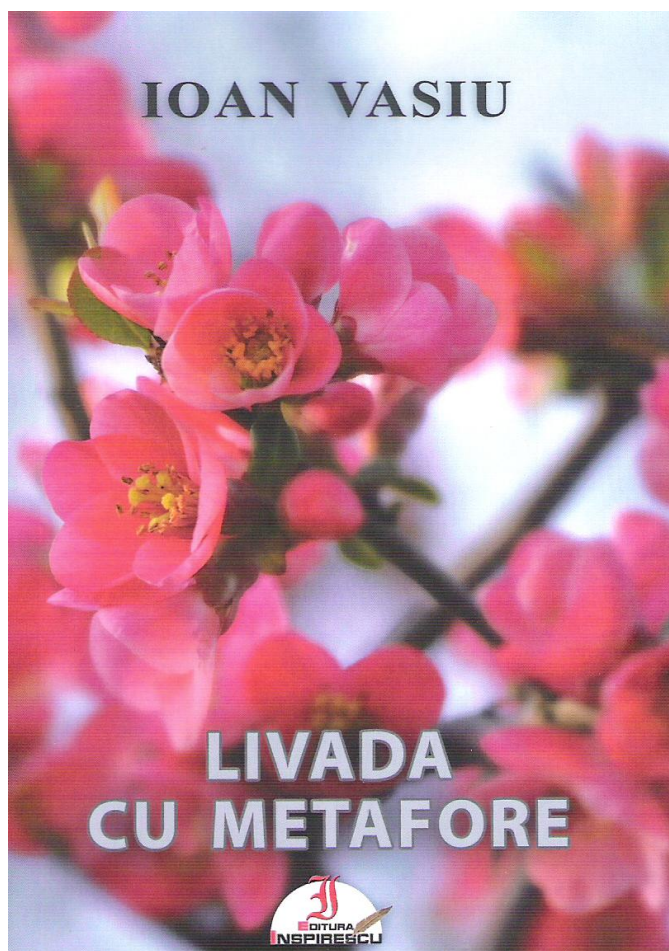
(continuare în pag. 27)

Marin IFRIM

Ioan Vasiu : „Livada cu metafore” (de măslin)

Poetul **Ioan Vasiu** nu mai are nevoie de nici o prezentare. Numele său se confundă cu poezia sa, între ființa concretă și ființa lirică existând o relație simbiotică perfectă. Dincolo de bogatul său CV, și de o activitate publicistică pe măsură, se pare că, fundamentul de bază, al tuturor preocupărilor sale literare, rămâne poezia.

Chestiune demonstrată cu prisosință și în noul său volum de versuri, **„Livada cu metafore”**, apărut la Editura „Inspirescu”, Satu Mare, 2015. Într-o vreme în care poezia așa-zis modernă a devenit un fel de laborator de analize și examinări medicale, locul eternelor sentimente fiind luat de diverse organe umane, expuse direct sub nărilor cititorilor, fără nici o rațiune estetică, poetul Ioan Vasiu își simplifică discursul liric până la limitele unor semnificații care anulează orice echivoc, fiecare poem al său fiind emis pe o lungime de undă greu de bruiat. „Livada cu metafore”, în cazul de față, este eticheta garantată a unor produse literare de marcă.

Versuri solare, rime distribuite într-o lejeritate fonemică firească, mesaje exclusiv optimiste și multe alte lucruri, care țin de un anume grad de inițiere în arta inefabilului, fac din poezia lui Ioan Vasiu un reper al reîntoarcerii la furnizorul frumosului etern, natura! Inclusiv „natura umană”: **„are și poezia / o zi a ei curată / când primăvara bate / timidă la fereastră / când se sărută cerul / cu marea înspumată / și toți îndrăgostiții / au**

inima albastră” („ziua poeziei”, pag. 7). O poezie a calmului terestru, cu anotimpuri „râzând în fereastră”, cu explozia silențioasă a mugurilor venind, probabil, din reflexul blagian al mirabilei semințe, pe fundalul unui cer ca o „eșarfă albastră” care „se destramă în amiază”.

Poetul Ioan Vasiu

O cromatică tonifiantă, o stare de ușoară beatitudine cum numai în pastelurile marelui poet Benjamin Fundoianu am mai întâlnit. Poezia e la ea acasă și când poetul își concentrează atenția microscopică numai asupra sa, în scurte și bine tușate introspecții, precum în aceste „clipe deșarte”, de la pagina 42, al acestui mic manual de poezie ce vine onest, fără nici un pic de ostentație, spre cititorul de bună credință: **„n-am timp destul / să fericesc o carte / n-am timp să număr / stropii blândeii ploii / n-am timp să-nduplec / clipele deșarte / n-am timp să dau / iubirea înapoi”**.

O excepție de la nota generală a cărții, de blândă și programatică acalmie livrescă, o reprezintă superbul și simbolicul poem „curiosul”, un oximoron sau un haiku conceput în stilul caracteristic al acestui poet cu un foarte dezvoltat instinct al percepției lirice: **„privind / prin gaura cheii / ca un corb // curiosul / a ajuns / până la urmă / orb”**. În clipa de față, o spun fără nici o intenție polemică, Ioan Vasiu poate fi considerat unul dintre cei mai reprezentativi poeți transilvăni. Spre deosebire de firile belicoase, inclusiv în versuri, el este un poet al păcii...

(urmare din pag. 26)

Mihai este sămânța care, sub semnul credinței, încolțește și înmugurește în inima cititorului, poeta privește prin ochii de copil și simte cu inimă de înger, ea știe că fără iubire la capătul celălalt nu-i decât moartea și moartea nu este decât un sfârșit.

Să urmărim îndemnul poetei, să primim și să dăruim lumină: "Un simplu trecător prin viața ta... / m-am așezat la masa mea de gânduri / s-aștern comori de har... Pofteste, ia / lumina ce-ți zâmbește printre rânduri! " (Un simplu trecător).

Mariana MIHAI**De-aş mai avea...**

De-aş mai avea o zi, un ceas, sau două,
m-aş strecura tiptil printre cuvinte,
m-aş bucura că ninge, ori că plouă,
cutreierând neliniştea cuminte.

De-aş mai avea, azi, dreptul la visare,
când zborul meu se află în impas,
mi-aş priponi privirile în zare
şi aş visa... atât mi-a mai rămas.

De-aş mai avea, Stăpânul vieţii mele,
cărări-ascunse, -aş vrea să le străbat.
De s-ar afla dosite printre stele
şi astrele prea greu de numărat,

Nu Te mira! Oricât eşti de departe,
Te-aud şoptind chiar şi-n tăcerea grea.
De crezul meu, nimic nu mă desparte.
O zi, un ceas, sau două, de-aş avea.

Alergare

Alerg în sus, alerg în jos,
Alerg prin tot ce e frumos.
Printre ninsori sau flori de mai,
Alerg prin colţul meu de Rai.

Acolo, unde toate-mi sunt
"Precum în Cer şi pe pământ".
Şi cine, Doamne, m-ar opri
Din alergat peste câmpii

De primăveri, printre caişi,
Cu ochii inimii deschişi?!
Şi tot alerg cu pasul blând,
Nu mă opresc, nici nu mă vând.

Eu ştiu. Tot ce-i înălţător
Rodeşte-n colb şi creşte-n zbor.
Alerg în sus, alerg în jos,
Alerg prin viaţa mea frumos

Rătăciri

M-am rătăcit în gândul pur
cum rătăceşte vântul vara
prin frunze, şi-am uitat să plec,
pierzând iar trenul, dar şi gara.

Am rătăcit clipe-n păduri
de vise... să mă-ntorc acasă?
E prea frumos, parc-aş mai sta
la umbra liniştilor, deasă.

M-am cufundat în cerul meu
de gânduri ninse cu lumină
să rătăcesc cu Dumnezeu
în rătăcirea mea divină.

Încă...

Încă mai râd câmpiile în soare,
Iar macii se-mbată cu lumină.
E-aşa curat Cuvântul... de ce, oare,
În lanul de cuvinte-i şi neghină?

Încă e murmur vesel în pâraie
Şi mai împarte cântece pădurea,

Şoptind oricui ca inima să-nmoaie
Să nu-i mai intre-n suflet cu securea.

Se mai strecoară îngerii în vise
Şi visele-ntre visuri se strecoară,
Crucificând în zboruri interzise
O lacrimă pe aripa de ceară.

Încă mai este timp pentru iubire.
Pentru frumos, şi bine, şi dreptate.
De ne-am trezi din strania-adormire,
Cât nu-i târziu şi încă se mai poate.

Candoare

Mi-e inima-nsetată, deşi-i plină
de-a cerului mireasmă şi lumină.
Cum aş putea păstra doar pentru mine,
când fiecare clipă care vine,

Învăluie-n iubire şi candoare
şi gândul, şi tăcerea roditoare?
În cuibul meu de linişte şi pace
ascunsă-aş sta, dar sufletul nu tace.

Sub zări de mai, pământul dă în floare,
natura se îmbracă în splendoare...
Şi harul încă picură-n cuvinte
cum mana-n vremea pustirii sfinte.

Nu aş putea păstra doar pentru mine,
din frumuseţea clipelor divine!
Mi-e inima-nsetată, deşi-i plină
de-a cerului mireasmă şi lumină.

Clipe de lumină

Clipe de lumină mă-mpresoară,
înfloresc în inimă livezi...
Un arcuş descântă o vioară,
viaţa râde-n ramurile verzi.

Gândul se dezmiardă-n depărtare,
ochii sorb fântânile din cer...
Pe coline, sălcii plângătoare,
lacrima-şi atârnă la rever.

Sufletul cu pace se îmbată,
liniştea, sfioasă Ți se-nchină...
Lasă-mi, Doamne, clipa minunată
ce rodeşte muguri de lumină!

Descătuşări

Descătuşat mi-e gândul, acum, când toamna-şi plânge
Cărările de-aramă şi braţele îşi frânge.
Poteca fără umbră îmi poartă-n taină pasul,
Doar clopotele-n zare, smerite, înalţă glasul.

Descătuşate lacrimi mă mângâie şi-mi spală
Înstrăinări şi doruri ce-n mine dau năvală.
Se prăvălesc în slove cascade de lumină.
În suflet îmi cresc aripi şi nu mai sunt străină.

Privesc spre fericire, cum ai privi o floare
Ce-şi dăruie splendoarea de-o clipă, apoi moare.
Ce linişte! Ce pace! Ce dragoste curată!
Din slăvile speranţei, pe cale mi se-arată!

Alexandru COCETOV

Consacrarea dragostei

Prezență singulară și stranie în canonul Sfintei Scripturi, *Cântarea Cântărilor* e ca și cum Venus din Milo s-ar fi rătăcit cândva, statuară, printre mozaicurile Aghiei Sofia: un splendid poem de dragoste omenească, în care nu există nici măcar o adiere de Dumnezeu, de transcendență, de revelație, de sacralitate, de iubire transfigurată, inefabilă; dimpotrivă, totul mustește de grație carnală și senzualitate transparentă, într-un univers al erosului candid, în care trupul omenesc, înveșmântat mai mult în miresme decât în haine, aproape că nu mai are ascunzișuri [1].

Trecând la ultimul capitolul al cărții *Cântarea Cântărilor*, adică la capitolul 8, vrem să vedem esența temei principale, care este „Consacrarea dragostei”. Căci întrebarea este: cum a fost consacrată cu adevărat această dragoste și care au fost acțiunile mirelui și ale miresei?

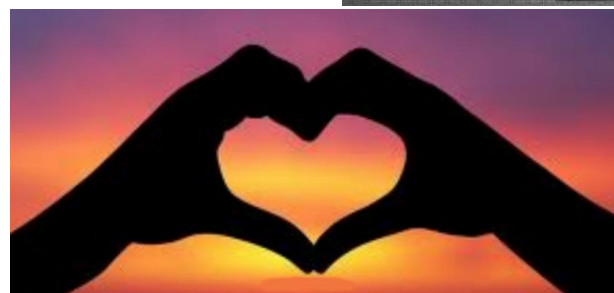
Acest capitol începe cu următoarele cuvinte, 8:1, „O! de ai fi fratele meu, care a supt la țâțele mamei mele! (Kaah, precum un frate), În Septuaginta fără ka (precum). Acest vers accentuează încă o dată dragostea curată. Dorința fetei este ca mirele să-l poată avea ca pe un frate, spre a-i fi mereu aproape fără eros” [CCIA, p.77]. Că l-ar fi putut săruta prelung și nimeni nu ar fi îndrăznit să-i facă vreun reproș. L-ar duce în casa mamei sale și i-ar da vin bun și must de rodii [2, pag. 842].

Theodoret al Cuyantului (*Interpretatio*) pornește în explicarea acestui verset de la faptul că fratele și sora împart ceva în comun. Chiar dacă Honorius din Autun (*Expositio*) vede în acest verset o altă explicație, prefigurare a bucuriei și a fericirii din viața viitoare.

Ultima adresare a Solomonului către fiicele Ierusalimului (8:3-4, 3. *Mâna lui cea stângă să fie sub capul meu, și dreapta lui să mă îmbrățișeze!* - 4. *Vă rog fierbinte, fiice ale Ierusalimului: nu stârniți, nu treziți dragostea până nu vine ea.* -). În cadrul unei paranteze adresate fiicelor Ierusalimului, Sulamita se vede în brațele sale, după care le atrage atenția să nu stârnească dragostea până ce nu va voi ea [2, pag. 842].

Tinerii îndrăgostiți sosesc la locuința lor de la țară, după care își jură credincioșie, trăind apoi toată viața fericiti (8:5-14). În satul ei de baștină, localnicii o văd venind de la Ierusalim și o întreabă cine este aceea care se suie din pustiu, rezemată de preaiubitul ei? Apoi când îndrăgostiții se apropie, păstorul se referă la locuri binecunoscute amândurora – sub măr, unde a început să se înfiripe dragostea lor și unde s-a născut ea [2, pag. 842].

În versetele 6 și 7 (6. *Pune-mă ca o pecete pe inima ta, ca o pecete pe brațul tău; căci dragostea este tare ca moartea, și gelozia este neînduplecată ca Locuința morților; jarul ei este jar de foc, o flacără a Domnului.* 7. *Apele cele mari nu pot să stingă dragostea, și râurile n-ar putea s-o înece; de ar da omul toate averile din casa lui pentru dragoste, tot n-ar avea decât dispreț*), vedem cum Sulamita propune să-și reînnoiască jurămintele de credincioșie reciprocă. În cuvintele de mare frumusețe, ce au fost citate de atâtea ori de-a lungul veacurilor, ea afirmă că nu există niciun rival pentru dragostea ei, care e tare precum moartea, de nestins și neprețuită (de-ar da cineva pentru iubire toate comorile casei sale, cu dispreț

ar fi respins acela) [2, pag. 842].

Iar în versetele 8 și 9 (8. *Avem o soră micuță care n-are încă țâțe. Ce vom face cu sora noastră în ziua când îi vor veni peștorii?* 9. *Dacă este zid, vom zidi niște zimți de argint pe ea; dar, dacă este ușă, o vom închide cu o scândură de cedru* -) arată descrierea timpului, cu ani în urmă, pe când plănuiau viitorul tinerei Sulamita, frații ei au luat această decizie. Dacă-și va dovedi castitatea, puritatea și credincioșia, îi vor dăruia drept zestre o coroană de argint. Dar dacă, dimpotrivă, își va dovedi promiscuitatea, fiind accesibilă ca o ușă, o vor ascunde, izolând-o [2, pag. 842].

8:10 și 11. Fecioara îi asigură că, acum, la vârsta măritişului, ea a fost demnă de toată cinstea, ca un zid – lucru știut de iubitul ei. Ea le spune despre via lui Solomon de la Baal Hamon, cu numeroșii lucrători ce au grijă de ea. Dar pe Sulamita n-a interesat-o această vie, deoarece avea propria ei vie, adică pe iubitul ei, păstorul. Cât despre ea, Solomon n-are decât să-și păstreze pentru el averile! [Comentariul Biblic al credinciosului. Comentariu, pag. 842], (10. *Eu sunt un zid, și țâțele mele sunt ca niște turnuri; în ochii lui am fost ca una care a găsit pace.* 11. *Solomon avea o vie la Baal-Hamon; a închiriat-o unor păzitori; și fiecare trebuia să aducă pentru rodul ei o mie de sicli de argint*).

În prezența martorilor (versetele 13 și 14), păstorul o roagă să i se dăruiască acum în căsnicie, spunând „Da”. În limbaj figurat, ea îi spune preaiubitului ei să se grăbească să și-o însușească și așa se încheie cartea, care a fost numită: Confirmarea de către Vechiul Testament a monogamiei, în contextul celui mai grav caz de poligamie întâlnit pe paginile Scripturii. Este un îndemn fierbinte adresat Ierusalimului din vremea lui Solomon să se întoarcă la idealul de iubire și căsnicie dăruit de Dumnezeu [3, pag. 42], (13. *Tu, care locuiești în grădini, niște prieteni își pleacă urechea la glasul tău: binevoiește și fă-mă să-l aud!* - 14. *Vino repede, iubitele, ca o câprioara sau ca puiul de cerb pe munții plini de miroznel*).

BIBLIOGRAFIE:

1. <http://www.catehetica.ro/cartea-cantarea-cantărilor-sfanta-scriptura-biblia>
2. Comentariul Biblic al credinciosului. Comentariu
3. Delitzsch „Song of Songs,” în Lange's Commentary on the Holy Scriptures, V: 71

Ionuț CARAGEA

(din volumul "În așteptarea păsării")

În așteptarea păsării

timpul dăruit acestor cuvinte
 l-am furat morții
 asemenea lui Prometeu

ca pedeapsă
 am fost înlănțuit pe un munte
 în mijlocul unei insule

am scris multe poeme
 păsării care se hrănea cu trupul meu
 până când a devenit milostivă

atunci am rugat-o să mă ia pe aripile sale
 să mă ducă aproape de mare
 să mai văd o dată valul
 cum se apropie de țarm

Zborul cu ochii închiși pe aerul aripii lipsă

de boala scrisului
 se îmbolnăvesc cei mai sensibili
 și cei mai aroganți
 care este unul și același lucru
 privit prin ochiul celui ce vede tot
 și înțelege tot

de boala scrisului
 se îmbolnăvesc cei ce cred
 dar care nu o spun
 și cei ce se opun, chiar dacă și ei
 acceptă curgerea cuvântului precum
 lacrima și picătura de sânge

de boala scrisului nu te poți vindeca
 prin beția cuvintelor celorlalți
 ca să uiți cine ești
 de unde vii și unde trebuie să mergi
 și nici nu te poți lega de cuvânt
 ca de-un pietroi

apoi să te arunci în amonteale inimii

de boala scrisului nu te poți vindeca
 prin ecoul cuvântului
 și nici prin tăcere, ținând pasărea
 închisă în colivie
 doar zborul cu ochii închiși
 pe aerul aripii lipsă
 când aerul e sufletul tău, călătorind
 între lumile cuvântului

Păsări la cap

uneori dragostea te lovește ca un bumerang
 în moalele capului

exact atunci când speră să prinzi pasărea-n zbor
 alteori îți înfige ghearele-n ochi
 și-ți ciopârțește ficatul
 vezi tu
 în înaltul cerului sunt doar păsări de pradă
 așa că mai bine stai cu capu-n pământ
 și le privești doar umbrele
 rotindu-se-n jurul tău
 ca într-o horă
 a morții

Îmblânzirea morții

să vină cineva să îmblânzească moartea
 animal și pasăre de pradă

să fie ținută în lesă
 să poarte botniță
 să fie hrănită la ore fixe
 cu fire de păr și cu unghii
 cu tot ceea ce este lipsit
 de gustul delicios al decadenței
 să se așeze și ea la comanda culcat
 fără să mârâie, cu trupul țepăn
 și labele încrucișate

să vină cineva să îmblânzească moartea
 să-i taie aripile din carne
 să o învețe ce înseamnă pasul
 și cât de greu se învață
 să ciugulească din palmă firimituri
 și să se urce cu ciocul și ghearele
 până la înălțimea
 unei ridicături de umeri...

Epave pe fundul mărilor interioare

te scufunzi în neant
 și ieși mereu la suprafață
 cu peștele alunecos
 în ciocul lung și încovoiat

pasăre invizibilă
 enigmatic mesager al cuvântului
 cine sunt eu
 dacă tu încetezi să exiști?

printre vorace
 creaturi ale fluviului sânge
 îmi caut amintirile
 epave pe fundul mărilor
 interioare

Mă predau cerului

culcat la pământ
 cu brațele-ntinse
 mă predau cerului

acolo sus
 o pasăre se rotește-n cercuri largi
 desenând infinitul

și totuși parcă-mi lipsește
 înveșnicirea unei femei

culcat la pământ
 cu brațele-ntinse
 să mă predau ochilor ei

Dumitru CERNA

RĂSCOLITORUL

Începutul

am început în decembrie înainte însă
prin păduri era penurie de pere pădurețe
aveam patru ani și tata murea
și nici gând să fi murit de bătrânețe

împăcată mama aștepta și ea să moară
mă privea cu ochii măriți lung și îngândurată
îi apăruse dalac pe mâna dreaptă a ei
și ea mă privea de parcă era pentru ultima dată

eu mă lipeam cu burta de pământ
și mă făceam una cu el până la sângerare
salcâmii înfloreau degeaba fiindcă eu
nu mai urcam în raiul parfumat din floare

ca prin minune la sfârșitul verii mama s-a vindecat
după îndelungi presimțiri și rugăciuni
cucul n-a mai cântat cu fața la casa noastră
dar mama încă îmi mai stingea cositor și cărbuni

Selul

primul vers l-am scris tremurat
pe frunza de mărar
țâșnea venin albicios sub creion
și încă de pe-atunci vara îmi curgea în sine

apoi a venit ploaia
și praful s-a stins pe frunze și pe uliță
vine selul murmura mama
și vântul scutura la pământ floarea de rapiță

după prăpăd mama număra pui gălbiori
Cristi lu Goci bătea în ulucile gardului toaca
eu priveam îngrijorat drum năclăit
și mi se făcea subit dor de Rodica Geaca

în iarnă noi îl pomeneam pe tata
și-n casă mirosea a zăpadă ca în grădină
surorile mele nu mai cântau ca altădată
iar eu dormeam lângă Dumnezeu pe rogojină

Cămașa de finet

într-o vară am mâncat din grădină pământ
vestea a împânzit satul cu presimțire
oamenii spuneau că-i semn rău iar eu
dantelărit de mărar ațipisem plin de umbră

surorile mele mai mari umblau desculțe
mamei îi ardeau în aluat mâinile încet
prin curte și-n grădină loboda înfloreă ivoriu
și pe trupul meu ca un scâncet cămașa din finet

în primii ani cămașa mi-a fost singur veșmânt
catifelat finetul îmi alina trupul-ciuline
fugeam de-acasă sub podul de la derea
cu tot alaiul de găscani ciugulindu-și din mine

din ciocul lor finetul ieșea mărunțit ca loboda tocată
trântit la pământ din durere și spaimă am văzut cerul
mama mă căuta prin locuri mult mai periculoase
eu în aer desenam cuvinte cu degetul înroșit ca fierul

Jocul de-a trecerea

puține jocuri mi-au stârnit spaime în copilărie
mi-era teamă de furia lor și tot îi ațâțam
sâc curcan că n-ai mărgelile roșii c-ale mele și fugind
uitam de toate până și de Dumnezeu uitam

trupul se înăsprea de teamă ca mărarinii de la secetă
Marioara lu Meicu își smulgea cravata cu parfum
așa n-aveți voie să purtați roșu striga mama văzând-o
și noi speriați încremeneam cu gheozdanele-n drum

frica nu se stingeă și în somn eu udam patul
nu știu dacă și Marioara pionieră frunțașă
a doua zi perele cu miez roșu ferindu-ne le mâncam
să nu stârnim mărgelații cu gușa lor trufașă

în ascunzătoare Marioara mă atingeă răzând
perele cu miez roșu erau din pomul lor
sâc curcan că n-ai mărgelile roșii c-ale mele și nu știu
cum
când am ieșit din ascunziș nu mai eram minor

Bomboane cu lapte

în pofida morții tatălui eu n-am încetat să cânt
urcam pe scena din parc încă de la grădiniță
oamenii mă priveau ca pe un biet orfan
iar lacrimile mamei stingeau praful de pe uliță

era un timp al fericirii absolute cred
mama îmi strecura în mână o bomboană cu lapte
mândru eu îmi umflam obrazul cu ea
de parcă toate măselile mi-ar fi fost inflamate

acasă o împachetam în ziar
pentru mai târziu să-i fac în ciudă Mariuței
furat de joc ori de somn adesea uitam de ea și
o căutam în zadar cu gesturile maimuței

copilăria-mi miroase a bomboane cu lapte
amintirea mamei e parfumată la fel
numai în sat scena din parc a putrezit de parcă
doar prin inima ei ar fi trecut năvalnicul sel

Titi DAMIAN

CARTEA ÎNARIPATĂ de Passionaria STOICESCU

*„Să prețuiești natura, creațiile ei,
fiindcă pe lume toate au un temei...”*

Passionaria Stoicescu este o scriitoare constantă, viguroasă și profundă, a cărei activitate literară se întinde pe mai bine de 50 de ani de evoluție, paralelă cu aceea de redactor de carte, fiindu-le, prin această profesie, „profesor” multor generații de scriitori. Opera ei literară cuprinde 8 cărți de proză (amintim pe cele mai noi: „Lecția de logică”, „Soare cu dinți”, „Limba română avea ochi albaștri”, „Solitaire”, „Domnul Freud și poșeta”, „Puzzle” etc.), 16 volume de poezie (dintre care „Apa Sâmbetei”, „Celălalt soare”, „Șarpele cu aripi”, „Arca lui Noe”, „Fluturii mutanți”, „Doamna Bonsai”, „Regele praf” etc.), traduceri din limba rusă și poloneză, dar și un număr de 39 de cărți pentru copii.

Din literatura pentru/despre copii scriitoarea și-a făcut un crez de-o viață, întrucât nu și-a trădat prima meserie - cea de învățătoare, chiar dacă ulterior a îmbrățișat-o, pentru puțin timp, pe cea de profesoară de Limba și literatura română.

Cea de-a 39-a sa carte pentru copii, având un titlu sugestiv, „**CARTEA ÎNARIPATĂ**” a văzut lumina tiparului în condiții grafice de excepție, la editura Carminis, Pitești, 2014, 56 pag. Împreună cu un ilustrator pe măsura textului, Mihaela Dinu-Pițigoi, se realizează o admirabilă simbioză, poate unică, între grafică și text. Este o carte al cărei titlu-metaforă trimite direct la temă: lumea păsărilor sălbatice. De fapt, scriitoarea realizează un mic și accesibil tratat de ornitologie, în care cititorii află, prin intermediul artei numite poezie, excelente informații despre lumea păsărilor: nume, comportament, obiceiuri, foloase, ajutându-i pe copii (și nu numai!) să le recunoască (fiecare poezie este însoțită de câte un tablou în culori, plin de detalii, iar fiecare pasăre beneficiază de câte o micro-fișă, de câte o fotografie în culori, de un util microdicționar, dar li se propune, totodată și câte un joc amuzant), dar mai ales să le respecte și să le ocrotească. Cu alte cuvinte, aduce în casa copiilor lumea păsărilor, iar aceștia, odată ieșiți în natură, vor fi în stare să le și recunoască, să le admire și să le ocrotească. Lecție sublimă pentru a-i învăța de mici să înțeleagă și să ocrotească natura. Așadar, cartea poate fi privită din perspectiva a trei valori: una estetică-emoțională, influențând trăirile prin simbolizare și metaforizare, una pedagogică, având scopul să stimuleze vocabularul, spiritul de observație, imaginația și creativitatea, iar a treia, la fel de importantă, cea morală - respectul pentru natura înconjurătoare. În acest fel, izbutește să îmbine informația cu frumosul, amândouă îmbrăcate în vervă și umor, elemen-

te caracteristice scrierilor sale.

Cartea cuprinde un număr de douăzeci și șapte de poezii, iar douăzeci și cinci dintre ele au ca „eroină” câte o pasăre. Este gândită rotund, debutând cu poezia „Cartea înaripată”, iar în final, „Încheiere cu Bufnicioară”.

În prima poezie, autoarea își justifică demersul artistic și pedagogic. Chiar din primele versuri îi transferă pe copii în lumea poveștilor, motivând inspirația ca fiind venită prin intermediul Zânei Poeziei care, „Cu pana ei fermecată,/ de la o pasăre măiastră luată/, vrăjind-o și înaripând-o, a îndemnat-o să scrie o carte despre păsărele.” Mesajul poeziei este discret, codat. Cartea devine și o alternativă la problemele inerente ale vieții: „să uit de necazuri, de frig și de rele”, mesaj cu care trebuie familiarizați și copiii. În cea de-a doua secvență, își justifică demersul, visând o clipă de comunicare cu vârsta și imaginația copiilor: „văzul mi s-a deschis,/ auzul mi s-a făcut subțire/.” Intră astfel într-un joc pe care îl propune percepției vizuale și celei auditive a celor mici, întrucât întâmplările au darul să înțeleptească, adică: „să fii bun, curajos,/ să-i iubești pe ai tăi,/ să le fii de folos,/ să n-aștepți să ți se dea/ viața toată,/ să prețuiești/ natura, creațiile ei/.” Așadar, spre copil se întorc sfaturi primite de la păsărele: curajul, bunătatea, hărnicia, într-ajutorarea. Copilului căruia i se adresează, cum să-i justifice aceste sfaturi pe care să le urmeze? Simplu, pe înțelesul lui: „pe lume toate au un temei.” Așadar, „temeiul” este metafora-cheie a cărții ce definește existența viitoare a copilului. Cu adânci subtilități, autoarea, discret, fără emfază, îi strecoară, de mic, în suflet, fiorul patriotic, atât de demonetizat astăzi, îndemnându-l să iubească „păsările din codru,/ din lunci și din câmpie,/ sub cerul albastru de Românie/.” Sfatul privește cu amărăciune o realitate cruntă de azi: „Să nu-ți uiți ‘cuibul’/ și patria nicioadă/.” Partea ultimă a poeziei se transformă într-

(continuare în pag. 33)

o explozie de optimism: „Visele tale/ să fie înaripate/ și să le duci până la cap,/ să le împlinești/ cu gânduri/ și strădanii curate.” Așadar, pasărea, cu zborul ei liber, este model pentru copilul care, metaforic, curând își va lua zborul în viață, spre a deveni adult.

Ultima poezie a volumului, intitulată „Încheiere cu Bufnicios” îi conferă rotunjimea necesară, transferându-l pe micul cititor în mitologie. Bufniciosul, cel de pe umărul Minervei din mitologia romană, este pasărea înțelepciunii. De fapt, el a îndemnat-o pe poetă „să scrie această carte/ cu întâmplările aparte/ ale unora din neamul păsăresc”, pentru care, politicoasă „așa cum trebuie să se poarte și copiii”, îi mulțumește. Următoarea secvență a poemului este o mică fabulă. Bufniciosul recunoaște „lumea lui de păsărele,/ cu bune și rele,/ în chip de modele.” Aspectul educativ este transmis direct: „cele bune de urmat,/ cele rele de- ndreptat.” Secvența a treia a poeziei trimite un mesaj-sfat pentru copii, spre a realiza totdeauna un lucru cumplit în viață. Bufniciosul (de aceea îi zice buf-nicios, pentru că „a buf-nit în fereastră de două ori,/ într-o seară geroasă/ cu fulgi albi și mici”, o sfătuiește: „Oprește-te aici!/ mai bine de Poezie să-ți fie dor,/ decât să-l obosești pe cititor!”

În primul poem-fabulă din volum, poeta intră în relație cu cititorul, iar prin intermediul celui final își ia rămas bun de la acesta. Între ele sunt inserate douăzeci și cinci de poezii, fiecare având ca „protagoniști” păsărelele. A doua poezie a volumului, „Soarele și puiul” face figură aparte, explicând pe înțeles și recurgând la imaginația bogată a copilului, de ce „păsările multe, câte-or fi,/ înspre soare vor sui.” Asta, pentru că soarele, „stând de strajă”, le multiplică pe dată. Hipnotic, intră sub coaja oului, transformându-și chipul său ghiduş „în plăpândul gălbenuş.” După un timp, puiul sparge coaja devenind „soarele pe piciorușe.” O poveste minunată, o fabulă inteligentă, credibilă, prin intermediul căreia micul cititor află cum soarele de pe cer se transformă în gălbenuş, apoi în Puiul, și de ce păsările își îndreaptă zborul spre cer, spre soare. În următoarele poezii, ingeniozitatea poetei stărnește imaginația copilului, recurgând la câte un scenariu – pentru fiecare pasăre altul - spre a feri textul de monotonie - , având două componente: portretul păsării respective (descriere, obiceiuri, foloase, asemănări și deosebiri cu comportamentul uman), dar și sfaturi utile pentru cei mici de a le înțelege și ale proteja, adică într-un cuvânt specificul fiecăreia:

Barza - „se schimbă/ pe-un picior,/ pe alt picior./ Vezi, de-aceea nici n-o dor.” Își face cuib pe case, pe stâlpi, își hrănește puii cu broscuțe și cu pește. Seamănă cu „o școlăriță jucând șotron.”

Cocorii - sosesc odată cu ghiociei și toporașii și alungă iarna „de-o iau florii.” Venirea lor anunță cu mare bucurie sosirea primăverii: „Vine primăvara-n zori/ însoțită de cocori.”

Guguștiuca - „în căuș de cetini verzi,/ a ouat un... bibelou/ alb și gingaș, primul ou”, iar Guguștiucul strigă fermecat: „Gu-gu-știuc,/ Gu-gu-știuc,/ fericit sunt ca tătuc!”

Pentru Ciocârlie - isvodește o scurtă și emoționantă povestioară, alta decât cea mitologică, sub forma unui dialog. Ea se avântă dimineața spre țării, către „discul înfocat”, pentru a-l elibera pe prințul Ciocârlu, „zăvorât în foc de viu.”

Ciocănită - pasărea care „consultă pomișorii, bolnăviorii/ și le pune pansamente” vine cariilor de hac,

făcând un control preventiv stejarilor. Interjecția care o definește, „Cioc, cioc, cioc” rimează minunat cu intenția și cu urarea: „Vreau pădurii sănătate, verdului să-i port noroc.”

Poezia „Cucul” pune în versuri povestea obiceiului prost al Cuculesei de a-și depune ouăle în cuibul altor păsări. Accentul cade însă pe aspectul educativ. Din oul de împrumut iese un pui prost crescut care îi aruncă jos pe frații vitregi, chiar și pe părinți. De aceea rămâne „singur cuc.” O explicație excelentă, pentru copii a acestei expresii care se potrivește mai ales celor maturi. O lecție pentru copiii răutăcioși, dar cu remuşcări: „cu-cu, cu-cu-s părăsit/ cu-cu, cu-cu, cu ce-am greșit?”

Huhurezul - „cu ochii lui sticloși și mari”, se hrănește numai noaptea cu șoareci, lilieci și gândaci. Hazul vine tocmai în finalul poeziei: „are-un obicei ciudat:/ râde după ce-a mâncat.”

Codobaturile - „bat cu coada spre pământ,/ parcă pentru a-și face vânt/.” Numele păsării e simplu de explicat: „coada-bate ne-ncetat.”

Gaurii - „ghemul ăsta ca de aur,/rostogol prin cerul clar/” - prin gălăgia lor necăjesc un corb stingher.

Striga - o rudă a Bufniței, toată ziua strigă de foame. Finalul poeziei este încărcat de umor, descrețând frunțile: „doar cu mămăligă rece,/ zău că foamea nu prea trece,/ dar cu-o broască nătăfleată,/ altă viață, altă viață!”

Coțofenele - sunt poreclite „hoțofene”, căci au obiceiul să fure „cârrr-pele din bățatură,/ cârrr-nociorii din cămară”, cioburi, nasturi, mărgelile, pentru a-și înfrumuseța cuibul. Deși sunt furăcioase, cu ele autoarea se arată înțelegătoare: „dar le iert, le stă în fire/ acest chip de-agonisire/.”

Cioara - poezia explică sunetul scos de ea, „cra” - strigat pe câmp -, într-o fabulă în care protagonistul este școlarul leneș care prescurtează cuvinte precum „dirigă”, „mate.” Tot așa, leneșă, și cioara rostește doar „cra” pentru „cracă.” Morala „vorbirea ta să nu fie săracă,/ tu ești școlar, nu cioara de pe cracă.”

Ghionoaia - bate la mașină în scoarța de copac, prinzând cu limba „litera din zbor.” Ar vrea să se modernizeze: „Tot mai toacă și-i dă zor/ că ea vrea... calculator/.”

Pupăza - posedă o armă secretă: evantaiul. Are în cuib trei puișori care „nu mănâncă nepupați.” De aceea îi cheamă dragăstos: „pup-pup-pup/ hai la mama să vă pup!”

Puiului de Gaiță, mic, slăbănog dar gălăgios, ca să tacă, i se pregătește o mâncare „de găluște cu cinci muște/, de gulași cu trei cosași”, dar el, tot nemulțumit, strigă: „vreau la mama Gaiță!”

Pițigoiul Pungar - este un „tată gospodar.” Are o soție, Pițigușa care puilor „le umple gușa/ cu musculițe și bondari,/ să se facă proștii, mari!”

Priveghetoarea - „născocesc din nestemate/ tril de basm,/ dar ea sub clar de lună,/ viersuiește de nebună,/ speriată-n sine sa/ ce divin poate cânta/.”

Lăstunii - beneficiază de o poveste despre un război cu vrabia, care vrea să le fure cuibul, întorcându-le codița. Atunci, lăstunii, ca s-o alunge, se hotărăsc s-o zidească de vie. De atunci, „ce-a pățit/ ce n-a pățit,/ cuiburi n-a mai fur... găsit.”

(continuare în pag. 34)

Mierloiul - se laudă că poate trage de mustață un motan. În ciuda avertismentelor fiicelor sale, încearcă, dar „până-ai zice unu-doi,/ o labă se-nceștă-n Mierloi.” Morala vine dinspre motan: „Ei, hai, niciunul nu mai vrea/ să tragă de mustața mea?”

Sticletele – are parte de o poetică descriere: „Lângă cioc/ e roșu foc;/ iar pe cap până pe spate,/ alb cu negru îl străbate./ Pe spinare-i cafeniu,/ către coadă-i alb-untiu,/ iar pe aripi are prins/ bleumarin și galben stins/.” El este pe post de polițist, care „veghează ordinea/ și anchetează.”

Rândunelelor - li se justifică numele astfel: „Vi se spune Rândunele/ fiindcă vă gătiți de drum/ stând în rând și nu oricum/ să zburati spre altă zare/ rânduri-rânduri călătoare/.”

Pițigoiul – „pictat în chip și fel” se bate pentru teritoriul său, îl enervează chiar și pe vecinul Huhurez, însă cu Uliul recunoaște: „Nu mă bat.”

Barza – îi scrie o scrisoare unui brotac pe care îl aseamănă cu un spanac-trufanda, să-l ducă celor „patru țânci de puf,/ care-au luat în ciocuri lacul,/ dar nu știu ce e... spanacul!”

Savuroasă este penultima poezie a volumului, intitulată sugestiv „Concertul”- un fel de „Concertul în luncă” al lui Alecsandri, adaptat contextului și vârstei cititorilor. La ora opt și un sfert, în stejar este mare concert dat de orchestra păsărelelor. Dirijor este Pițpalacul; Ciocârlanul este maestru al pianului; Mierlele cântă din flaut; la violoncel se străduiesc un Sfrâncioc și un Aușel; la viori și violine este un cvartet de Becăține; Pițpalacul ține cu greutate în brațe un oboi; la tobe sunt stăpâne absolute Codobaturile. Când orchestra oboșește și se pregătește de culcare, intră în scenă Privighetoarea: „Cu o voce înfocată,/ proslăvind natura toată/ cântă sfânt...”

Componenta estetică și educativă a fiecăreia dintre poezii este dublată și de coloritul cald și inspirat al ilustrațiilor, admirabil realizate, cu detalii sugestive, în deplină concordanță cu textul. Aspectul cel mai interesant este că, la fiecare tablou, se propune copiilor câte un joc pe imaginile respective, spre a le stârni imaginația, atenția, logica și curiozitatea, spre lauda editorului, care a îmbogățit didactic în acest fel cartea.

„Broasca vrea să găsească toate broșuțele. O ajutați?” (p.7); „Câți ghiocci au ieșit de sub nămeți?” (p.8); „Guguștiucul și-a scris greșit mesajul. Descifrează-l cu ajutorul unei oglinzi!” (p.10); „Pentru a-l salva pe prințul Ciocârlu, recunoaște cel puțin trei păsări care-i stau alături în palatul de foc”; „O ciocănitoare poate să bată în copac de 20 de ori pe secundă (cu o pauză de 20 de secunde) De câte ori bate într-un minut și 3 secunde?” (p.15).

Autoarea și editura „Carminis” nu se mulțumesc să le ofere copiilor doar textele poetice, tabloul și jocul. Au ambiția, reușită de altfel, de a realiza o carte unică, totală pentru copii, asumându-și misiunea de a introduce și minime noțiuni științifice în legătură cu păsărelele-protagoniste din poezii și din tablouri, mai mult, adăugând în chenar, fotografia în culori, micro-fișe, cu informații interesante pe care nici măcar cei maturi nu le cunosc, sau le trec cu vederea. De exemplu, eu nu știam că:

-barza nu are glas, comunică printr-un clămpănit al ciocului;

-cocorul rămâne cu perechea sa tot restul vieții;

-guguștiucul se deosebește de porumbel prin dunga neagră de pe gât;

-ciocârlia este singura pasăre care cântă și în timpul zborului;

-ciocănitoarea bate în copaci și pentru a comunica;

-cântecul cucului aparține masculului care nu mai cântă după împerechere;

-bufnița mănâncă 10 000 de șoareci pe an;

-codobatura își construiește cuibul pe sol;

-corbul poate folosi în mod intenționat (nu reflex), între 9 și 20 de cuvinte;

-striga are auzul tridimensional (o ureche mai sus decât cealaltă, pentru a-și localiza prada);

-coțofana culege paraziții de pe pielea și rănila vitelor;

-cioara își hrănește părinții când aceștia sunt bătrâni;

-gaița ascunde în pământ până la 11 000 de ghinde, iar din unele vor răsări stejari;

-rândunica poate zbura cu până la 160 de km pe oră.

De asemenea, cartea lărgeste sfera cunoașterii, adăugând și informații referitoare la alte păsări care nu apar explicit în poezii, precum: aușelul, sfrânciocul, pițpalacul, becațina, ciocârlanul, uliul, sturzul, bufnița, gaia brună.

Învățătoarea din autoare, dar și redactorul de carte, răspund și aici la toate comandamentele accesibilității. Știu că, după prima lectură efectuată în clasă, trebuie să li se explice elevilor cuvintele neînțelese, așa că atașează fiecărui text poetic și câte un dicționar. Am numărat exact 55 de cuvinte explicate. De exemplu: „a prefira”, „crug”, „fuior”, „stanță”, „piron”, „oleacă”, „preventiv”, „a se pripăși”, „mladă”, „somniaș” etc.

În finalul lecturii celor 27 de poezii, cititorul, chiar și cel matur (redevenit copil), descoperă în autoare o subtilă cunoscătoare a sufletului omenesc, în special a celui infantil. Mai are o calitate – unică în acest tip de literatură – ea însăși redevine copil cu sufletul. Așa se explică extraordinarul succes al cărților și de ce numeroasele ei întâlniri cu publicul (am numărat nu mai puțin de 50 de localități) devin o adevărată sărbătoare.

Originalitatea și unicitatea volumului sunt incontestabile: mai întâi - problematica generoasă propusă - corespunzând comandamentelor actuale ale educației, apoi titlul, structura interioară rotundă, și nu în ultimul rând, preferința pentru fabulă, ca fiind specia literară cea mai potrivită acestui demers. În al doilea rând, stilul cu principalele caracteristici: accesibilitatea, afinitatea înăscută a autoarei pentru umorul sănătos, savuros, sfaturile subtile, discrete, realizând o comunicare eficientă cu vârsta lor. Prozodia este mulată întru totul temei și vârstei: versul clasic alternează cu cel modern, ritmurile adaptate specificului fiecărei poezii, rime rare și foarte variate, rime interioare, îmbinarea subtilă a părților epice (întâmplări hazlii) cu lirismul asociat vârstei, dar și cu elemente dialogate, care conferă spontaneitate întregului. Toate aceste elemente scot textele poetice din monotonie, imprimându-le vioiciune, întreținând permanent curiozitatea, atenția și stimulând imaginația și creativitatea.

(continuare în pag. 35)

În altă ordine de idei, tabloul „personajelor” este realizat cu plasticitate, păsările fiind percepute ca având atribute umane, fie că este vorba despre barză, coțofană, rândunică, bufniță, vrabie sau porumbel. Este de remarcat și inventivitatea autoarei în explicarea numelor unor păsări pe care le unicizează, scriindu-le cu literă inițială mare, încondeindu-le printr-o singură și sigură trăsătură, personalizându-le, înnobilându-le cu atribute umane, spre a le apropia de sufletul infantil. De la prima la ultima poezie, o undă de lirism străbate întreg volumul, menită să atingă discret corzile sufletești ale personalității micilor cititori, acum în formare.

Componenta morală se ridică mai presus decât celelalte atribute ale cărții. Îi învață pe copii despre iubirea de familie, de patrie, despre atașament și prietenie, despre încrederea în forțele proprii și în semenii, să distingă între bine și rău, să ocrotească păsările și să protejeze natura.

Prin acest admirabil volum de poezii pentru copii Passionaria Stoicescu dovedește că rămâne atașată principiilor pe care le-a promovat cu consecvență: „Literatura pentru copii n-ar trebui numită așa, decât prin prisma accesibilității vârstei căreia i se adresează. Ea este și trebuie să fie literatură pentru orice vârstă, în cel mai bun sens al cuvântului, agreabilă, înțeleasă și folositoare în egală măsură și celor mici, și celor mari. Paradoxal, ea trebuie să placă întâi celor mari, care o vor citi, la rândul lor, celor mici.”

Pentru acest gen de literatură trebuie să ai vocație și o picătură de har dumnezeiesc. Toți marii clasici ai literaturii române și universale au scris literatură pentru copii și adolescenți. Faptul nu i-a împiedicat să fie și mari scriitori pentru adulți. Din contră, i-a înnobilit. Este, cu certitudine, și cazul Passionariei Stoicescu.

(urmare din pag. 23)

(nu facil) de citit. O lectură despre căutarea unui partener capabil să asculte, să priceapă și să stabilească punți de comunicare. Prin urmare, dornic de viitoare construcții afective. Un director de școală, rigid și taciturn, un tată al unui elev, un coleg de catedră mai tânăr, dornic de experiențe cu o femeie matură, un soț frustrat și pus pe arțag, un bărbat misterios, un Zburător cu eșarfă roșie, pregătit să salveze clipe pentru o femeie divorțată sau singură, evadată și ea din cotidian. Acestea sunt personajele masculine. Plus cele două eroine deja amintite. Descrie, pas cu pas, pe un itinerariu ce alternează, cu opriri rapide, între București, Marsilia, Litoralul românesc și Paris. Citim și răsfoim, cu emoție, un album de amintiri salvate din clipe pierdute, redată la imperfect și perfect simplu. La persoana a treia și persoana întâi, atunci când sunt inserate pasaje dintr-un posibil viitor roman. O continuă curgere. Cu evadări și reveniri în cotidian.

Mesajul final - iubire cu happy-end nu există - asigură starea de confort a cititorului necontextual, stimulat în propriile sale căutări. Permanente, inefabile, fără vârstă. Un singur cuvânt reflectă finalul. Cât toate laolaltă: *Zâmbea*. Cuvânt preferat de autoare. Încă un motiv, ca să revin la prozatoarea *Camelia Pantazi Tudor*, cu credința că următorul roman va fi mai bun. Într-un firesc parcurs de evoluție literară.

Constantin TOMA

RONDEL BAHIC

Azi simt cum fierbe apa-n mine
Și clocotesc a câta oară?
Că socotindu-mă mai bine,
O sete cruntă mă-nfioară.

De scap de iarna care vine
Și de mai prind o primăvară
Pe urmă nu mai am suspine
Și-o mai lungesc până la vară.

Toamna va fi de roade pline
Cu vinuri care te-nfioară
Și s-o luați ca nota bene
Că băutura nu omoară!
Și-atunci va fierbe vinu-n mine!

RONDELUL TOAMNEI

Te aștept toamnă ca să vii
Cu strugurii curgând în vie
Când și cei morți dar și cei vii
Vor tămâioasă, nu tămâie.

Și sub deviza de pro – vii
Visez acum o mustărie
Când letargia mi-o reînviu
Între răvacuri și răchie.

Atunci e vremea să revii
Plin de speranță și-armonie
Iar printre fețele movii
Ținând-o doar într-o beție.
Te aștept toamnă ca să vii !

C-tin BEJENARU-BECO

DEDICAȚIILE LUI BECO

BALADA SFINȚENIEI PRIMORDIALE

(lui Dionisie Duma, la 75 de ani)

Schimbarea la Față –
Momentul revelării divinității
Mântuitorului
În fața ucenicilor săi.
Pe Tabor, ucenicii au văzut
Slava lui Dumnezeu,
Lumina orbitoare care vine din interiorul Lui și
În care se înfășoară ca o haină.
Slavă pe care Christos
Și-a acoperit-o cu smerenie
Pe tot parcursul vieții pământești.
Cu chipul strălucitor
De pe Tabor
Li s-a arătat Iisus apostolilor
După Înviere. Cu acesta
L-a orbit pe Saul
În drumul Damascului.
Oricât de mânjit, de decăzut ai fi,
Omule îți poți regăsi
Această Sfințenie Primordială.

BALADA ÎNĂLȚĂRII

(pictorului Marin Cocheș Căldăraru)

După înălțarea Domnului,
În timp ce ucenicii erau
Împrăștiați, din cauza persecuțiilor,
Nicodim a ieșit plin de curaj
În față și și-a folosit averea
Pentru susținerea **bisericii**
Care tocmai se născuse.
Tare ca stânca,
A încurajat
Credința Ucenicilor,
Ajutându-i să ducă
Evanghelia mai departe.
A ajuns sărac
În ceea ce privește
Bunurile pământești,
Dar foarte bogat în ce privește
Credința care-și avea începutul
În noaptea când a stat
De vorbă cu Iisus.
I-a povestit lui Ioan
Istoria acelei întâlniri
Și prin pana lui
A fost scrisă pentru
Învățătura a milioane de oameni,

Să se știe că,
După cum a înălțat Moise
Șarpele în pustie,
Tot așa s-a înălțat
Fiul Omului,
Pentru ca oricine
Crede în El să nu piară,
Ci să aibă Viață Veșnică.

BALADA FIERĂSTRĂULUI CUMPLIT

(prietenilor de la revista Steaua Dobrogei)

Între **adevăr** și **minciună**,
Frumos și **urât**,
Apropiere și **depărtare**,
Dureri și **feerie**,
Pământ și **cer**,
Bucurați-vă de **Poezie!**...
Nimeni n-ar mai îndrăzni
Să o scrie
Dacă problema ar fi
Ca acel ce-i dă ghes,
Să nu se facă-nțeles
De spiritul său –
Cel mai Cumplit Ferăstrău!

BALADA CUVINTELOR

(lui Tănase Carașca)

Sute și mii de cuvinte –
Fiecare e un pic
Mai important decât celălalt
Însă fiecare depinde de celelalte;
Sute și mii de cuvinte –
Fiecare fiind la fel de greu
De pronunțat, scris ori condus
Ca și cum la ele
Ar fi înhămați elefanți sălbatici
Pe spatele cărora
Saltă tigrii neastâmpărați;
Sute și mii de cuvinte –
Fiecare fiind pocal de aur
Pentru energie divină;
Sute și mii de cuvinte –
Treaba Poetului e
Să le ridice-n picioare,
Ca pe niște centurioni
Și să le facă să mășăluiască
După ritmul tobelor noastre mentale.

BALADA POEZIEI CUANTICE

(lui Mihai Marinache)

Poezia cuantică
Este prea **sacră**
Pentru a fi numită;
Prea **Sfântă**
Pentru a fi limitată
Prea **minunată**
Pentru a fi definită!

Gheorghe ȘEITAN

PÂNDAR LA VIE

Chiar din marginea satului începea o potecă ce ducea la movilă. Șerpuia prin câmpie, în tăcere, ca spre o taină păstrată de o veșnicie, ascunsă în gorganul ce apărea, de departe, ca o corabie navigând pe un ocean de pustietăți. În partea de sud a movilei, pe un pământ însoțit, câmpia le cedase sătenilor locul pentru vii, numit, n-am înțeles niciodată de ce, La Popoare. Dar oare, viața unui om, nu se aseamănă el cu butucul care, după tăiere, lăstărește, înfloreste, dă roadă de ciorchini și apoi după chinurile zdrobirii, fierberii mustului și limpezirii, devine vin curat? Începând cu luna august, când, prin mila lui Dumnezeu se pârguiau strugurii, aici mirosea a tămâioasă, a coarnă și a floare de mohor. Tot acum apăreau prin vii colibele din paie și stuf și momăile din haine vechi, semn că începea pânda față de hoți și de grauri. Dincolo de movilă, un drum ducea spre răsărit, către izlaz și lacul Tătarului iar o altă potecă șerpuia spre apus până la pădurea lui moș Stan Tabarac.

2

La nici unul dintre loturile din câmp nu ținea bătul așa de mult ca la cel plantat cu vie, de La Popoare. Îi purta de grijă pentru că era singurul lot moștenit de la tătâne-su și, se chema, ca la vremea sorocită să o lase, la rândul tatălui meu. Să o prășească, să o taie, să o lege, apoi ne chema pe toți la cules, după datină, cu bucurie sărbătorească. Mai ales când știa că via va înflori, pleca de acasă să se piardă printre popoarele butucilor, deasupra cărora stăruia un parfum străvechi ca un duh al strămoșilor, de care trebuia să se pătrundă.

Puține sunt clipele trăite, când putem spune că am fost cu adevărat fericiți. Acum, când tâmplele mi-s albe, când îmi revăd ca într-un film întreaga viață, îmi dau seama că raiul copilăriei mele au fost zilele când, împreună cu bătul, păzeam via la movilă. Acolo ajungeam după ce întreaga vară umblam hai-hui pe câmpuri, cu vaca de funie în căutarea ierbii. Pe pârloage, pe miriște, pe margini de porumbiște. Dar odată ce bătul își dura colibă la vie, priponeam vaca aici, apoi îmi căutam tovarăși de joacă prin viile învecinate. Costreiu, iarba găștei, moțanul, căprița, chirul, mohorul și alte ierburi erau îndestul prin vie ca s-o sature pe Alunea. Iar printre ele o plântuță târătoare, lungă de se pierdea printre butuci, având o floare albastră, de forma unei pâlnii, precum cea a telefonului vechi de la primărie. Chiar așa o și numeam în joacă, „telefonul”, în momentele când corola albastră era dusă la ureche, pentru a rosti magicul cuvânt, ce deschidea orice convorbire la distanță, reverberând dincolo de geamurile primăriei, până în uliță: alo! Vorbeam între noi, cei mici, dintr-o vie în alta, vorbeam cu cei rămași în sat, dar puteam vorbi și

cu Dumnezeu, rugându-l câte în lună și stele. În ce mă privește știu că îmi era suficient să se fi îndeplinit o singură dorință: tata, pe care nu-l văzusem niciodată să se întoarcă acasă. În rest, nici o grijă, nici un chin, pentru mine și bătul. Un sac de mălai, pe care-l luam din sat pentru mămăligă era de ajuns pentru toată vara și toamna, până la cules. Măncam mămăligă cu orice. Cu roșii, cu agude, cu struguri. Pe la mijlocul lui august începeau a trece căruțe cu pepeni, pe lângă movilă, spre gară, iar bătul reușea, uneori, să schimbe struguri pe pepeni. De bătul apă de la fântâna lui moș Stan Tabarac, unde plecam, de fiecare dată, cu ulciorul, însoțit de Alunea. Praful drumului se încinge vara, însă tălpile erau așa de bătătorite încât nici colții babei nu-i mai simțeam, darmită dogoarea colbului. După ce traversam desertul dintre vie și pădure, intram acolo ca într-o oază și zăboveam îndelung la bordeiul primitiv al lui moș Stan.

3

Cei plecați pe front, o parte se întorseseră, pentru alții venise câte o hârtie cernită, îndoliind părinți, frați, surori și neveste. Doar despre tata nu sosise nici o veste, în afara unor zvonuri, aduse de cei sosiți de pe front, cum că ar fi căzut prizonier la ruși. Trecuseră de acum zece ani de așteptare și familia își pierduse orice nădejde că cel așteptat mai este încă în viață. Cum lucrarea pământului cerea brațul unui bărbat, se hotărâse recăsătorirea mamei cu un gospodar vrednic ce ar fi trebuit să-mi devină tată. Așa cerea legea pământului ca o vădană cu un copil și pământ în câmp să nu rămână singură și chiar bătul, cu inima strânsă, încuviință măritișul nurorii sale.

În duminica când se hotărâse nunta, bătul n-a mai putut răbda, și-a luat sapa și târnăcopul și a plecat la vie. A început să scoată butucii de vie din rădăcină și să-i arunce. Cu târnăcopul și sapa îi săpa, cu foarfeca îi tăia, cu tot cu struguri, căci era spre sfârșitul verii – început de toamnă.

Struguri negri, viță verde

Ține-i Doamne, nu mi-i pierde!

Prin vie zburau butucii smulși din rădăcină, cerul se întunecase a ploaie cu vijelie, câteva fulgere brăzdau cerul, când la movilă s-a oprit un călăreț, obosit și plin de praf, nebărbierit, ca un drumeț venind de departe.

– Ce faci moșule, întrebă drumețul după ce dădu ziua buna, de ce strici via?

– Via asta n-are cui să rămână! îi răspunse cu năduf bătul, întrerupându-se din lucru, azi se mărită nora!

Dar nu le-au trebuit mult să se recunoască, tatăl și fiul, să se îmbrățișeze și să lăcrimeze. Străinul, prăfuit, obosit și plin de gânduri care poposise La Popoare, înainte de a ajunge în sat, era tatăl meu, ajuns acasă, după zece ani de prizonierat.

Apoi au plecat amândoi în sat, la nuntă, unde, mai întâi, tata, ca un călător străin, a cerut un pahar de vin să închine cu mireasa. Când s-au recunoscut, mama de bucurie a leșinat, apoi revenindu-și, nunta a continuat cu tata pe post de mire.

Uite-așa am ajuns să cred că rugămințile mele către Dumnezeu, făcute prin telefonul - floare albastră din vie, au fost ascultate și îndeplinite. Iar via noastră de la movilă scăpase printr-o minune dumnezeiască de fu-ria moșului cap de familie hotărât s-o smulgă din rădăcină.

(continuare în pag. 38)

Dar ceea ce nu reușise să facă bățul, adică să desființeze via din câmp, aveau să reușească comuniștii, la foarte puțin timp după aceea, cu toate viile de La Popoare. O lege străină de neam, adusă de bolșevici, guverna peste sat, prin trei tovarăși, Secăreanu, Nicu Badea, zis Fudulea și Pepenoaică, zis Prostănacul, căteștrei uniți prin sărăcie. Cel mai aprig era Secăreanu, fostul cizmar al satului, un omuleț mic de statură, ajuns acum în funcția de secretar de partid și care nu mai voia să audă de calapod și de cuie de cizmărie cu toate că țărani încă îi călcau bătătura cu încălțăminte ruptă sub braț.

-Tovarăși, partidul ne pune acum în față alte sarcini, mult mai importante decât pinge voastre... îi refuza el.

Al doilea tovarăș, al lui Badea, zis Fudulea, era secretarul U.T.M-ului un tânăr, proaspăt căsătorit ce-și luase angajamentul, în fața organizației de bază, deși nimeni nu-i ceruse acest lucru, să numească viitorul său copil, Lenin, precum al marelui conducător al popoarelor. Un motiv de mândrie tovarășească, o fudulie. Se întâmplă, însă, că soția îi născu o fată și atunci, pentru a-și respecta cuvântul dat, o numi Leana.

Pepenoaică, ca unul dintre cei mai săraci săteni, fusese pus președintele colhozului „Elena Pavel”. Cei trei au hotărât destinele viilor într-o ședință, condusă de activistul de partid raional, descoperind că țărani nu se înscriseră în colhoz și cu loturile aflate La Popoare, fapt ce făcea imposibilă încheierea colectivizării pe raza comunei, sarcină cerută de partidul comuniștilor. Cât pe ce să fie declarați dușmani ai poporului toți țărani ce nu-și trecuseră și viile în colhoz. Fapt pentru care se hotărâse desființarea viilor, mărindu-se astfel, suprafața arabilă a colhozului.

Celor trei le venea foarte ușor. Ce aveau ei vreun butuc de vie la movilă, locul din câmp al podgoriei sătești? Nu aveau! Nu aveau cei săraci să nu aibă nimeni! Egalitate tovarășii! Asta cerea noua orânduire socialistă și comunistă! Dar cum vor trăi țărani fără vie? Bun, să zicem că te lipsești de un strugure, chiar și de un pahar de vin. Dar ce te faci dacă ai de făcut o nuntă, o pomană ori un botez? Păi și pe astea vroiau tovarășii să le desființeze, ca rămășițe ale vechii orânduirii. Observând împotrivirea tovarășul Secăreanu veni cu o propunere salvatoare:

-Să facem o vie a colhozului, în care să primească fiecare vin și struguri, după munca depusă și necesități!

El se și vedea călare pe butoiul colhozului, împărțind cu cana fiecăruia, după zilele muncă, înscrise într-un registru aflat la îndemâna lui.

Vor sta la mâna cizmarului, dacă vor avea ori nu vin pe masă?

Țărani știau că nu se pot împotrivi desființării viilor de la movilă, dacă asta hotărâseră comuniștii satului nu se mai putea face nimic.

Era suficientă cea mai mică opunere pentru a fi etichetat ca dușman al noii orânduirii și trimis în pușcărie. Însă noua situație îi făcu să se uite mai atent în jur și mai ales prin propriile curți, descoperind că, fără caii și căruțele luate de colhoz, fără animalele și păsările de altădată, curțile erau mult mai mari și mai goale decât crezuseră până atunci. Îmi amintesc că în ultimii săi ani, bătu, lua deseori sapa și tăia troscotul crescut pe bătătură. De ce tăia el iarba aceea verde, crescută atât de frumos? Pentru că iarba pe bătătură înseamnă lipsa animalelor, într-un

cuvânt sărăcie și nevolnicie iar el nu vroia să accepte că a intrat în rândul săracilor și nevolnicilor. Descoperind cât de goale erau gospodăriile, țărani și-au mutat viile în curți. Încet, încet, în câțiva ani, viile de la movilă desființate s-au refăcut în sat, fiecare țaran având acum, pe lângă casă câteva rânduri de butuci. Poate că nu erau la fel ca și în câmp, viei îi trebuie mult aer, dar, oricum fiecare își avea butoiul lui, mai mare ori mai mic, unde gospodarul își trăgea vinul după ce stătea din fierbere și se limezea. Toamna, când începea culesul, primăria își trimetea funcționarii să ia cotă, câte un coș de struguri de la fiecare casă.

Tractoarele colhozului au arat podgoria sătească La Popoare, ba au intrat și peste movilă, în goana după cât mai mult teren agricol. Secăreanu a reușit să încropească o vie a colhozului, cu soiuri nemaivăzute prin părțile locului, dar nerezistente la gerurile din timpul iernii și în plus cereau stropiri cu fel de fel de substanțe scumpe, astfel că, după doi trei ani de rod, via colhozului s-a uscat.

În schimb popoarele de vie de la movilă n-au murit ci doar s-au mutat în curțile țăranilor. Acolo le-a găsit revoluția care l-a dat jos pe Ceaușescu și de acolo au băut un pahar de vin țărani în primul lor Crăciun fără comuniști. Apoi, când ceapeul a murit și fiecare și-a primit lotul de pământ, bătrânii satului ori urmașii lor au hotărât reînființarea viilor din câmp. Bătu era acum mort demult, la fel și părinții, iar eu, plecat din sat, ca atâția alții, pe cărările vieții, astfel că locul de vie revenea de drept fratelui.

Să fi fost al treilea an de după căderea comuniștilor și desființarea ceapeului... Sosisem pentru câteva zile în satul copilăriei, adus de dorul celor care mi-au dat viață și m-au crescut, trecuți acum în lumea umbrelor, de nostalgia după raiul pierdut. Într-una dintre aceste zile plecat, împreună cu fratele să vedem cum arată via tânără, aflată în cel de-al doilea an. Era o primăvară târzie, porumbul era numai bun de prășit și pe câmp se vedeau destui țărani dând cu sapa. Nevăzuta ciocărlie inunda câmpul cu ciripit, exact ca pe vremea copilăriei, făcându-mă să cred că există un mister al veșniciei ce doar trebuie ascultat și trăit fără a căuta să-l înțelegem. Dar această vrajă n-a durat mult. De-abia ajunsesem în capătul viei tinere, La Popoare, când fratele, constată cu necaz:

-Ne-au furat aracii!...

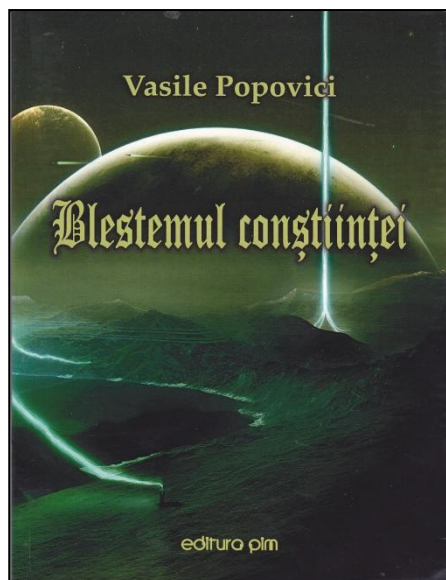
Fuseseră, după cum îmi povestea, în jur de o sută de șpalieri din beton, pe care cineva, necunoscut îi furase în timpul nopții. Dar în timp ce-și spunea necazul privirea îmi fu atrasă de o tulpiniță târătoare ce șerpuia printre butucii tineri, arătând vederii, din loc în loc floarea albastră ca o pâlnie – telefonul!

-Asta-i buruiana dracului, remarcă fratele, niciun erbicid de-al comuniștilor n-a reușit s-o distrugă!

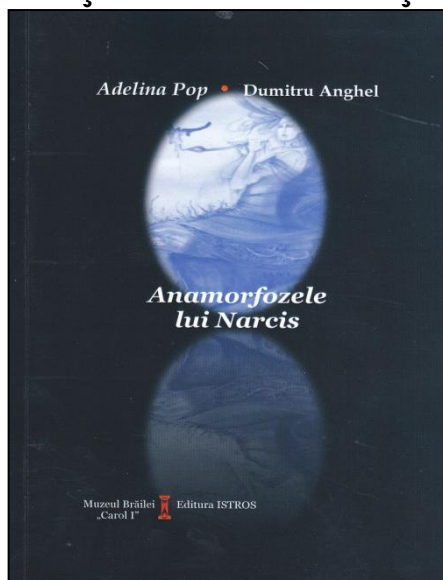
Însă nu mai aveam urechi să-l ascult. În mintea mea reveneau clipele însoțite ale copilăriei când păzeam via veche cu bătu. Am pus la ureche corola albastră și delicată așteptând să aud dincolo, la capătul celălalt al firului, precum altădată, vocea divinității.

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

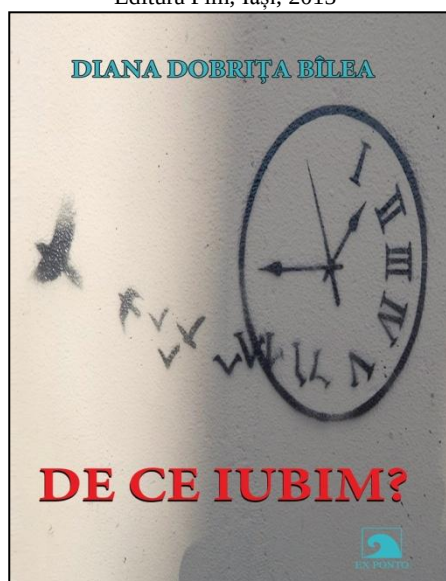
Vasile Popovici – *Blestemul conștiinței*
Editura Pim, Iași, 2015

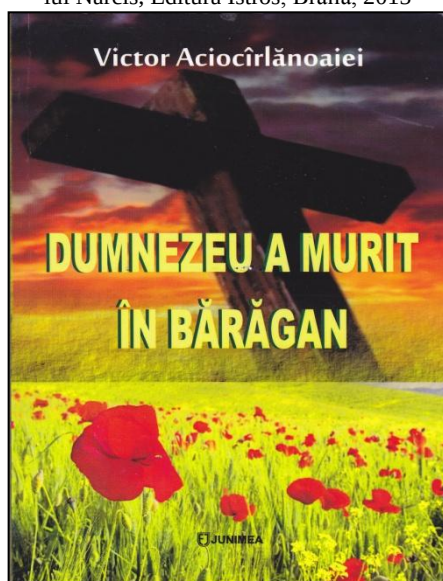
Adelina Pop, Dumitru Anghel – *Anamorfozele lui Narcis*, Editura Istros, Brăila, 2015

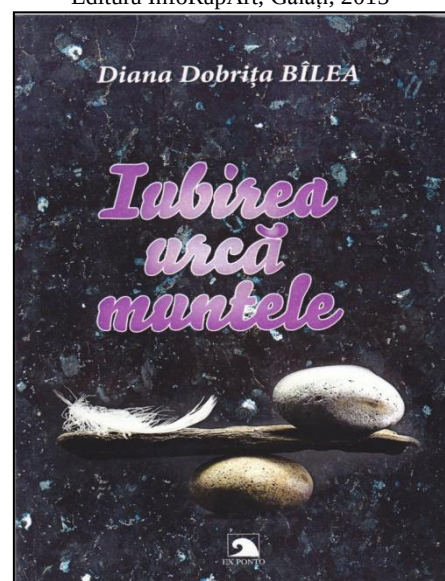
Cezarina Adamescu – *Suflete de hârtie*
Editura InfoRapArt, Galați, 2015

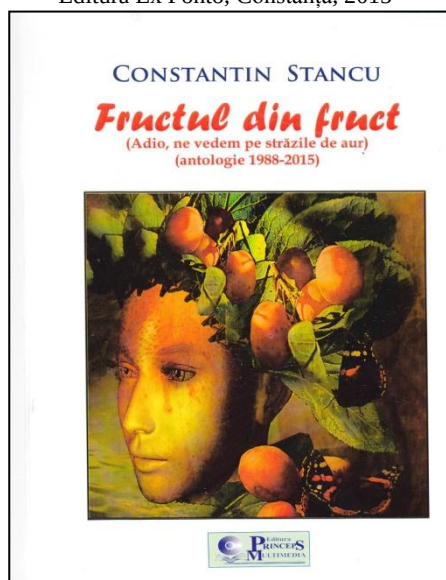
Diana Dobrița Bîlea – *De ce iubim?*
Editura Ex Ponto, Constanța, 2015

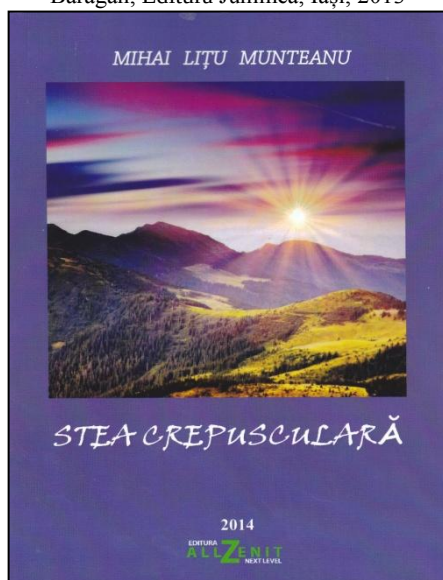
Victor Acioacărlănoaiei – *Dumnezeu a murit în Bărăgan*, Editura Junimea, Iași, 2013

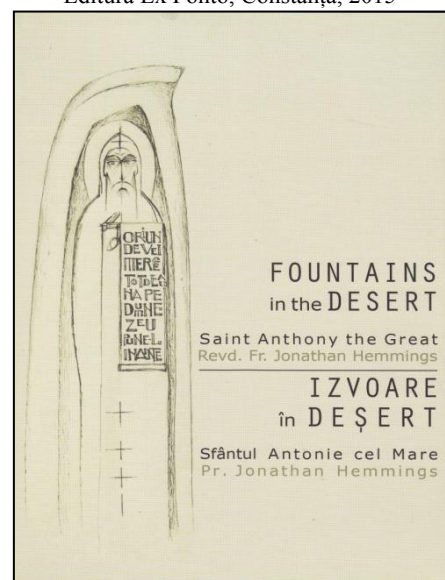
Diana Dobrița Bîlea – *Iubirea urcă muntele*
Editura Ex Ponto, Constanța, 2015

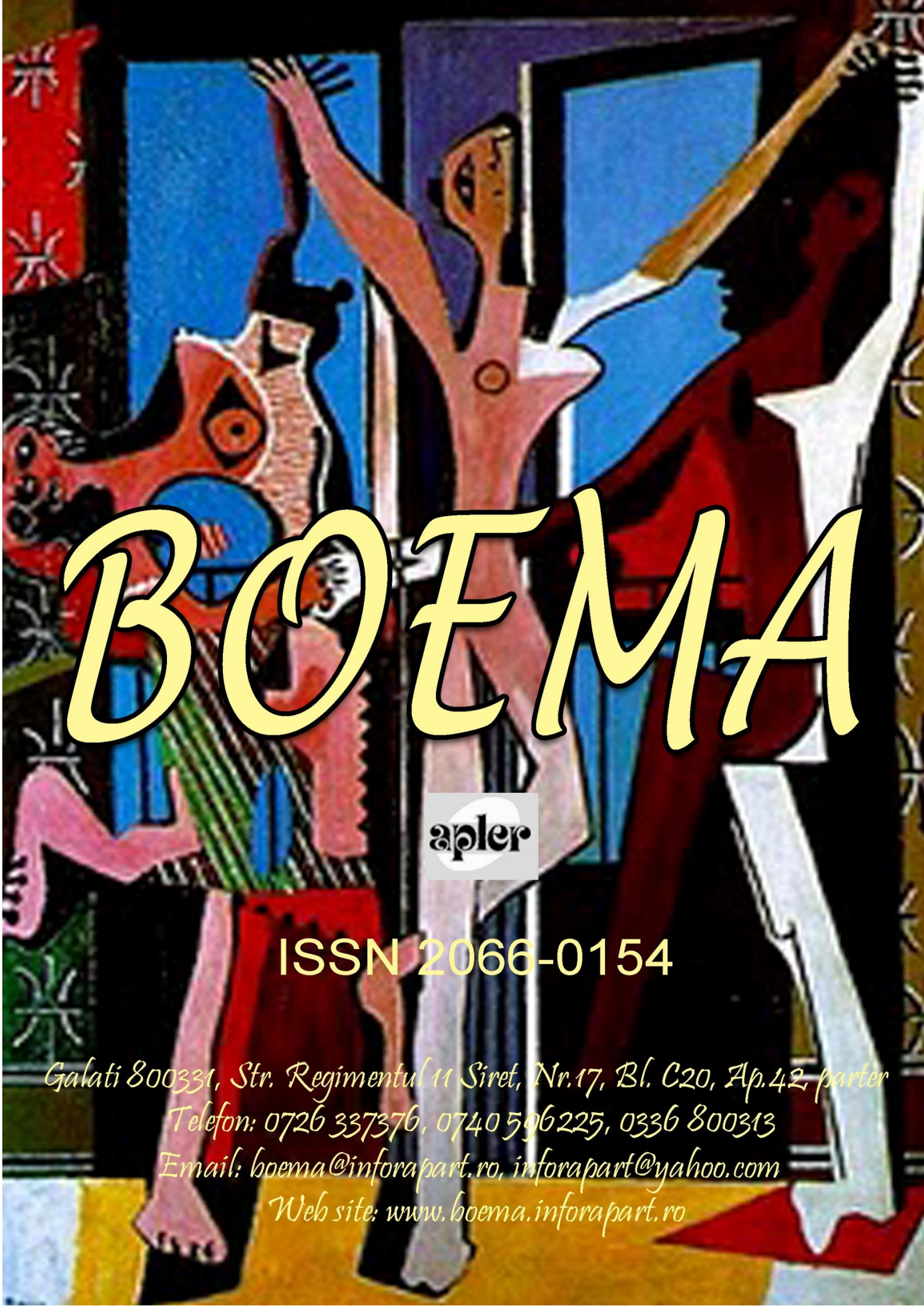
Constantin Stancu – *Fructul din fruct*
Editura Princeps Multimedia, Iași, 2015

Mihai Lițu Munteanu – *Stea crepusculară*
Editura All Zenit, Iași, 2014

Sfântul Antonie cel Mare - *Izvoare în deșert*
Editura ASC "Radu Tudoran", Ploiești, 2013

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro